

KAAVA 0255 NUMMELAN OSAYLEISKAAVA

Kaavaselostus 17.2.2026

Elinvoimalautakunta 17.2.2026

KAAVAPROSESSI JA KÄSITTELYVAIHEET:

Aloitusvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Suunnittelun lähtökohtia
Vireilletulokuulutus 14.5.2025

Elinvoimalautakunta 15.4.2025 § 43 (oas)
Kunnanhallitus 28.4.2025 § 93 (tavoitteet)

Valmisteluaineisto

Elinvoimalautakunta 17.2.2025

Kaavaehdotus

Kaavan hyväksyminen

Kaavan voimaantulo

Sisällysluettelo

1 PERUSTIEDOT	4
1.1 Suunnittelualue	4
1.2 Kaavan tarkoitus ja suunnitteluvaiheet	4
2 TAVOITTEET	6
2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
2.2 Maakuntakaavan tavoitteet	6
2.3 Vihdin kunnan strateginen yleiskaava	8
2.4 Nummelan osayleiskaavan tavoitteet	9
2.5 Muita suunnittelussa huomioitavia strategisia suunnitelmia ja ohjelmia	10
3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	12
3.1 Yksityiskohtainen suunnittelutilanne ja maanomistussuhteet	12
3.2 Väestö ja asutuskunnat	14
3.3 Palvelut ja työpaikat	16
3.4 Rakennuskanta	18
3.5 Kulttuuriympäristöt ja muinaisjäännökset	19
3.6 Kallio- ja maaperä	23
3.7 Maanpeite	24
3.8 Maisema	25
3.9 Vesistöt ja pohjavesi	27
3.10 Luontoarvot ja ekologinen verkosto	30
3.11 Virkistysalueet ja liikuntapaikat	32
3.12 Liikenne ja pysäköinti	33
3.13 Tekninen huolto	39
3.14 Ympäristöhäiriöt	41
4 VALMISTELUVAIHEEN KAAVARATKAISU: LUONNOSVAIHTOEHDOT 1 JA 2.	43
4.1 Mitoitus	43
4.2 Vaihtoehtojen yleiskuvaus	46
4.3 Luonnosvaihtoehtojen vertailu alueittain	50
4.4 Suojelumerkinnot	58
5 KAAVARATKAISUJEN SUHDE YLEMPIIN TAVOITTEISIIN	61
5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	61
5.2 Maakuntakaava	61
5.3 Vihdin strateginen yleiskaava	61
6 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	62
6.1 Vaikutusten arviointitapa	62
6.2 Vaikutusten arviointi	62
LÄHTEET	72

Kaavoituksen yhteystiedot

Vihdin kunta

Kaavoituspalvelut
PL 13, 03101 Nummela

Käyntiosoite:

Asemantie 30, 03100 Nummela

Nummelan osayleiskaavan verkkosivu:
www.vihti.fi/kaava0255

Sähköposti:

[kaavoitus\(at\)vihti.fi](mailto:kaavoitus(at)vihti.fi)
[etunimi.sukunimi\(at\)vihti.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vihti.fi)

Kaavoituspäällikkö Marianne Kaunio,
puh. 044 042 1345
Kaavasuunnittelija Laura Pihlajakangas,
puh. 044 467 5219
Kaavasuunnittelija Teija Liuska-Eloranta,
puh. 040 612 4193
Kaavasuunnittelija Annamari Vuola
puh. 040 617 2940
Liikennesuunnittelija Laura Kilpeläinen
(syksy 2025 saakka)

Kansikuvat:

Arkkitehtitoimisto Jussi Partanen

Valokuvat:

Vihdin kunta (ellei toisin mainita)

1 PERUSTIEDOT

1.1 Suunnittelualue

Nummelan taajama on Vihdin kunnan suurin taajama ja hallinnollinen keskus. Nummelasta on matkaa Helsingin keskustaan noin 45 km. Nummelan taajama sijaitsee Nummelanharjulla ja harjun lisäksi maisemakuva hallitsee Enäjärvi ja Hiidenvesi harjun molemmin puolin.

Suunnittelualue käsittää Nummelan taajaman nykyiset asemakaavoitetut alueet sekä taajaman lieve- ja kasvualueita. Pohjoisen suunnassa suunnittelualue rajautuu Oinasjoen kylään ja Hiidenveden vesistöön. Etelässä kaavarajaus ulottuu EtäNummelan osayleiskaava-alueeseen (kaava 0267) ja Enärannan etelärannan tuntumaan. Lännessä suunnittelualue rajautuu Hiidenmäen ja Tuohivehmaan alueisiin sekä idässä Ojakkalan taajamaan.

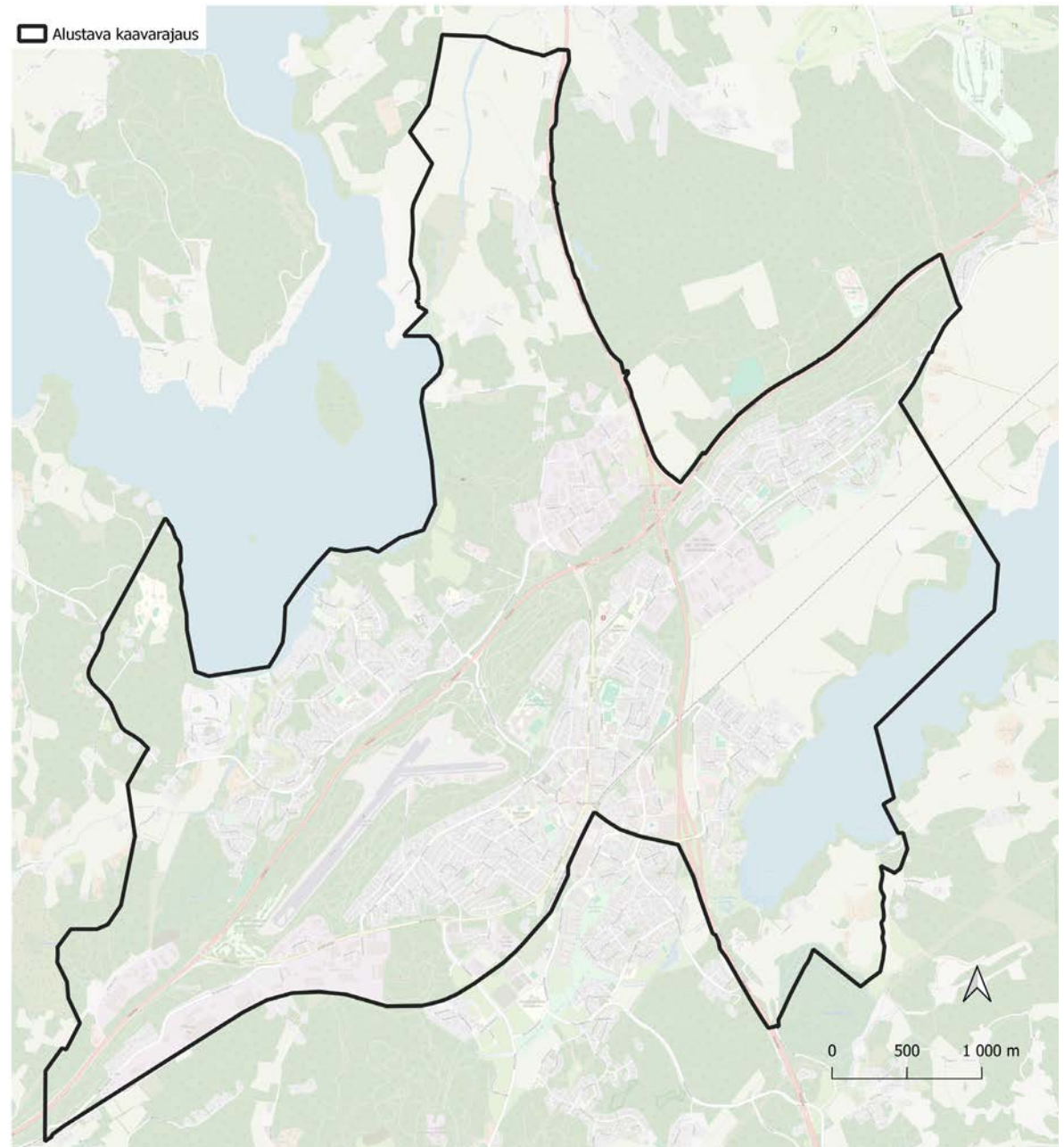
Suunnittelualueen pinta-ala on noin 2 094 hehtaaria (20,9 km²). Suunnittelualueella oli noin 11 600 asukasta vuonna 2023 ja 4 300 työpaikkaa vuonna 2022 (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto).

1.2 Kaavan tarkoitus ja suunnitteluvaiheet

Kaavan 0255, Nummelan osayleiskaava, laatiminen sisältyy kunnan kaavoituskatsaukseen 2025 ja kaavoitusohjelmaan vuosille 2026-2028 (kv 1.12.2025). Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

Osayleiskaavan tarkoituksena on määritellä visio Nummelan taajaman ja erityisesti sen keskusta-alueen kehittämisestä. Tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva taajaman kehitykseen vaikuttavista trendeistä ja tarpeista, joiden pohjalta aluetta voidaan kehittää pitkäjänteisesti. Kaavatyössä tutkitaan myös kehittämisen tulevaisuuden suunnat ja painopisteet.

Kaavatyö käynnistyi keväällä 2025 osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella ja tavoitteiden hyväksymisellä (kh 28.4.2025). Tavoiteasettelua varten järjestettiin työpaja luottamushenkilöille (elinvoimalautakunta, kunnanhallitus) tammikuussa 2025. Kunnan eri yksiköiden kanssa pidettiin työkokouksia vuoden 2025 aikana.

Suunnittelualueen alustava rajaus (OpenStreetMap).

Osayleiskaava kuulutettiin vireille 14.5.2025 ja AKL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 27.5.2025. Aloitussaiheessa saadut lausunnot on koottu erilliseen palauteraporttiin.

Osayleiskaavoitusta varten on vuoden 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana valmistunut seuraavat selvitykset ja suunnitelmat:

- Nummelan keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma (WSP, 5/2025)
- Luontoselvitys - Nummelan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut 2025)
- Siniviherrakenne ja ekologinen verkosto - Nummelan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut 2025)
- Nummelan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys (Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson / Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 12/2025)
- Nummelan osayleiskaavan arkeologinen inventointi (Mikroliitti, 2025)

- Nummelan osayleiskaavan maisemaselvitys ja -analyysi (Vihdin kunta/kaavoitus, Annamari Vuola, 1/2026)
- Nummelan osayleiskaavan idealuonnoksia ja havainnekuvia (Arkkitehtitoimisto Jussi Partanen, 1/2026)
- Nummelan osayleiskaava, Tärinäselvitys (Akukon, 12/2025)
- Nummelan alustavien osayleiskaavaluonnosten ilmastovaikutusten arviointi (Ramboll Finland Oy, 2026)

Suunnittelualuetta koskevia koko kunnan alueelle laadittavia käynnissä olevia selvityksiä:

- Vihdin kaupallinen selvitys (Sitowise Oy)
- Vihdin energiaselvitys (Sitowise Oy)

Syksyn 2025 ja vuoden 2026 alussa on valmisteltu kaksi luonteeltaan strategista osayleiskaavaluonnosta, jotka asetetaan nähtäville kevään 2026 aikana valmisteluvai-

heen kuulemista varten (AKL § 62, MRA § 30). Luonnosvaihtoehdoissa keskitytään kuvaamaan maankäytön muutostarpeita sekä vahvistettavia ja kehitettäviä kohteita.

Valmisteluaineisto käsittää kaksi kaavaluonnoskarttaa (VE1 "Nummelan painotus" ja VE2 "Aseman painotus"), yleismääräykset sekä teemakohtaiset kartat määräykseen asumisesta, elinkeinotoiminnoista ja kaupasta, viher- ja virkistysverkostosta (sisältäen matkailun ja elämykset), liikenteestä sekä kulttuuriympäristöstä. Kaavakarttojen, -määräysten ja -selostuksen lisäksi valmisteluaineisto sisältää edellä mainitut osayleiskaavoitusta varten valmistuneet selvitykset sekä aloitusvaiheen palauteraportin.

Nummelan keskusta.

2 TAVOITTEET

2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueiden käytön ohjausjärjestelmää. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018.

Tavoitteet on jaoteltu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista suunnittelualuetta koskevat erityisesti:

- Hyviin yhteyksiin perustuvan aluerakenteen edistäminen.
- Edellytysten luominen elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuden kehittäminen.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välillä jätettävän etäisyyden huomiointi tai riskien muulla tavoin hallinnointi.
- Luonnon ja kulttuuriympäristön arvoista, virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä ja viheralueverkoston jatkuvuudesta huolehtiminen.
- Uusiutuvan energian tuotannon tarpeisiin varautuminen.
- Valtakunnallisesti merkittävien voimajohtojen linjauksen turvaaminen.

2.2 Maakuntakaavan tavoitteet

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuudesta Helsingin seudun vaihemaakuntakaava (lainvoimainen 13.3.2023).

Kaava-alueelle tai sen tuntumaan sijoittuu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa seuraavia kaavamerkintöjä:

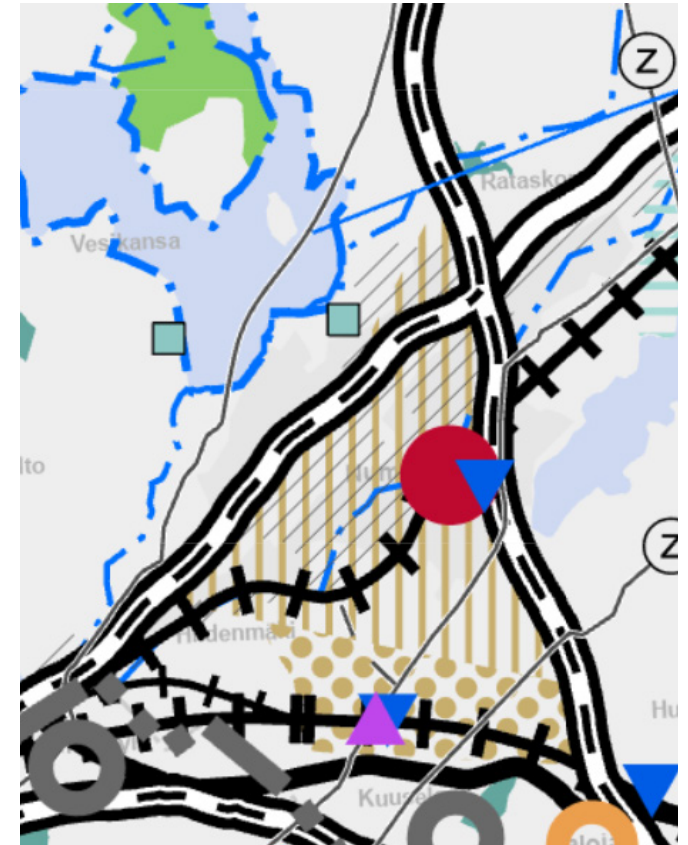
- keskustatoimintojen alue, keskus (Nummela),
- taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke,
- päärata, yhdysrata (Hanko-Hyvinkää -rata ja Länsi-rata sekä näiden välinen yhdysrata),
- valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (vt2, vt25),
- liityntäpysäköintialue (Nummela),
- arvokas geologinen muodostuma (harju),
- pohjavesialue,
- vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue (Hiidenvesi),
- voimajohto (Kopula-Nurmijärvi 110 kV, Espoo-Hikiä 400 kV),
- maakaasun runkoputki,
- raakavesitunneli ja
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Vuorelan koulukoti; Kopun kartano sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskodit; Enäjärven kulttuurimaisema).

Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m², ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta ja ellei suunnittelumääräyksissä muuta määrätä. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä (vt25:n eteläpuolinen ja vt2:n länsipuolinen alue sekä Veikkoinkorpi) merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan koon alarajat:

- Keskustahakuinen kauppa (päivittäistavaran kauppa ja muun erikoistavaran kauppa) 10 000 k-m²
- Paljon tilaa vaativa erikoistavaran kauppa 10 000 k-m²

Kaavamerkintöjen ulkopuolisilla alueilla alueidenkäyttöä ohjaavat Uusimaa-kaavan yleiset suunnittelumääräykset, jotka sisältävät muun muassa tarkoituksenmukaisen ja kestävä alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä viherrakenteen arvojen huomioon ottamisen periaatteet.

Ote Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta (Uusimaa-kaava 2050).

Vihreän siirtymän vaihemaakuntakaava (VISIO)

Vihreän siirtymän vaihemaakuntakaavan laadinta on käynnistetty toukokuussa 2024. Lainvoimaista Uusi-maa-kaavan kokonaisuutta täydennetään kokonaan uusilla teemoilla ja joitakin teemoja päivitetään. Uusi VISIO-kaava laaditaan koko Uudenmaan alueelle yhtenä kaavana. Kaavan tavoitevuosi on 2050 ja se on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa vuonna 2027.

Visiokaavan päätavoitteet:

1. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen
2. Kestävän ja innovatiivisen kilpailukyvyyn vahvistaminen
3. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen.

Kaavan viideksi teemakokonaisuudeksi on valittu laajan vuorovaikutuksen sekä lainvoimaisen kaavakokonaisuuden täydennys- ja päivitystarpeiden pohjalta:

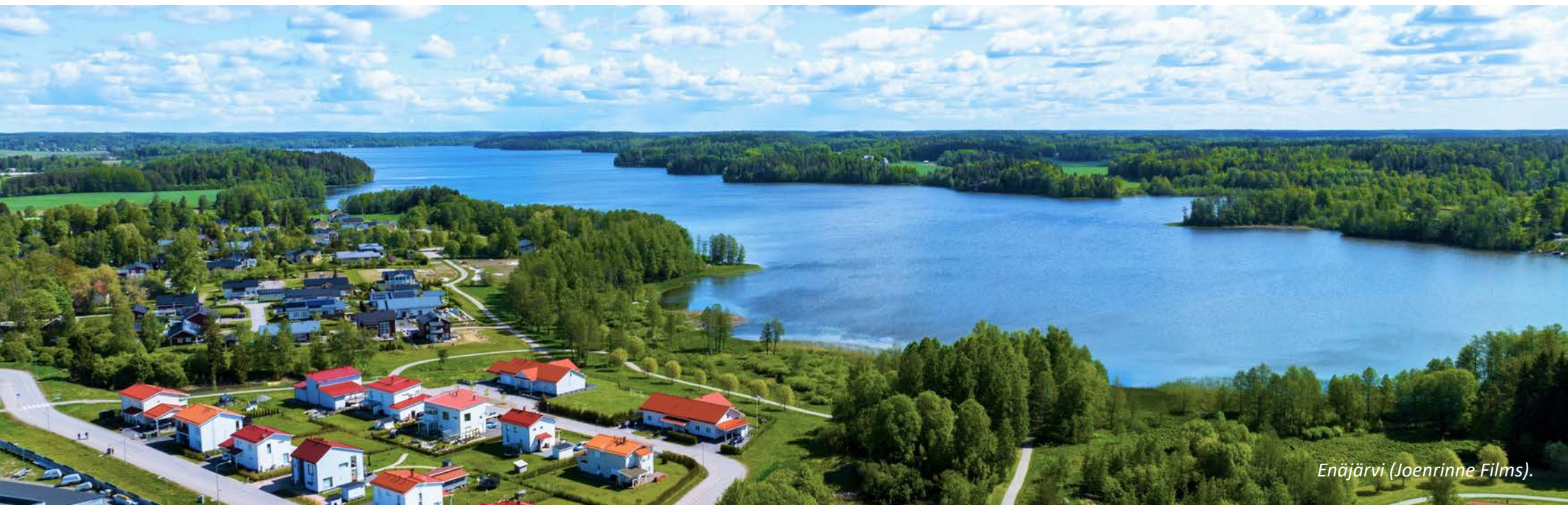
1. Energia
2. Luonto ja hiilensidonta
3. Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto
4. Vesihuolto ja vesivarat
5. Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne

Viiden teemakokonaisuuden lisäksi kaavatyössä huomioidaan läpileikkaavina näkökulmina ilmastonmuutokseen vastaaminen, turvallisuus, resilienssi ja huoltovarmuus sekä hyväksyttävyys.

Visio-kaavan suunnitteluperiaatteet on hyväksytty maakuntahallituksessa 25.8.2025.

VISIO-kaavan valmistelun tueksi Uudenmaan liitto laatii useita selvityksiä eri teemoista koko kaavatyön ajan sekä hyödyntää muiden julkaisemia uusimpia tietoja eri aihealueista. Valmistuneita selvityksiä ja tausta-aineistoja mm.:

- Uudenmaan kasvun mahdollisuudet - Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektiot vuoteen 2060 (Uudenmaan liiton julkaisuja E 266 - 2025)
- Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudella-maalla -selvitys (Uudenmaan liiton julkaisuja E 257 - 2024)
- Uudenmaan logistiikkaselvitys 2023 (Uudenmaan liiton julkaisuja E 250 - 2024)
- Uudenmaan raskaan liikenteen energialähteiden jakeluverkkoselvitys 2024 (Uudenmaan liiton julkaisuja E 263 - 2025)
- Uudenmaan vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma vuoteen 2050 (Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 38/2024)

Enäjärvi (Joenrinne Films).

2.3 Vihdin kunnan strateginen yleiskaava

Vihdin kunnan strateginen yleiskaava (VISY) on saanut lainvoiman 19.10.2021. Strategisen yleiskaavan päivitys sisältyy viimeisimpään kaavoituskatsaukseen ja kaavoitusohjelmaan. Päivityksessä keskitytään asumisen, työpaikkojen ja energian teemoihin.

VISYn voimassa oleva kaavaratkaisu sisältää pääkartan (yhdyskuntarakenteen ohjaus) ja kaksi oikeusvaikutteista teemakarttaa (luonto- ja kulttuuriarvot sekä virkistys; kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto).

Pääkartalla Nummelaan sijoittuu palvelukeskittymä ja keskustatoimintojen aluetta, tiivistyvää taajamaa, tuotanto- ja varastotoiminnan alueita (Hiidenmäki, Lankila, Veikkoinkorpi), seudullisesti merkittävää virkistysaluetta, viheryhtystarpeita, lentokenttäalue ja maaseutue-

linkeinojen aluetta. Lankilan ja Ojakkalan välillä kulkee yhdyskuntarakenteen kehityskäytävä ja Nummellan ja Vihdin kirkonkylän välille on osoitettu yhdyskuntarakenteen jäsentämistarvetta.

Nummellanharju on osoitettu teemakartalla taajama-alueen merkittävänä ulkoilu- ja virkistysyhteytenä. Harjun suuntaisen ja poikittaisten viheryhteystarpeiden lisäksi on osoitettu keskeinen ohjeellinen ulkoilureitti Hiidenrannasta pohjoiseen Vihdin kirkonkylän suuntaan.

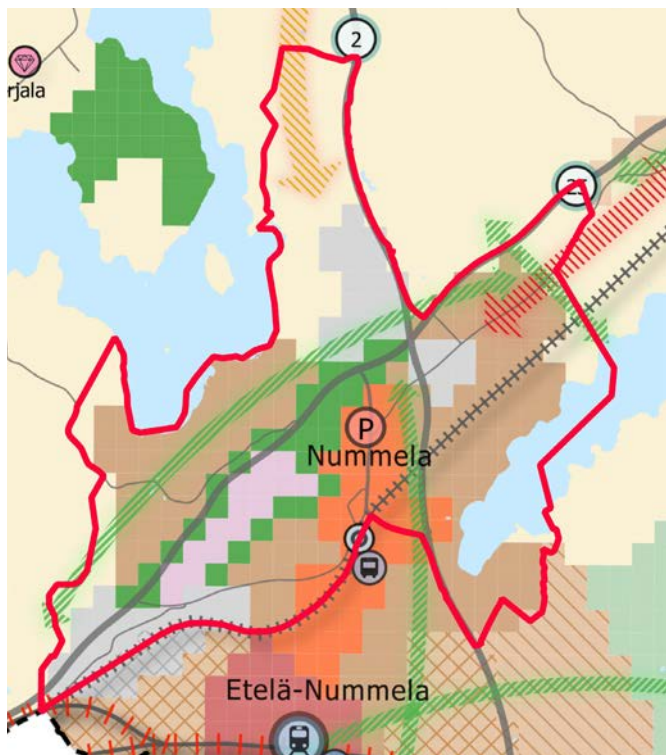
Enäjärven ja Hiidenveden rannoille on osoitettu kehitettävää virkistysrantavyöhykettä ja Hiidenvedelle myös paikallisen vesiliikenteen satama sekä virkistystoimintana kalastusta. Pohjavesialue kulkee harjua myötäillen.

Teemakartalla on osoitettu myös valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuri- ja luonnonympä-

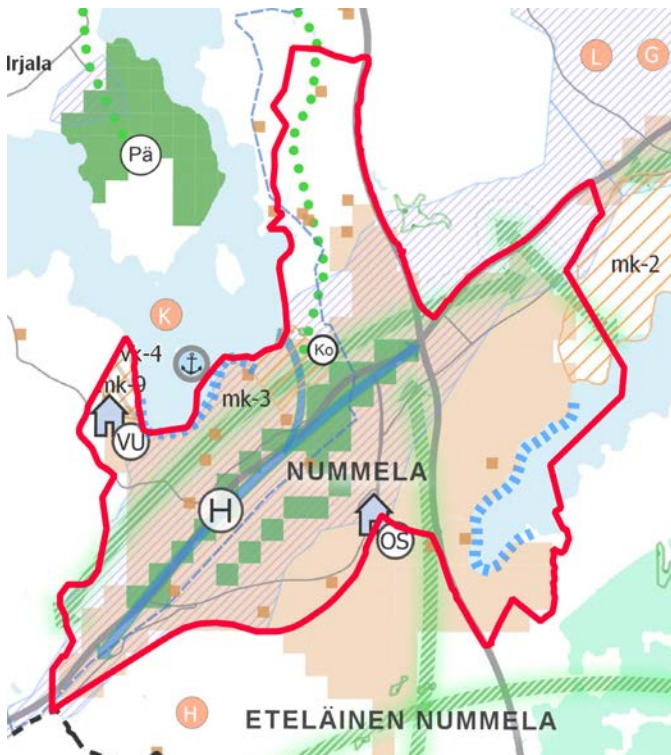
ristön kohteet, rakennussuojelulla suojellut kohteet ja muinaisjäännökset.

Pääkartan maanteiden pääväylien (vt 2, vt 25), seutu- ja yhdysteiden, Hanko-Hyvinkää -radan ja raideyhteystarpeiden lisäksi teemakartalla on esitetty mm. intensiivinen joukkoliikenteen vyöhyke, joukkoliikenteen laatuikäytävät, kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ja yhteystarpeet. Kävelyn ja pyöräilyn ydinalue jatkuu Nummellan keskustasta kohti Vihti-Nummellan asemanseutua. Joukkoliikenteen terminaali Nummellan keskustassa sijoittuu suunnittelualueen eteläpuolelle Etelä-Nummellan osayleiskaavan alueelle. Selvitettävä Hanko-Hyvinkää -radan seisakevaraus sijoittuu suunnittelualueen rajalle.

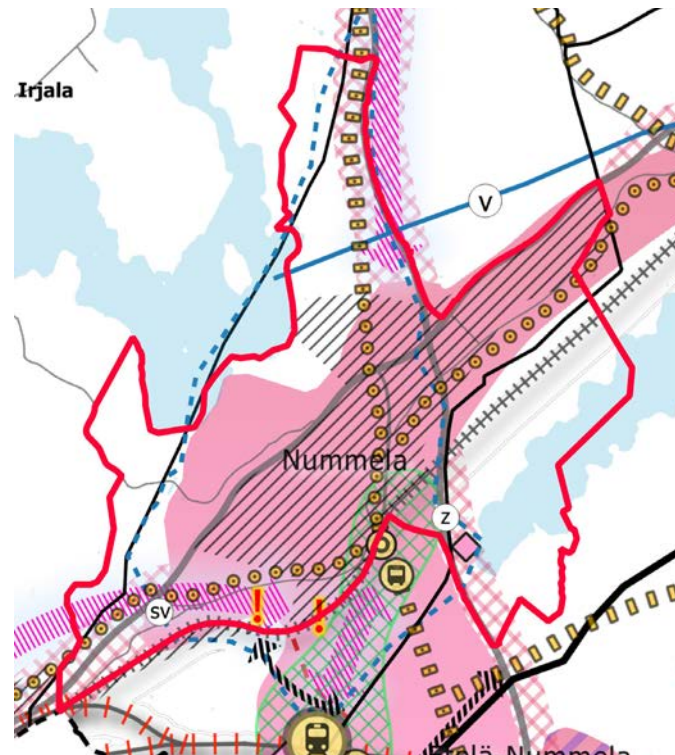
Lisäksi kaavassa on osoitettu yhdyskuntahuoltoon liittyviä verkostoja.

VISY: Yhdyskuntarakenteen ohjaus

VISY: Luonto- ja kulttuuriarvot sekä virkistys

VISY: Kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto

Nummelan osayleiskaavan tavoitteet

ASUMINEN

Monipuolisen täydennys- ja uudisrakentamisen kehittäminen olemassa oleva kaupunkirakenne huomioiden

- Laadimme Nummelan keskusta-asumisen vaihtoehtotarkasteluja.
- Tutkimme mahdollisuuksia monipuoliselle täydennys- ja pientalorakentamiselle.
- Huomioimme palvelu- ja senioriasumisen tarpeet.

PALVELUT & TYÖPAIKAT

Elinvoimaisuuden turvaaminen riittävällä laajuudella väestönkasvu huomioiden.

- Tuemme Nummelan kaupallisten palveluiden toimintaedellytyksiä.
- Osoitamme riittävät aluevaraukset asuinalueiden lähipalveluille.
- Tutkimme työpaikka- ja teollisuusalueiden kehittämis- ja laajentamismahdollisuuksia.

VETOVOIMAISUUS

Houkuttelevan ja viihtyisän ympäristön kehittäminen sekä Nummelan identiteetin vahvistaminen

- Kehitämme julkista kaupunkitilaa yhteisöllisyyden mahdollistajana.
- Hyödynnämme kulttuuria, taidetta ja matkailupalveluita omaleimaisuuden lisäämisessä.
 - Kehitämme Nummelaa kaupunkimaisemmaksi huomioimalla rakennetun ympäristön kerroksellisuuden ja rakennusten uusiokäyttömahdollisuudet.

LIIKENNE

Turvallisten ja toimivien liikenneyhteyksien ja miellyttävän katutilan mahdollistaminen sekä kestävä liikunnan edistäminen.

- Parannamme saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla.
- Mahdollistamme houkuttelevat ja esteettömät kävely- ja pyöräily-yhteydet ja -ympäristöt.
- Tutkimme linja-autoaseman sijaintia ja tehokkaita pysäköintiratkaisuja.

LUONTO & VIRKISTYS

Ilmastonmuutoksen huomioiminen sini-viherverkostoa kehittämällä ja ympäristötietoisuutta lisäämällä

- Lisäämme toiminnallista kaupunkivihreää.
 - Kehitämme lähivirkistys- ja liikuntamahdollisuuksia sekä aistiympäristöä.
- Huomioimme luontoarvot sekä pohja- ja hulevedet.

NUMMELAN OSAYLEISKAAVA

Kunnanhallituksessa 28.4.2024 § 93 hyväksytyt osayleiskaavan tavoitteet.

LUMO-ohjelman kolme päämäärää ovat:

- Vihdin luonnon paikallinen monimuotoisuus parane.
- Luonnon monimuotoisuus otetaan läpileikkaavasti huomioon kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa.
- Kuntalaisten luontosuhde kehittyy ja kaikilla on mahdollisuus vehreään ympäristöön.

LUMO-ohjelman toimenpiteistä erityisesti kaavoitusta koskevat:

- Toimenpide 1.3: Kaavoitus perustuu riittävään laajoihin luontoselvityksiin, joissa huomioidaan erityisesti arvokkaat luontokohteet.
- Toimenpide 1.4: Huomioimme luonnon monimuotoisuuden säilymisen, viherverkostot ja ekologiset käytävät kaavoitustyössä.
- Toimenpide 1.7. Varmistetaan keskusta-alueiden monimuotoisuus.

Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma (SECAP)

Vihdin ilmastotavoitteet perustuvat kunnanhallituksen päätökseen kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimeenpanosta sekä Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastositouksessa (Covenant of Mayors for Climate and Energy) ja SECAP-ohjelmassa määriteltyihin päästövähennystavoitteisiin. Vihti on sitoutunut vähentämään asukaskohtaisia päästöjä puolella vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Vihdin energia- ja ilmastotyön seurantaraportissa (2024) esitetyistä tavoitekokonaisuuksista osayleiskaavoituksessa huomioitavia ovat erityisesti:

- Asumisen ilmastokuormituksen vähentäminen ja kestävien energiaratkaisujen laajamittainen käyttöönotto;
- Joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä edistävän kaupunkirakenteen tukeminen.

Vuonna 2024 päästöjen määrä asukasta kohden on ollut 3.9 tCO₂e. Vertailuvuodesta 1990 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat muuttuneet -55 %. Vihdin asukaskohtaiset sekä kokonaispäästöt ovat vähentyneet kuutena peräkkäisenä vuotena vuodesta 2019 alkaen ja alittaneet vuodelle 2030 asetetun ilmastotavoitteen kolmena peräkkäisenä vuotena (2022–2024).

Vihdin kunnan rakennusjärjestys

Päivitetty rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 1.12.2025 ja se on tullut voimaan 28.1.2026.

Rakennusjärjestys perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön (RakL 17 §) ja on kunnan kaavoja täydentävä asiakirja. Rakennusjärjestys antaa siten kaavoitusta ja rakentamista ohjaavaa lainsäädäntöä täydentäviä paikallisista oloista johtuvia tarpeellisia määräyksiä suunnitelmallisesta ja sopivasta rakentamisesta, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisesta. Tämän lisäksi rakennusjärjestys antaa tarpeellisia määräyksiä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta.

Rakennusjärjestys osoittaa kunnan tavoitteet ja vaatimukset rakentamiselle ja antaa muita sääntöjä täydentävää tietoa rakentajille ja suunnittelijoille. Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty (RakL 17 §). Rakennusjärjestyksen määräyksillä huomioidaan paikallisista olosuhteista johtuva tarve tarkemmalle rakentamisen sääntelylle ja asemakaava-alueiden ulkopuolisten alueiden rakentamisen ohjaus.

Vihdin kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Vihdin kunnanvaltuusto on hyväksynyt ympäristönsuojelumääräysten päivityksen 10.6.2024 § 32.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Pyrkimyksenä on turvata asukkaille terveellinen ja viihtyisä elinympäristö.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Vihdin kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll) on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.9.2022. Kehittämissuunnitelmaan liittyvässä toimenpideohjelmassa on esitetty toimenpiteitä koskien mm. vedenhankinnan turvaamista, jätevesien ja hulevesien käsittelyä.

Liikennesuunnitelmat

- Valtatien 2 parantaminen välillä Nummela-Karkkila, kehittämisselvitys (Sitowise Oy, 2023)
- Valtatie 25 välillä Hanko-Mäntsälä, hankearviointi ja kehittämisselvityksen päivitys (ELY-keskus, 2019)
- Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 37/2023)
- Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 (WSP), kh 15.1.2024

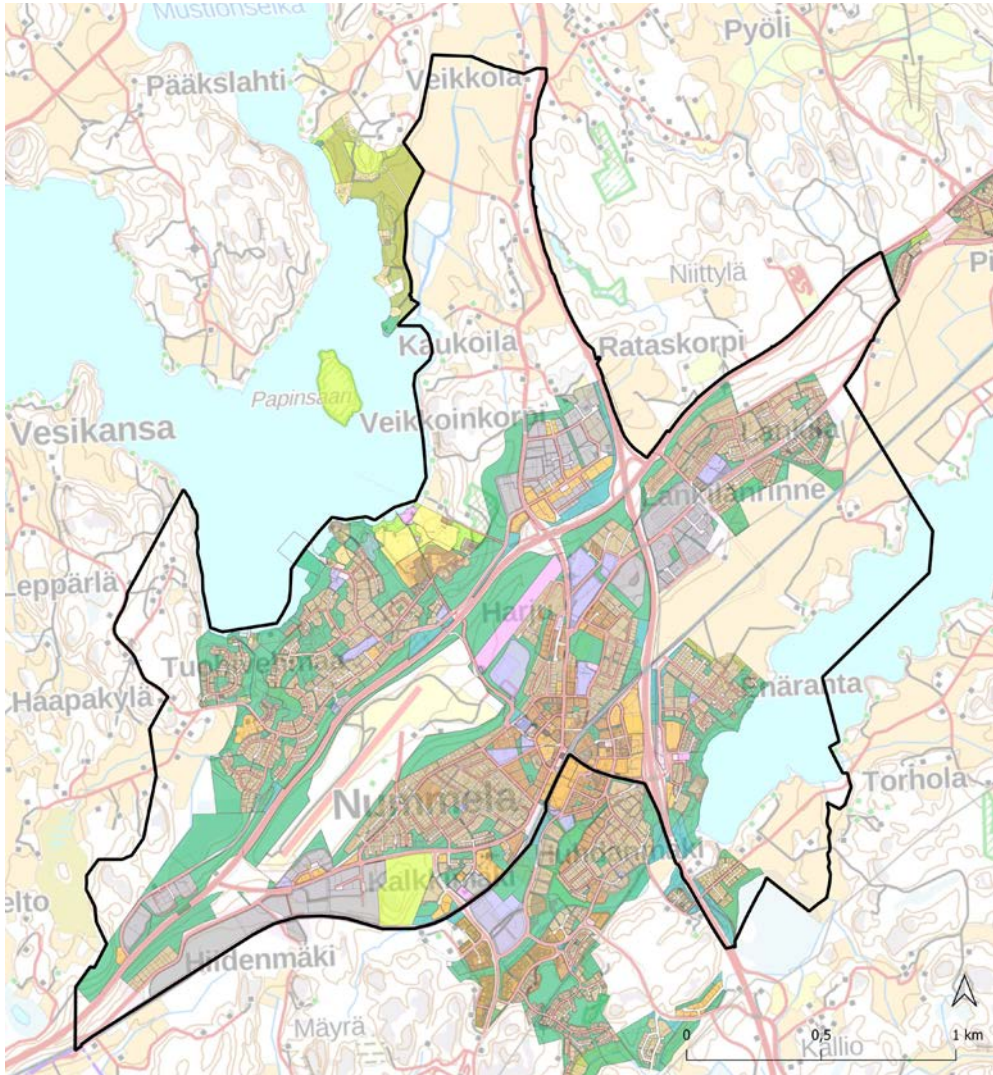

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

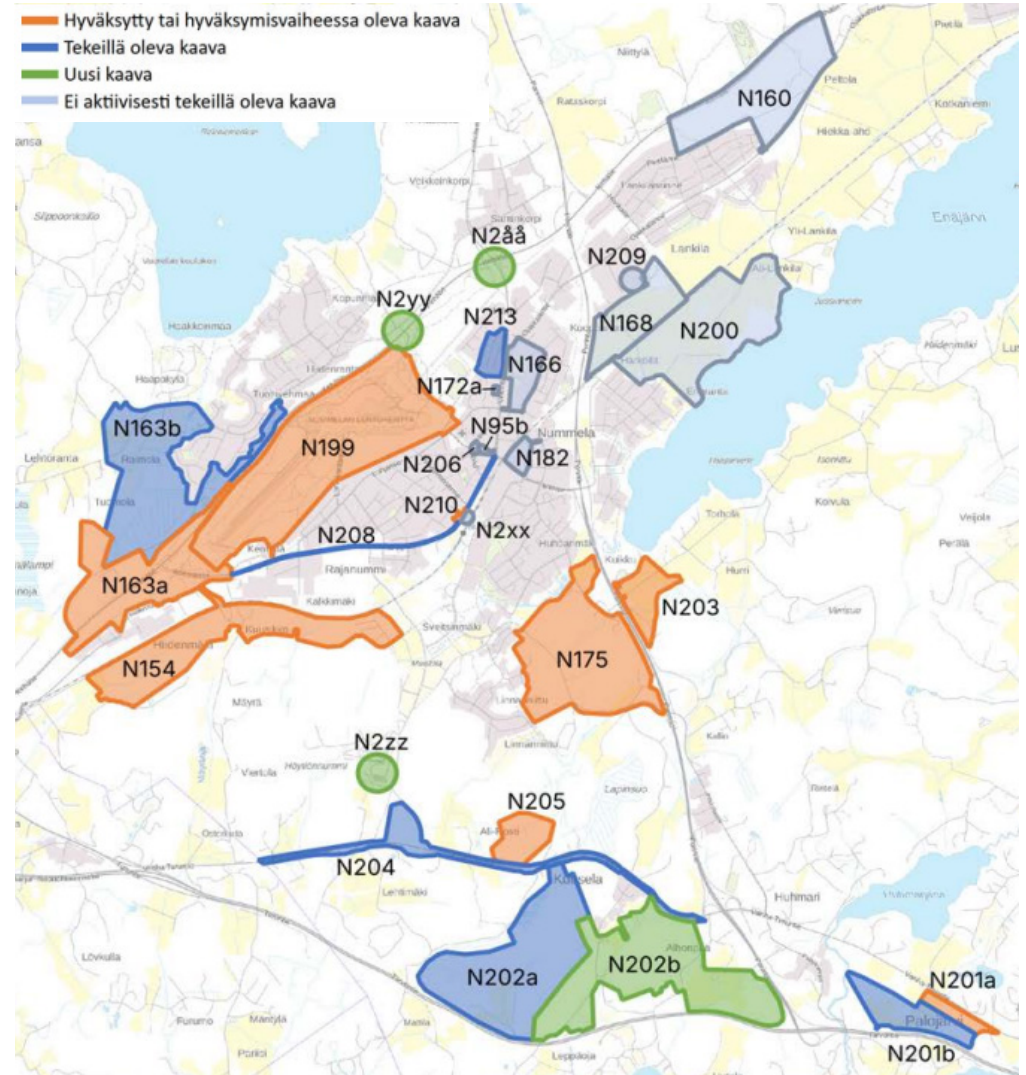
3.1 Yksityiskohtainen suunnittelutilanne ja maanomistusolot

Asemakaavatilanne

Merkittävä osa suunnittelualueesta on asemakaavoitettu. Osalla aluetta on edelleen voimassa asemakaavoja (ent. rakennuskaavoja) 1970-luvulta. Kaavoituskatsaukseen 2025 ja kaavoitusohjelmaan 2026-2028 sisältyy kohteita suunnittelualueelta.

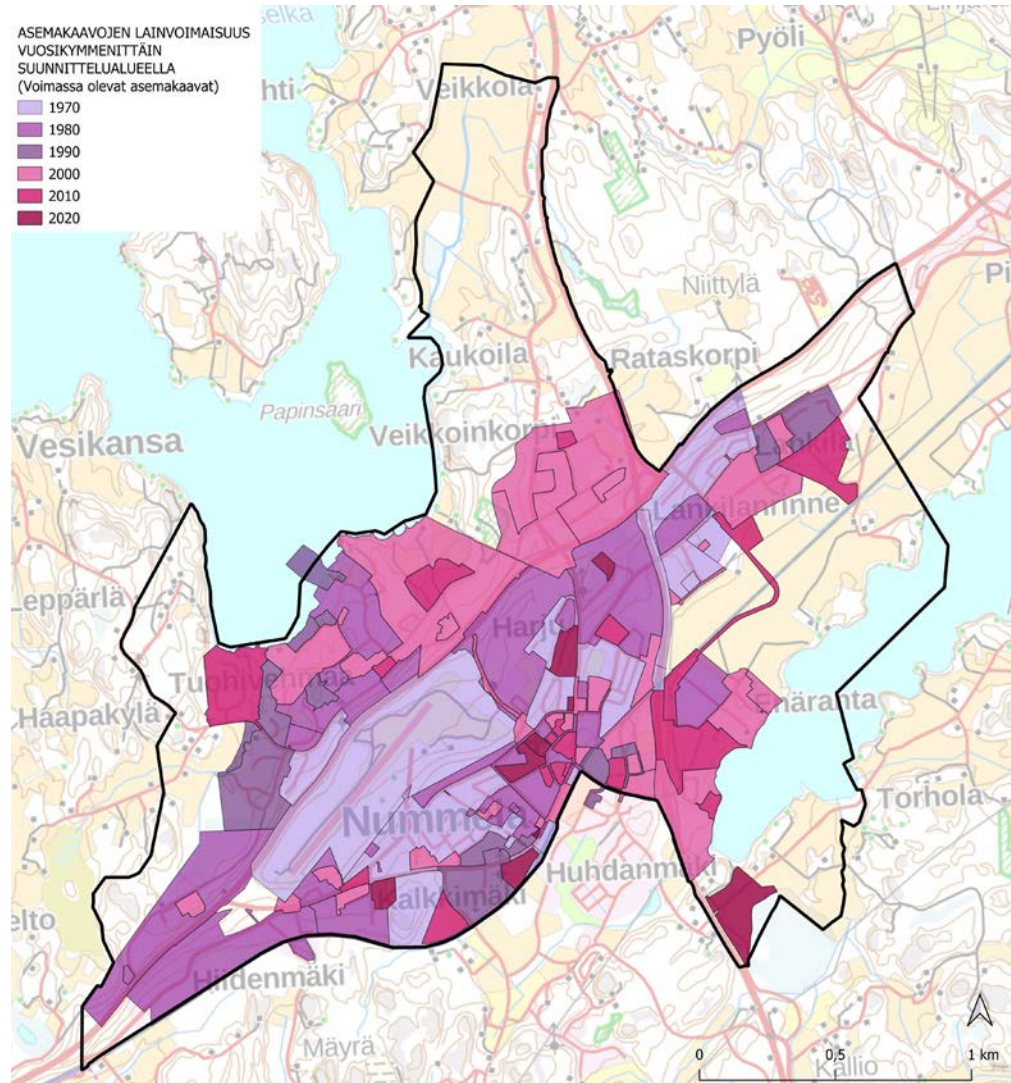
Auantasa-aseenakaava, tilanne 12/2025 @Vihdin kunta. Maastokartta @ Maanmittauslaitos (peruskartta).

Nummela asemakaavakohteet kaavoitusohjelmakaudella 2025-2028 (Taustakartta @ MML), ote kaavoitusohjelmasta vuosille 2026-2028.

Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot

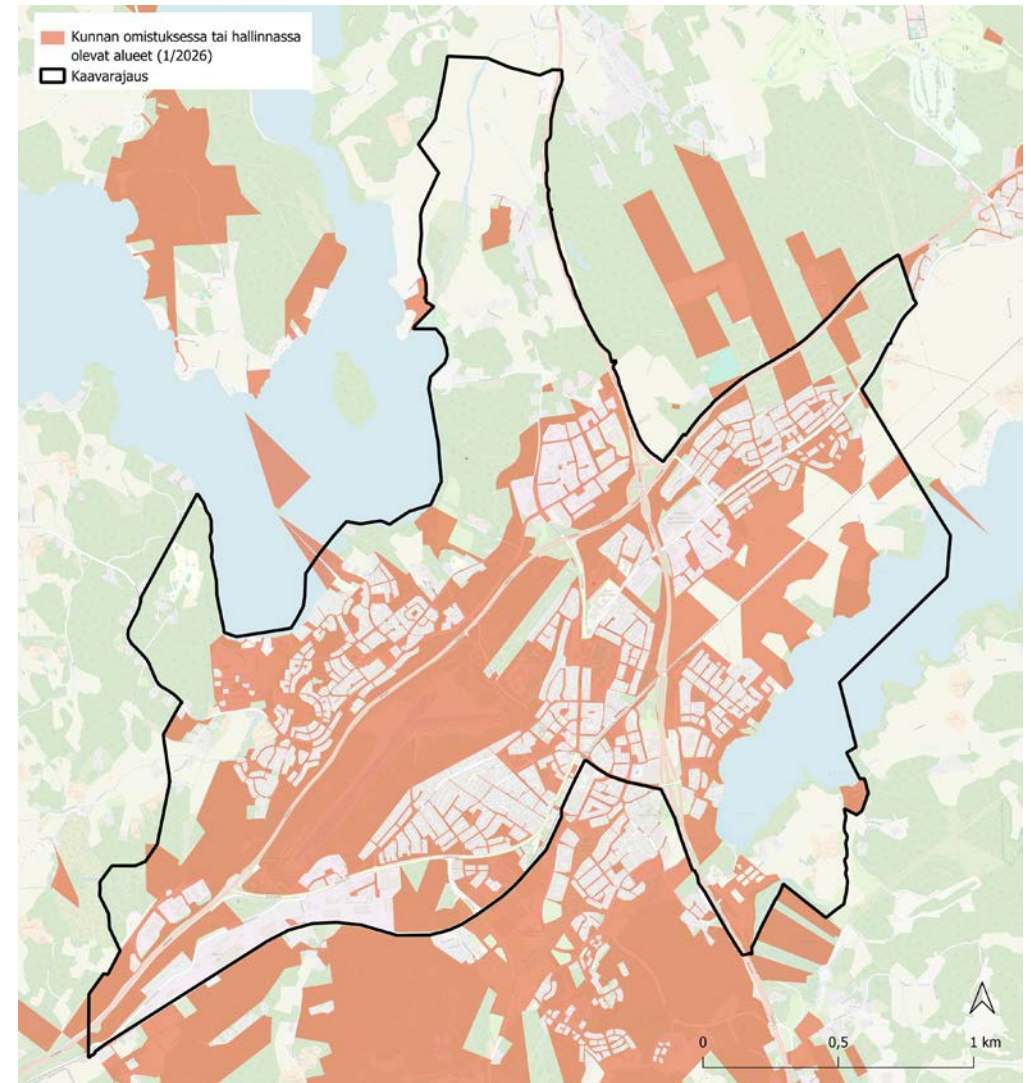
Vihdin kunnan rakennusjärjestystä on uusittu vuoden 2025 aikana uuden rakentamislain myötä. Päivitetty rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 1.12.2025. Suunnittelualueella ei ole voimassa rakennuskielloja, eikä sille aseteta rakennuskieltoa osayleiskaavan laadinnan vuoksi.

Suunnittelualueen asemakaavojen lainvoimaisuus vuosikymmenittäin, tilanne 12/2025. (Vihdin kunta, Maastokartta @ Maanmittauslaitos).

Maanomistus

Suunnittelualue on osittain kunnan ja osittain yksityisten tahojen omistuksessa. Rata- ja tiealueita on valtion hallinnassa.

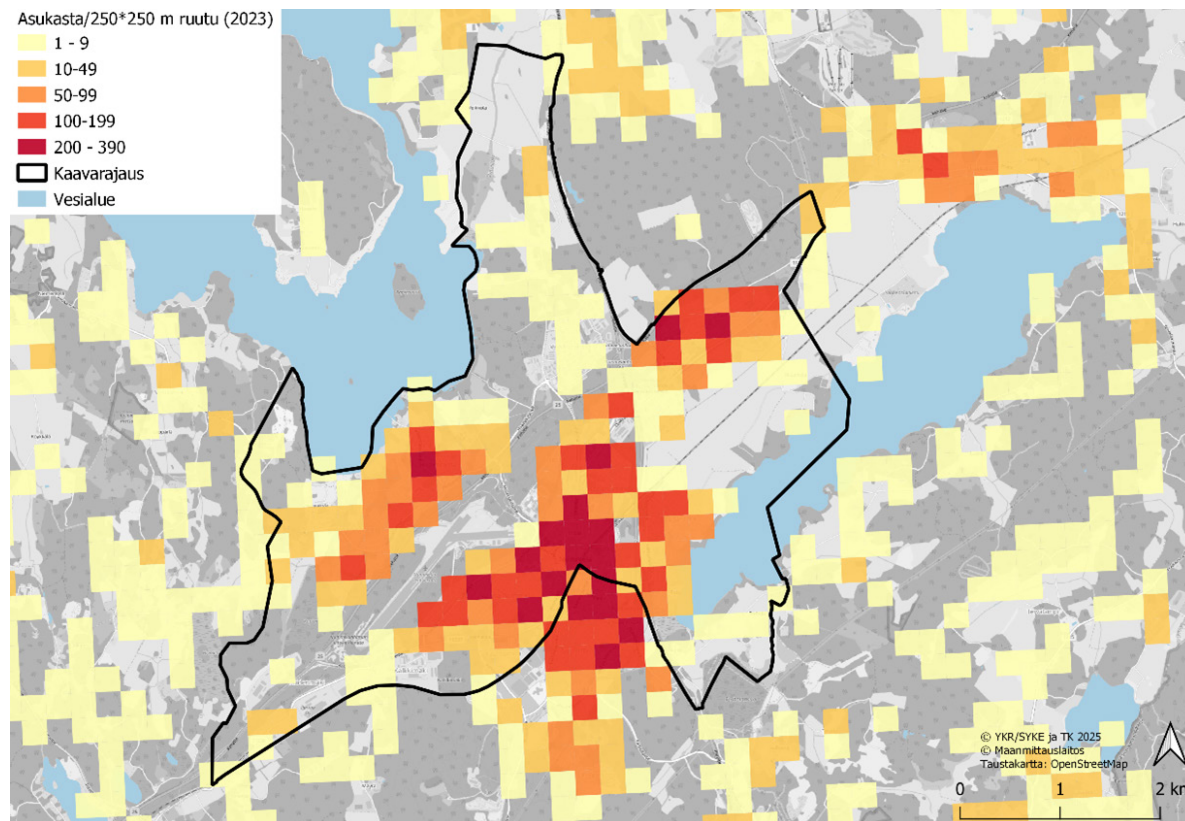
Kunnan omistuksessa tai hallinnassa olevat alueet (1/2026) (OpenStreetMap).

3.2 Väestö ja asutuskunnat

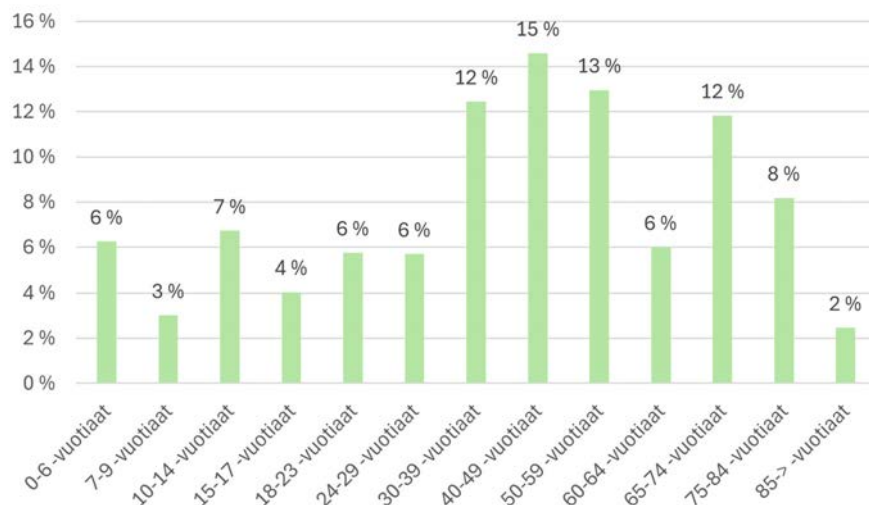
Väestön määrä ja ikärakenne

Suunnittelualueella oli vuonna 2023 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 11 569 asukasta. Väestö on keskittynyt Nummelan keskustan alueelle sekä Lankilaan ja Hiidenrantaan.

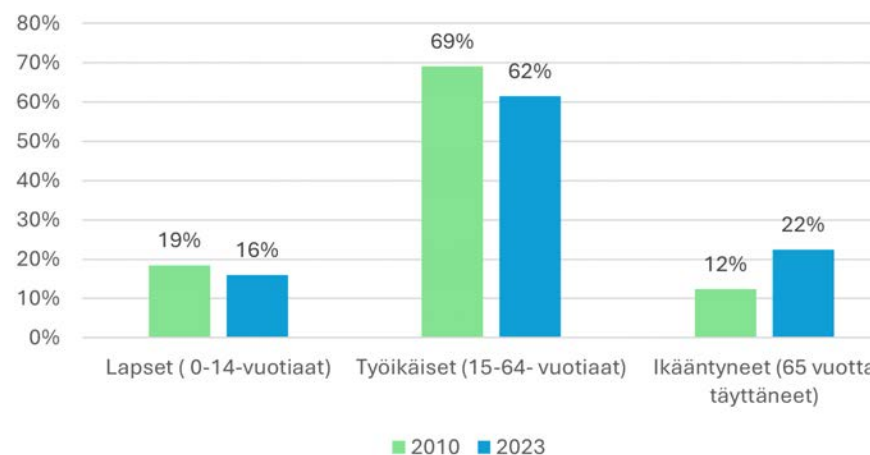
Työikäisen väestön (15-64-vuotiaat) osuus on 62 %. Suunnittelualueen väestöstä on alle 15-vuotiaita 16 % ja 65-vuotta täyttäneitä 22 %. YKR-väestöaineiston ikäluokittaisen jaottelun mukaan suurin ikäluokka suunnittelualueella on 40-49-vuotiaat, joita on noin 15 % väestöstä. Toiseksi suurin ikäluokka on 50-59-vuotiaat (13 %). Pienimmät ikäluokat ovat 85-vuotta täyttäneet (2 %) ja 7-9-vuotiaat (3 %). Viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana lasten ja työikäisten osuudet ovat vähentyneet ja 65 vuotta täyttäneiden osuus kasvanut.

Suunnittelualueen väestö 2023 (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus).

Suunnittelualueen väestö ikäluokittain vuonna 2023 (vasemmalla) sekä väestön ikärakenne vuosina 2010 ja 2023 (oikealla) (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Väestö 2023).

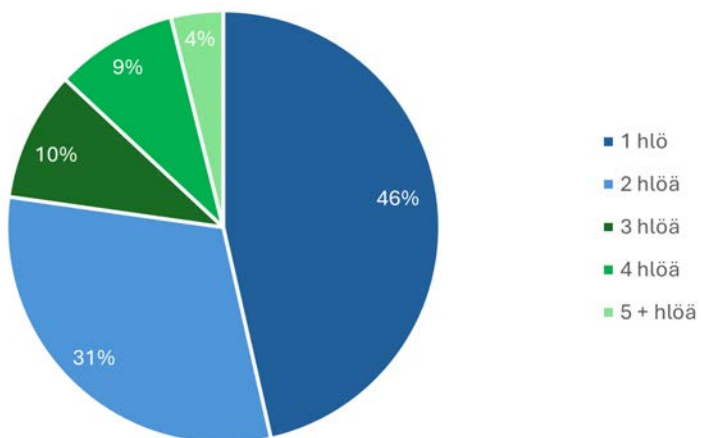

Asutokunnat

Samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt muodostavat asutokunnan (talouden). Suunnittelualueella oli vuoden 2022 tietojen mukaan yhteensä 6 013 asutokuntaa, joissa oli yhteensä 11 582 henkilöä.

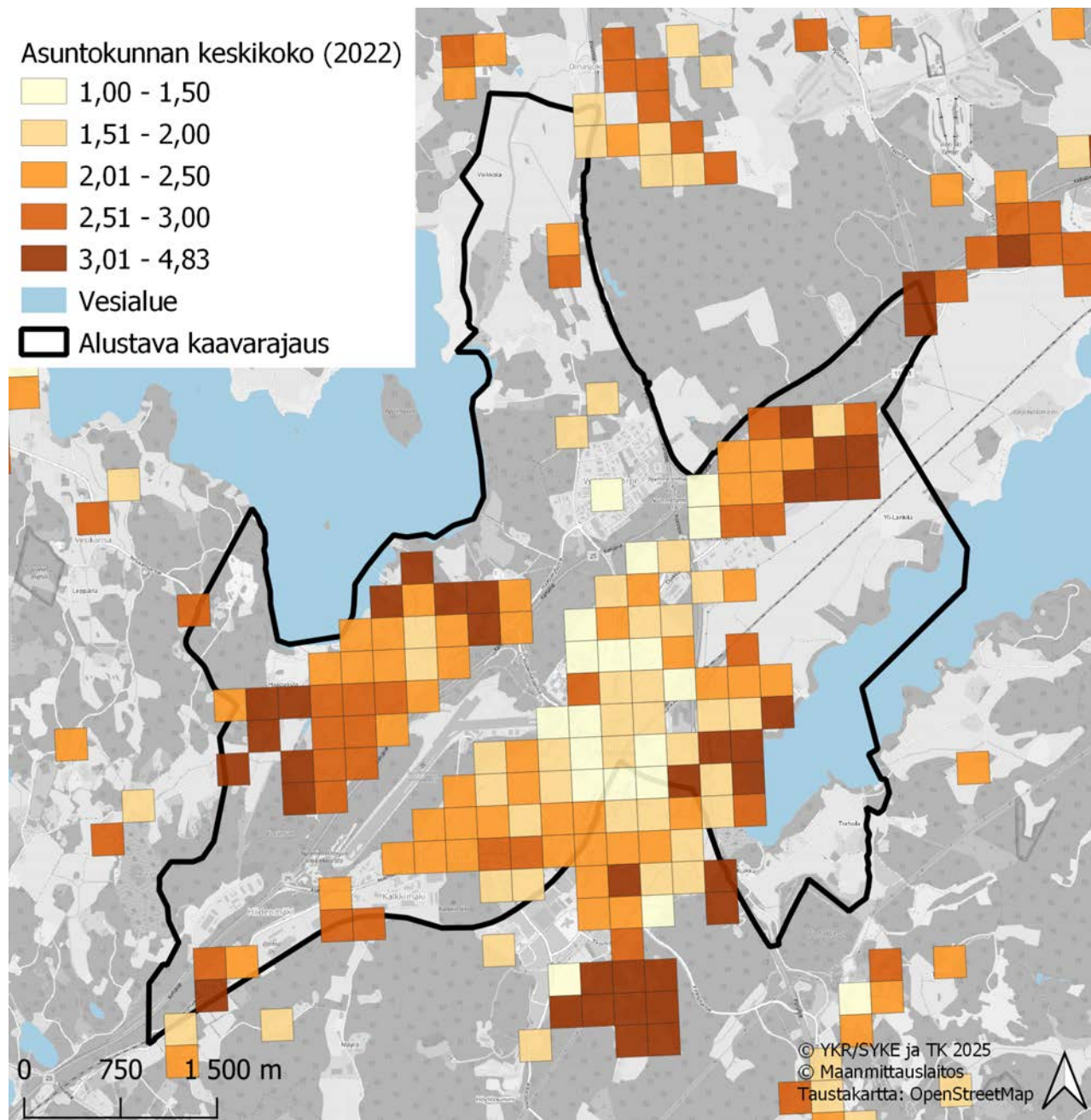
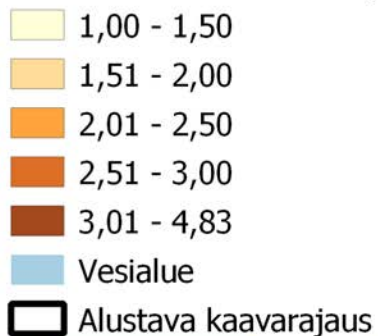
Asutokuntien keskikoko suunnittelualueella oli siten 1,93. Keskimääräistä suurempia asutokuntia on Hiidenrannan, Lankilan ja Enärannan alueella. Pienimmät asutokunnat ovat painotuneet Nummelan keskustan tuntumaan. Yleisin asutokuntatyyppi suunnittelualueella on yhden henkilön asutokunnat, joita oli vuonna 2022 noin 46 prosenttia asutokunnista.

Asutokunnat henkilöluvun mukaan 2022

Asutokunnat henkilöluvun mukaan suunnittelualueella (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Asutokunnat 2022).

Asutokunnan keskikoko (2022)

Asutokuntien keskikoot suunnittelualueella vuonna 2022 (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, ruutukoko 250*250 m).

3.3 Palvelut ja työpaikat

Palveluverkko

Sosiaali- ja terveystalvelut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimen palvelut sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut Vihdin asukkaille. Suunnittelualueella on tarjolla sosiaali- ja terveyspalveluja terveysasemalla (suun terveydenhuolto, terveyspalvelut) ja kunnanvirastolla (vammaspalvelut, ikääntyneiden palvelut, perhekeskukset, sosiaalipalvelut). Majatuvan tukiasumisyksikössä ja asumispalveluyksikössä järjestetään vammais- ja ikääntyneiden palveluja sekä sosiaalipalveluja. Suunnittelualueella toimii myös yksityisiä terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottajia.

Sivistyspalvelut

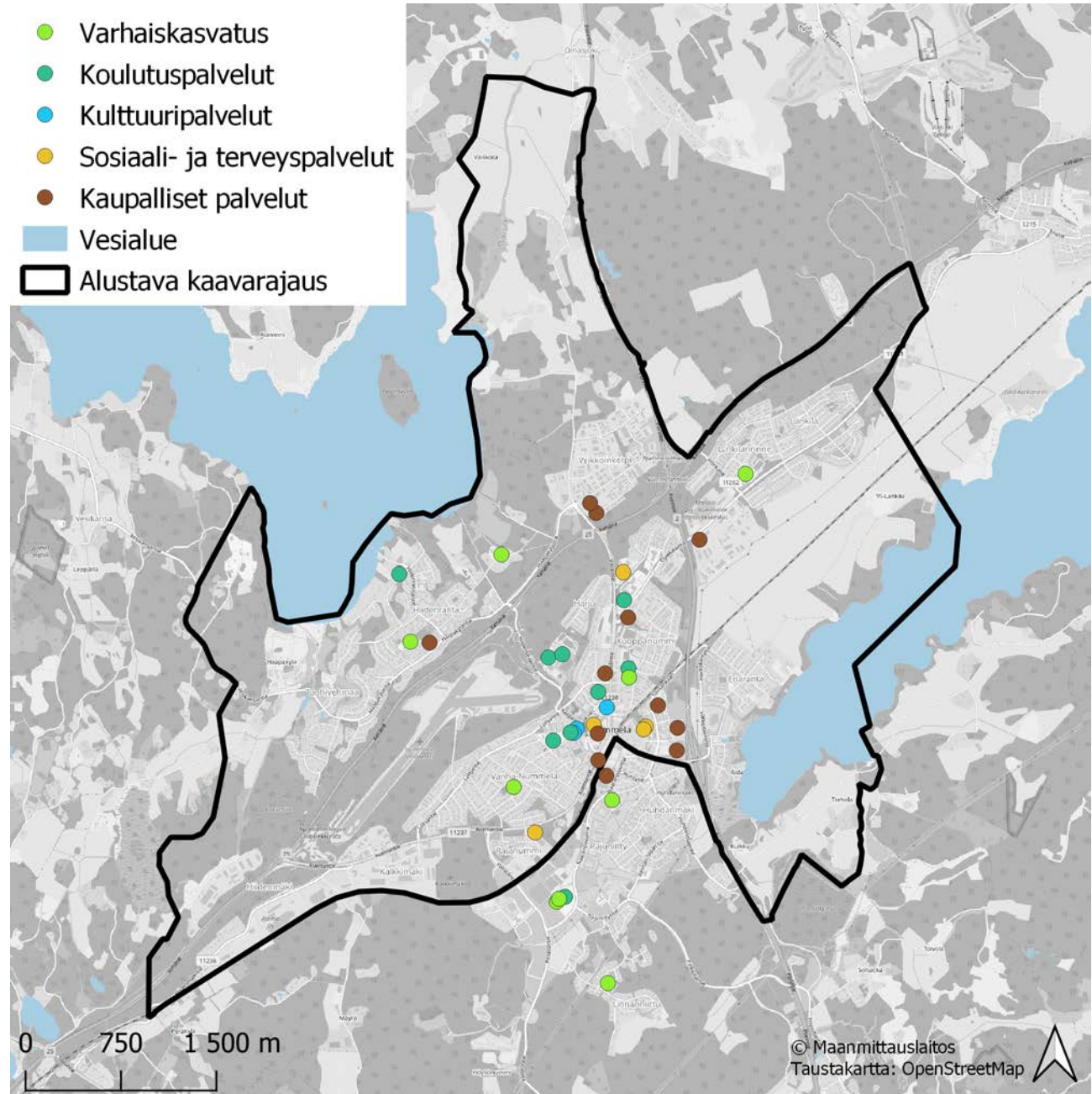
Suunnittelualueella toimii neljä kunnallista päiväkotia ja yksi yksityinen päiväkoti. Suunnittelualueella on yksi peruskoulun alaluokkien koulu (Nummelan koulu), yksi 7.-9. luokkien koulu (Nummelanharjun koulu) ja yksi yhtenäiskoulu (Kuoppa-nummen koulukeskus). Hiidenrannassa on myös yksityinen Kopun kristillinen koulu 1.-6. luokille. Suunnittelualueella toimii Vihdin lukio ja toisen asteen ammatillinen oppilaitos Luksia. Lisäksi muita koulutusmahdollisuuksia tarjoavat Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto (sivutoimipiste Kuoppa-nummen koulukeskuksessa), Vihdin yksityinen kuvataidekoulu ja Hiiden opisto.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluja on tarjolla suunnittelualueella mm. Vihdin pääkirjastossa, Galleria Pictorisissa ja elokuvateatteri Kino Akselissa.

Kaupalliset palvelut

Suunnittelualueen kaupalliset palvelut ovat keskittyneet Nummelan keskustaan. Päivittäistavarakauppoja on kuusi: K-Market (2kpl), Lidl, Sale, K-Supermarket ja Tokmanni. Alueella on myös kaksi rautakauppaa (K-rauta ja Puuilo), Kodintavaratalo ja Rusta. Nummelan keskustassa on myös erikoistavarakaupan liiketiloja.

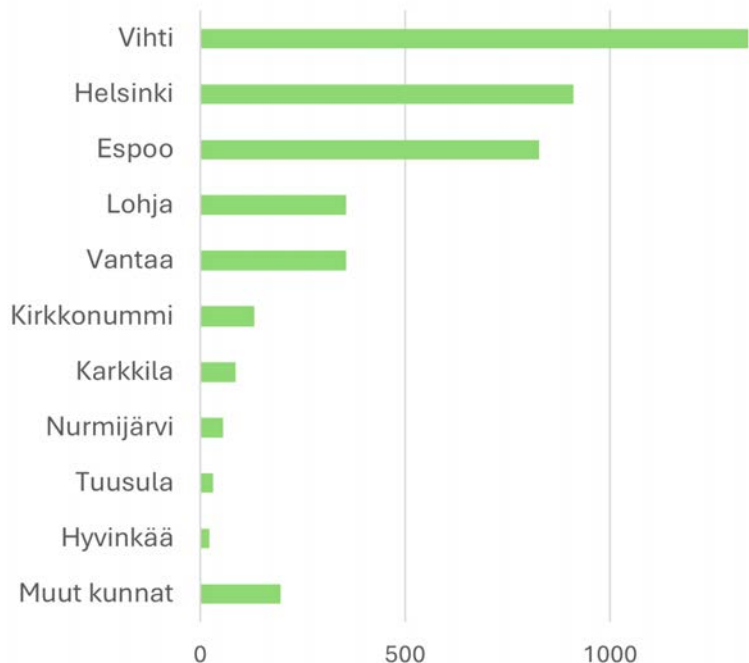
Suunnittelualueen palveluita.

Työpaikat ja pendelöinti

Suunnittelualueella on yhteensä noin 4 300 työpaikkaa. Työpaikka-alueet ovat keskittyneet Nummelan keskustan alueelle, Veikkoinkorpeen, Kalkkimäen/Hiidenmäen ympäristöön ja Ojakkalantien varrelle Lankilan suunnalla. Vuonna 2022 työpaikkoja oli eniten seuraavilla toimialoilla: terveys- ja sosiaalipalvelut (21 %), teollisuus (19 %), koulutus (11 %) ja vähittäiskauppa (9 %, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa).

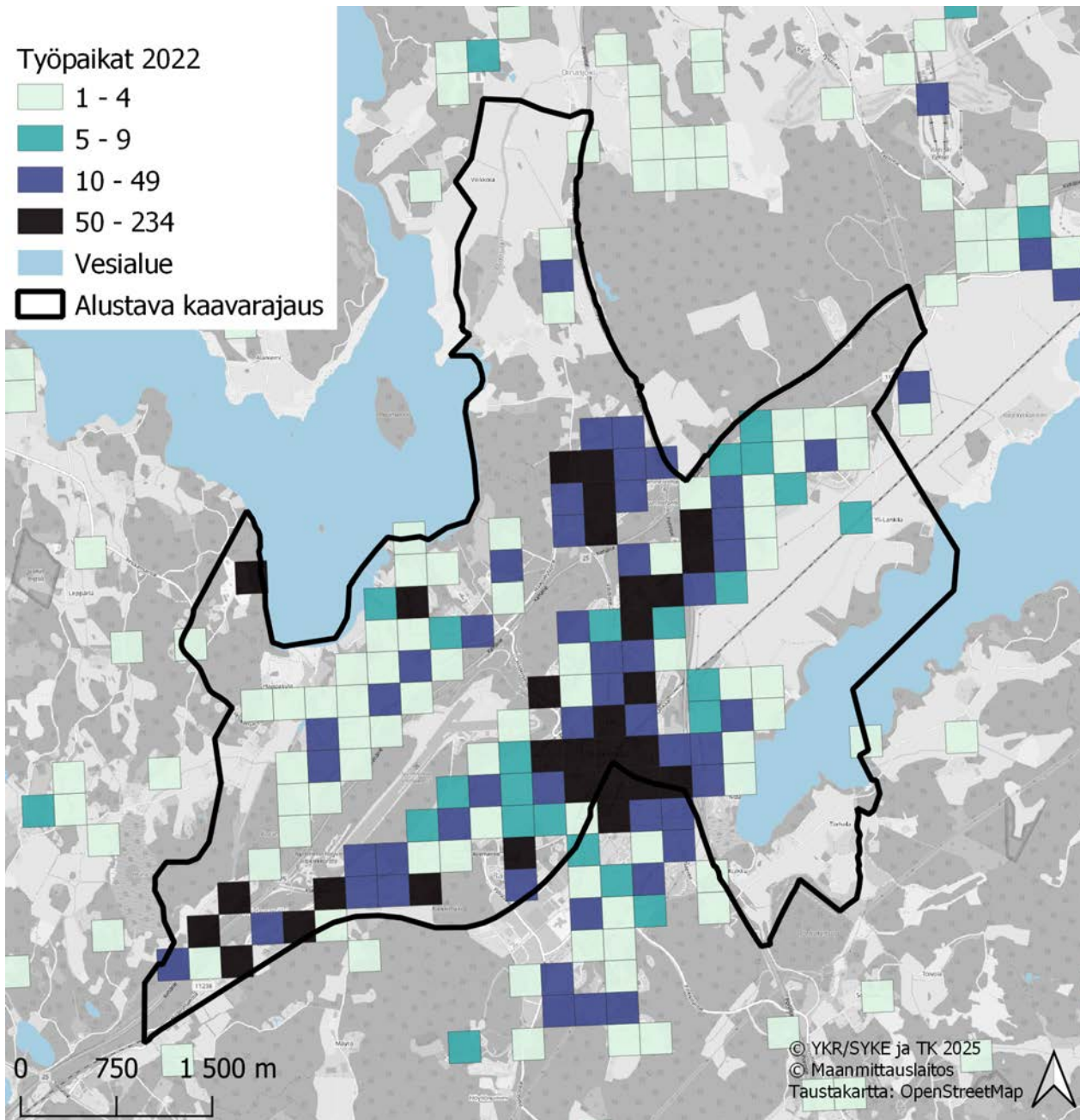
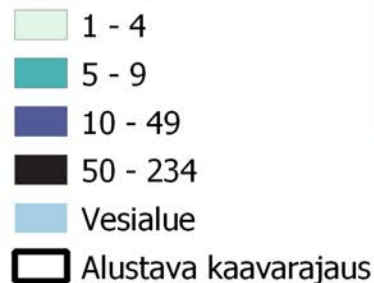
Suunnittelualueella asuvien työmatkojen pituus oli vuoden 2021 tietojen mukaan keskimäärin yli 25 kilometriä. Vihdissä työskenteli 31 % suunnittelualueella asuvista. Pääkaupunkiseudulla käy töissä lähes puolet (49 %) suunnittelualueen asukkaista. Naapurikunnista töissä käydään eniten Lohjalla 8 %, Kirkkonummella 3 % ja Karkkilassa 2 %.

Työskentelykunta

Suunnittelualueella asuvien työskentelykunta (Syke & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Työpaikat 2022 ja Työmatkat 2021).

Työpaikat 2022

Suunnittelualueen työpaikat vuonna 2022 (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, ruutukoko 250*250 m).

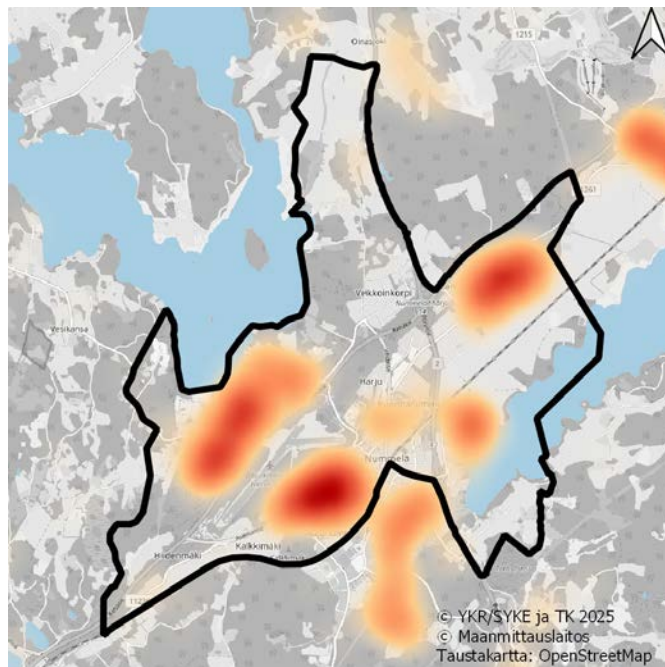
3.4 Rakennuskanta

Suunnittelualueella oli vuonna 2023 yhteensä 3 690 asuinrakennusta. Asuinrakennuksista oli selvästi eniten erillispientaloja (72 %). Tiedot suunnittelualueen rakennuksista on koottu alla olevaan taulukkoon. Teollisuus-, varasto-, liike- ja myymälärakennukset muodostavat suurimman osan (73 %) alueen muista kuin asuinrakennuksista.

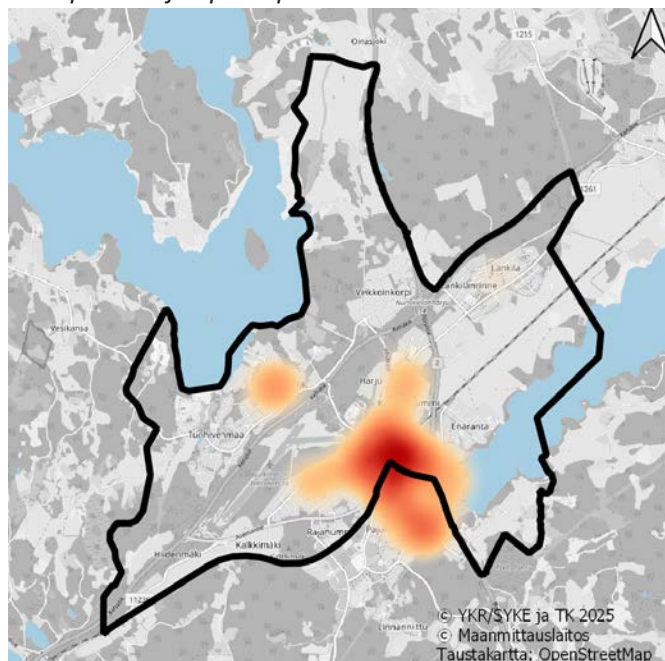
Erillispientaloja on keskittynyt etenkin Hiidenrannan, Lankilan ja vanha-Nummellan alueelle. Suunnittelualueella on rivi- ja ketjutaloja eniten Lankilan, Kuoppanummen ja Enärannan ympäristöissä. Asuinkerrostaloja sen sijaan on lähinnä Nummellan keskustassa.

Rakennukset (lkm) suunnittelualueella (Syke & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Rakennukset 2023).

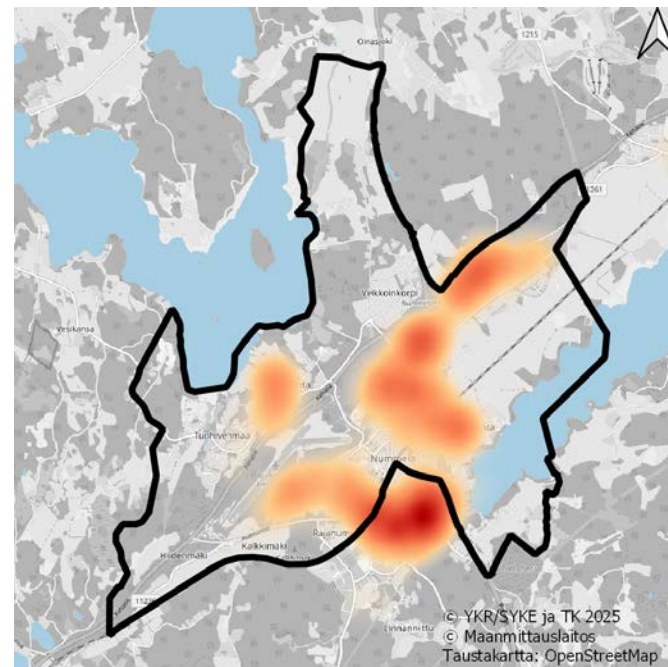
Asuinrakennukset	3690
Teollisuusrakennukset	218
Varastorakennukset	154
Liikerakennukset	112
Myymlärakennukset	94
Liikenteen rakennukset	42
Opetusrakennukset	34
Toimistorakennukset	32
Kokoontumisrakennukset	30
Hoitoalan rakennukset	20
Energiahuoltorakennukset	14
Yhdyskuntatekniikan rakennukset	12
Muut rakennukset	12
Ravintolat, ruokalot	10
Majoitusliikerakennukset	8

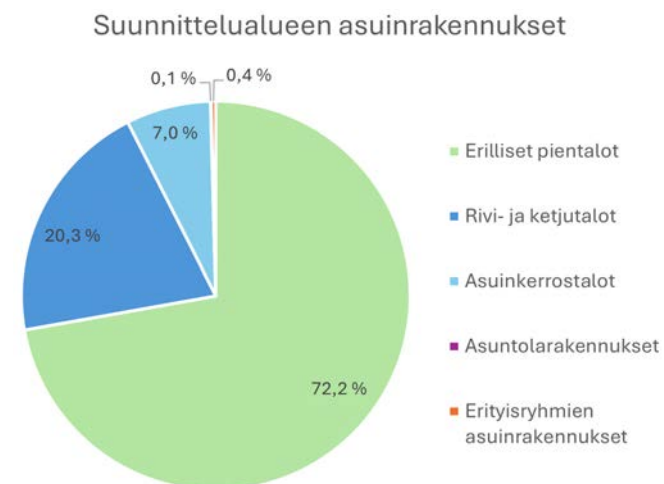
Erillispientalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Kerrostalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Rivi- ja ketjutalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Asuinrakennusten osuudet talotyypeittäin suunnittelualueella (Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Rakennukset 2023).

3.5 Kulttuuriympäristöt ja muinaisjäännökset

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Vuorelan koulukoti

- Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
- VISY: Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (vk-4);
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-9);
- Rakennussuojelukohde (VU)
- Asetus 480/85 valtion omistamien rakennusten suojelusta

Vuorelan koulukoti Hiidenveden rannalla Salpauselällä on ensimmäinen tyttöjen kasvatustila Suomessa. Koulukodin hyvin säilynyt alkuperäinen rakennuskanta on 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta ja se on säilynyt alkuperäisessä käyttötarkoituksessa.

Koulukodin alueella on kymmeniä rakennuksia, joista on valtion omistamien rakennusten suojelusta annetulla asetuksella 480/85 suojeltu neljä rakennusta ja kolme huvimajaa. Koulukotiin liittyy myös puutarha ja maatila.

Vuorela on yksi kuudesta valtion omistamasta koulukodista. Se edustaa valtion rakennustoiminnan laajentumisvaihetta 1800-luvun lopulla sekä sosiaalishistorian kannalta että kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävää laitosrakennusten ryhmää.

Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet

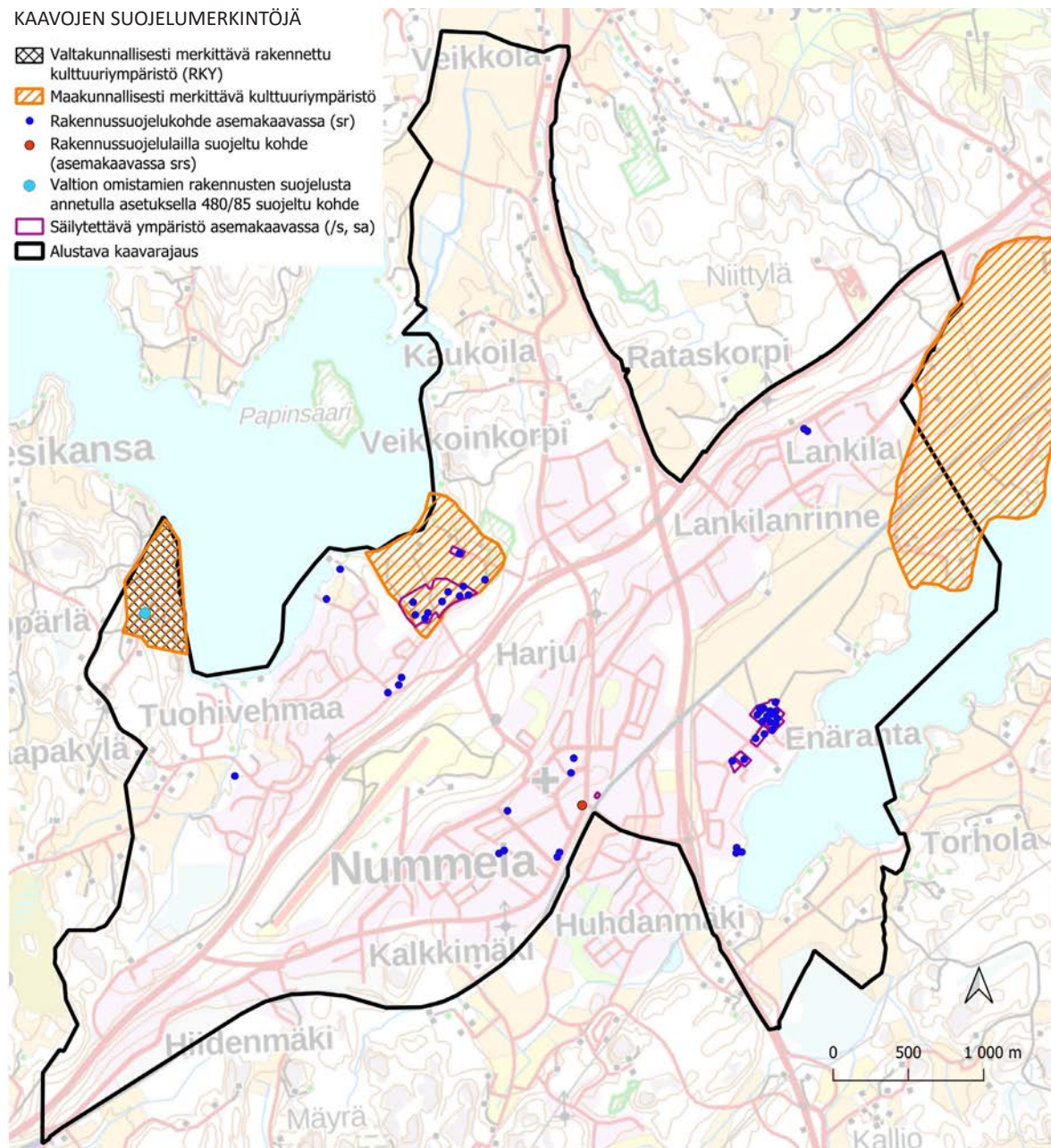
Kopun kartano sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskodit

- Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
- VISY: Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-3)
- Asemakaava: P/s, sr-4, sr-6, sr-9

I Salpauselällä sijaitsevilta Kopun kartanolta sekä Luontolan ja Päivölän täysihoitoloilta avautuu laaja, upea näköala Hiidenvedelle. Puistomaisessa harjumetsikössä sijaitsevat jugend-henkiset täysihoitolarakennukset ovat 1900-luvun alkuvuosilta.

KAAROJEN SUOJELUMERKINTÖJÄ

- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)
- Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Rakennussuojelukohde asemakaavassa (sr)
- Rakennussuojelulla suojeltu kohde (asemakaavassa srs)
- Valtion omistamien rakennusten suojelusta annetulla asetuksella 480/85 suojeltu kohde
- Säilytettävä ympäristö asemakaavassa (/s, sa)
- Alustava kaavarajaus

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman suojelukohteet suunnittelualueella voimassa olevissa kaavoissa (RKY-kohde ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, Museovirasto/Uudenmaan liitto; Asemakaavojen suojelukohteet, Vihdin kunta; Maastokartta © Maanmittauslaitos).

Enäjärven kulttuurimaisema

- Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
- VISY: Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-2)

Enäjärven harjun ja järven väliin jäävä kulttuurimaisema kuvastaa Salpausselän vaiheita jääkaudelta nykyaikaan. Laajan viljelymaiseman halki kulkee Hanko-Hyvinkää rautatie. Arvokkainta rakennuskantaa edustavat Kotkaniemen 1600-luvun puolivälissä syntynyt kartano, jonka päärakennus on 1800-luvulta sekä kartanon entiset torpat ja mäkituvat, jotka ovat säilyneet 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta.

Rakennussuojelulailla suojeltu kohde

Osuuskauppa Auran talo

- VISY: Rakennussuojelukohde (OS)
- Asemakaava: srs

Rakennus on suojeltu rakennussuojelulain mukaisella päätöksellä (Ympäristöministeriö on vahvistanut päätöksen 7.3.1985; Rakennussuojelulaki on korvautunut lailla rakennusperinnön suojelemisesta vuonna 2010). Päätöksen suojelumääräysten keskeinen sisältö koskee rakennuksen ulkoasua, lisärakentamista, sisätiloja ja hoitamista.

Osuuskauppa Auran uusi liiketalo on rakennettu vuonna 1937. Auran talo kuvastaa osaltaan Nummelan vaiheittaista kehitystä Vihdin vilkkaimmaksi liikekeskukseksi ja se on yksi harvoista säilyneistä taajamalle ajallista syvyyttä antavista merkittävistä rakennuksista.

Rakennussuojelumerkinnät asemakaavoissa

Voimassa olevissa asemakaavoissa on yhteensä 50 rakennuksia koskevaa suojelumerkintää (sr, srs) ja muutamia kortteli- tai aluekohtaisia suojelumerkintöjä (/s, sa).

Rakennusinventoinnit, kulttuuriympäristöselvitys

Suunnittelualueelta on laadittu erillinen Nummelan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys vuoden 2025 aikana (Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy), jossa on hyödynnetty alueen aiempia rakennusinventointeja ja muita selvityksiä.

Päivölän ja Luontolan virkistyskotien ympäristöä.

Joutselan kartanohuvila on osa Luontolan pihapiiriä.

Varhainen asutushistoria

Asutus on syntynyt keskiajalla vesistöjen läheisyyteen kulkureittien varrelle ja viljelykelpoisten maiden lähelle. Vihtiläisissä kylissä oli yleensä kahdesta kymmeneen taloa, jotka sijaitsivat yhdessä ryhmässä kylätontillaan.

Härköilän kylä on yksi Vihdin vanhimmissa kylissä. Keskiaikainen kylätontti on mäenkumpareella lähellä Enäjärven lounaisranta. Härköilän ryhmäkylän muodostivat 1500-luvun lopulla viisi taloa: Nissola, Hemmilä, Tuusa, Seppä ja Rosti.

Haapakylän varhaisin tunnettu asutus sijoittui Hiidenveden rantaan, Maaniitunlahden itäpuolelle. 1500-luvun puolivälissä kylässä oli neljä taloa.

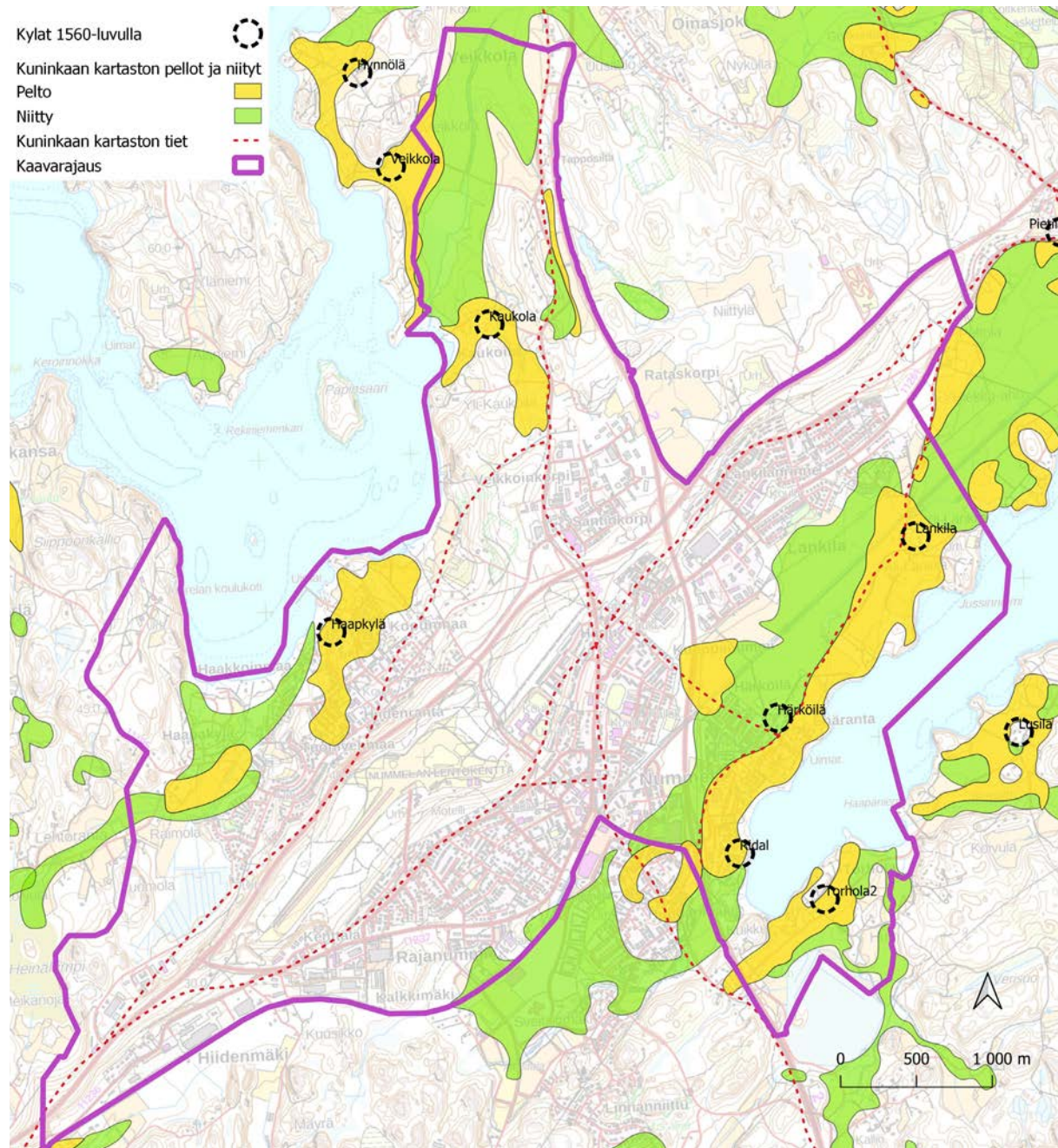
Torholan kylän varhaisimpia asutuksen merkkejä löytyy jo 1300-luvulta. Kylä on muodostunut Enäjärven eteläkärjen eli Ridalinlahden kaakkoisrannalla olevalle mäenkumpareelle.

Ritalan (Ridal) kylän varhaisin tunnettu asutus sijoittui Enäjärven eteläpäässä sijaitsevalle mäenkumpareelle. Kylä muodostui Ridal-nimisen yksinäistalon ympärille. Ridalin peltoja pidettiin 1600-luvun tarkastuksissa melko huonoina ja niityt olivat suomaita, joita tulva-vedet turmelivat.

Kaukoilassa varhaisin tunnettu asutus sijoittui Hiidenveden itärannalla sijaitsevan lahden pohjukkaan. Kylässä oli 1500-luvun puolivälissä neljä taloa, joista kaksi autioitui jo 1500-luvun lopulla.

Lankilan kylän varhaisin asutus ajoittuu 1500-luvun puoliväliin, jolloin kylässä oli 3-5 taloa.

Lähde: Vihdin asutushistoriaa, kulttuurimaisemaa ja vanhaa rakennuskantaa (Vihdin rakennuskulttuurisäätiö, 2012)

Kylät 1560-luvulla sekä Kuninkaan kartaston kohteita suunnittelualueella (Uudenmaan aluesuunnittelun avoimet aineistot, Uudenmaan liitto; Maastokartta © Maanmittauslaitos).

Arkeologiset kohteet

Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain 17.6.1963/295 nojalla. Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri sisältää perustiedot Manner-Suomen kiinteistä muinaisjäännöksistä ja tietoja muista arkeologisista kohteista.

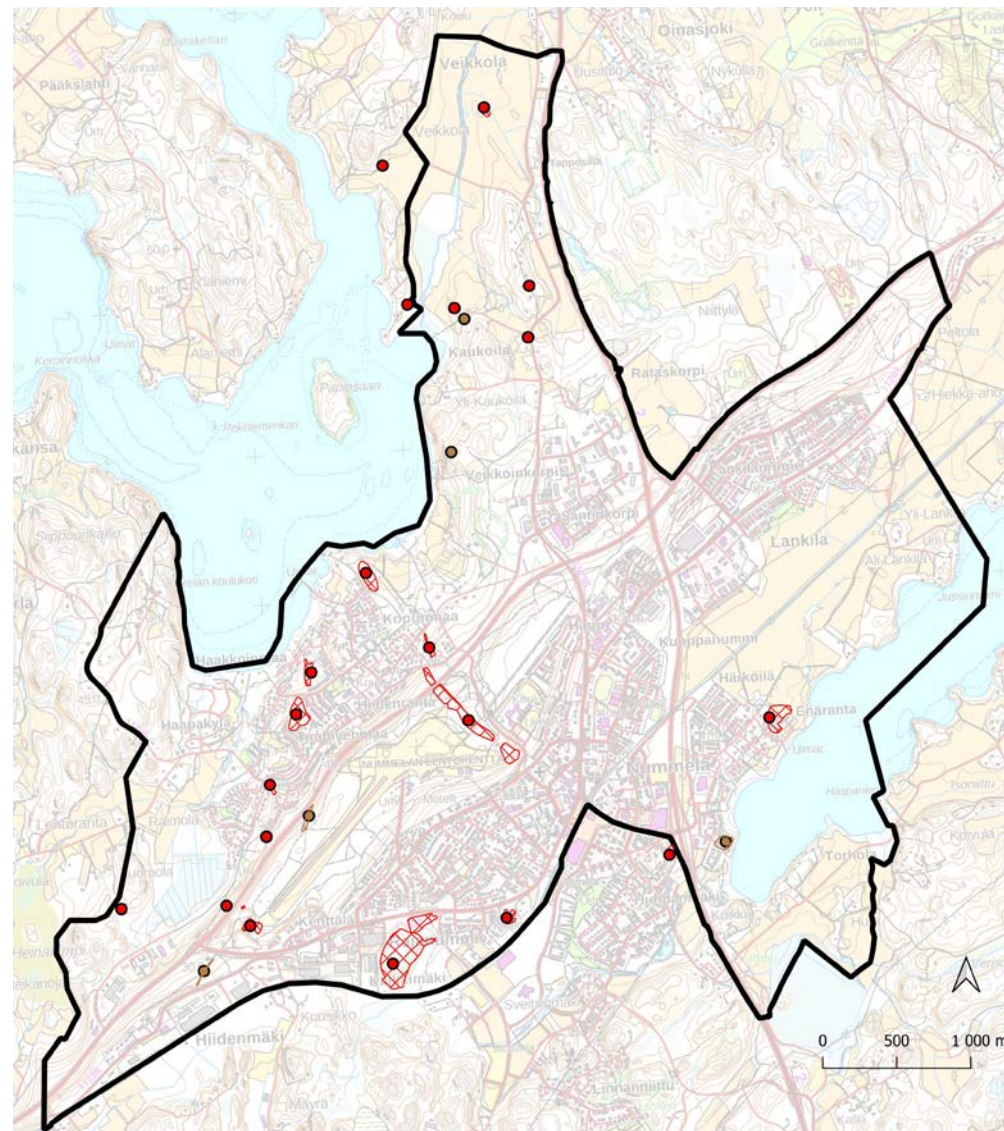
Suunnittelualueella on kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kohteiden lisäksi muutamia mahdollisia muinaisjäännöksiä, joita on tarkistettu osayleiskaavatyön yhteydessä laaditussa arkeologisessa selvityksessä. Selvityksen tietoja voidaan käyttää kaavatyön perustana, kun Länsi-Uudenmaan museo on hyväksynyt raportin ja päivittänyt raportissa esitetyt kohdetiedot Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin.

Kiinteät muinaisjäännökset, alueet ja pisteet (Lähde: Museovirasto/Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri)

Kohdenimi	Tunnus	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi
Tervasuonmäki	1000053664	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	hiilimiilut
Kalkkilantien pää	1000050874	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Lentokenttä, lounaispää	1000016506	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Lentokenttä, koillispää	1000016515	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Haapakylä (Hiidenranta)	1000016508	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Haapakylä (Hiidenranta IV alue 1)	1000016509	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Haapakylä (Hiidenranta IV alue 2)	1000016507	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kalkkimäki	1000016505	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Härköilä	1000016504	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kopunsuon kaakkoispuoli	1000053665	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kopunkangas	1000016510	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Hakamäki	1000016511	historiallinen, 1900-l.	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Enäranta (Härköilä) Tuusa	1000014518	historiallinen, 1400-l.?	asuinpaikat	kylänpaikat
Kaukoila (Kaukoila) NW	1000008813	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
Kaukoila Soldats torp	1000023683	historiallinen, 1700-luku	asuinpaikat	torpat
Vihti - Espoo maantie 2	1000023685	historiallinen, 1700-luku	kulkuväylät	tienpohjat
Oinasjoki	1000008101	esihistoriallinen	asuinpaikat	
Huhdanmäki	1000011455	historiallinen	asuinpaikat	

Muut kulttuuriperintökohteet, alueet ja pisteet (Lähde: Museovirasto/Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri)

Kohdenimi	Tunnus	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi
Hiidenmäentie-Asemantie	1000053669	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
Lohja-Vihti tielinja, Haapakylä	1000045806	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
Kokkokallio	1000051298	historiallinen	taide, muistomerkit	hakkaukset
Kaukoila (Kaukoila) SE	1000023679	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
Ridal	1000017029	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat

Kiinteät muinaisjäännökset (punainen) ja muut kulttuuriperintökohteet (ruskea) suunnittelualueella 4/2025. Kartta ei sisällä mahdollisia muinaisjäännöksiä. (Kulttuuriympäristön palveluikkuna, Museovirasto; Maastokartta © Maanmittauslaitos)

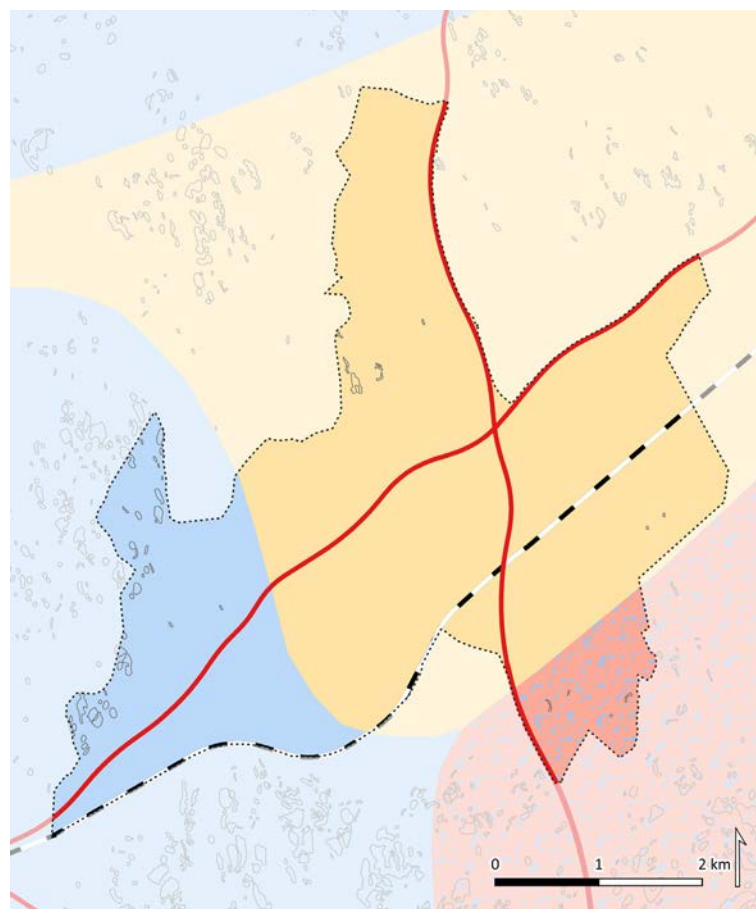
3.6 Kallio- ja maaperä

Kallioperä

Kallioperä muodostaa maaston ja maiseman perusrungon. Kallioperä on suunnittelualueella pääosin granodioriittia, joka on plagioklaasista, kalimaasälvästä ja kvartsista sekä tummista mineraaleista koostuva graniittia muistuttava syväkivilaji. Suunnittelualueen länsiosan kallioperä on paragneissiä, joka on muodostunut alun perin merenpohjaan kerrostuneista savista ja hiekoista. Paragneissi on metamorfinen, rakenteeltaan suuntautunut kivilaji. Alueen kaakkoisosan kallioperä on graniittia, joka on yleensä kalimaasälvästä, plagioklaasista, kvartsista ja kiilteestä koostuva kova ja kestävä Suomessa hyvin yleinen syväkivilaji. Kuvasta nähdään myös, että alueella on avokallioesiintymiä, jotka sijoittuvat pääasiassa Salpausselän ulkopuolisten mäkien lakialueille.

Maaperä

Suunnittelualueen maaperää leimaavat I Salpausselän karkearakeiset maalajit sekä järvien rantojen ja alankojen savimaat. Salpausselkä koostuu pääasiassa hiekasta, jonka liepeillä rantakerrostumat ovat karkeaa hietaa. Suunnittelualueella on kalliomaita maaston korkeimmissa kohdissa pääasiassa Salpausselän ulkopuolella. Alavissa kohdissa Hiidenveden, Enäjärven ja Oinasjoen alavilla laaksoalueilla esiintyy saven lisäksi paikoitellen liejua ja turvetta. Suunnittelualueella on täyte- maata niukasti.

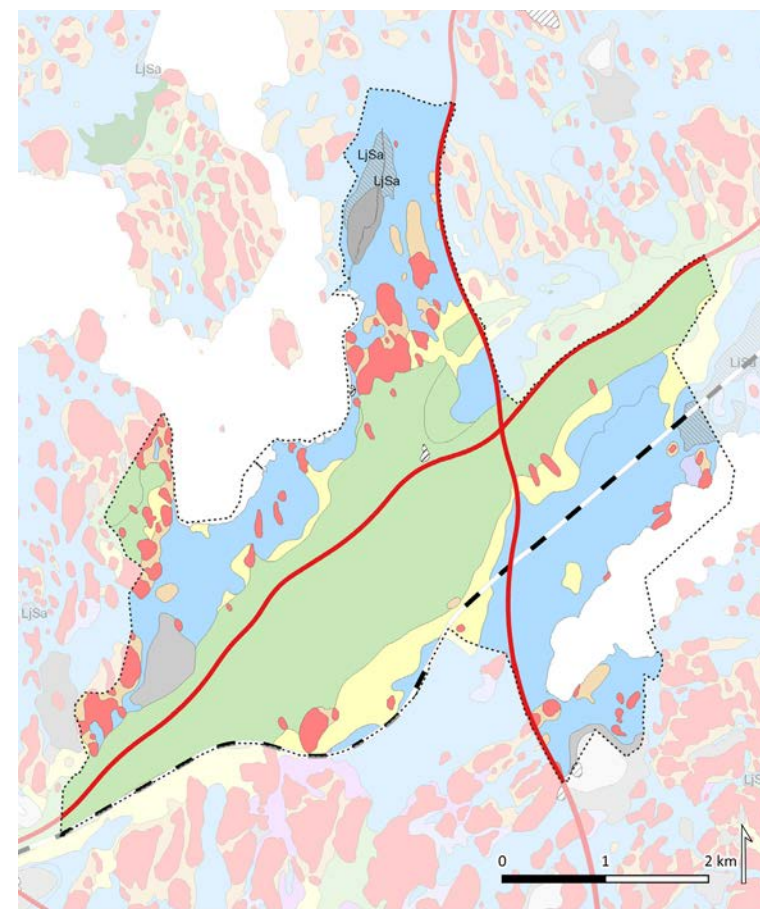
Kallioperä

Granodioriitti
Paragneissi

Avokallio
Kaavarajaus

Liikenneväylä
Rautatie

Selvitysalueen kallioperä ja avokalliot (Maastotietokanta (muokattu) © Maanmittauslaitos 06/2025, Kallioperä © Geologian tutkimuskeskus 2025; Vihdin kunta, 2026).

Maaperä

Kalliomaa
Hiekka- tai soramoreeni
Hiekka
Karkea hietä
Hiesu

Savi
Liejusavi (LjSa)
Lieju
Rahkaturve
Saraturve

Täyte-
maa
Vesi (Ve)
Kaavarajaus
Valtatie
Rautatie

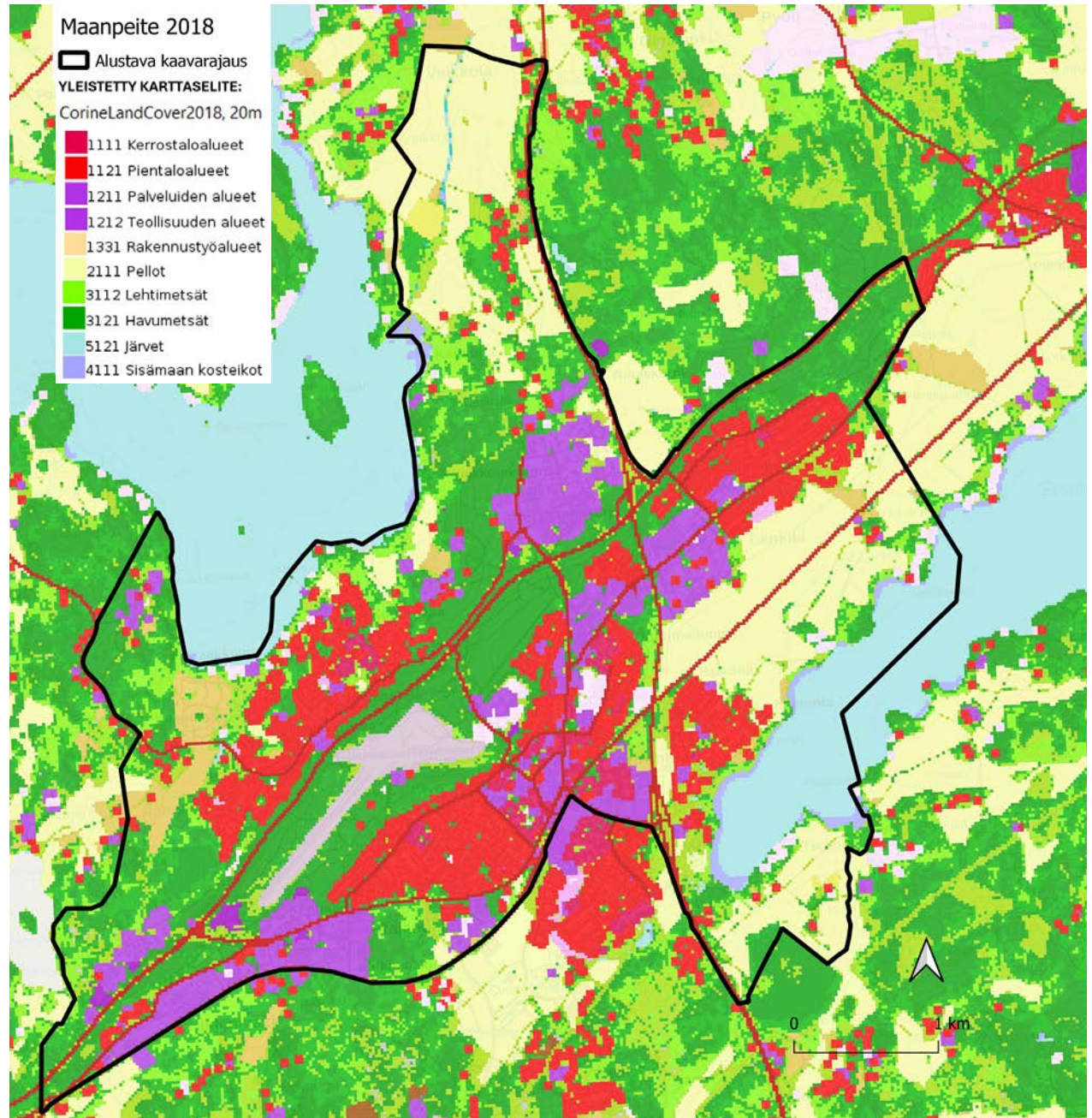
Selvitysalueen maaperä (Maastotietokanta (muokattu) © Maanmittauslaitos 06/2025, Maaperä © Geologian tutkimuskeskus 2025, Vihdin kunta, 2026).

3.7 Maanpeite

CORINE Land Cover 2018 -aineistolla (SYKE) on kuvattu koko Suomen maankäyttöä ja maanpeitettä vuonna 2018.

Valtaosa suunnittelualueen metsistä on havumetsää. Nummelanharjulle muodostuu yhtenäinen metsävyöhyke, jota rakentaminen osittain kuitenkin pirstoo. Laajempia yhtenäisiä metsäalueita on myös suunnittelualueen länsiosassa, Veikkoinkorven teollisuusalueen länsipuolella, koillis-Lankilassa ja Kalkkimäessä.

Laajimmat peltoalueet sijoittuvat Oinasjoen varrelle suunnittelualueen pohjoisosaan sekä Enäjärven pohjois- ja eteläpuolelle. Nämä sekä pienempi Tuohivehmaalle sijoittuva alue sisältyvät Uudenmaan hyvät ja yhtenäiset peltoalueet (2017) -luokitukseen.

Maanpeite suunnittelualueella, Corine Land Cover 2018 20x20 m aineistossa (Syke, EEA, EU/Copernicus, Karttaselitettyä yleistetty).

3.8 Maisema

I Salpausselkä jakaa suunnittelualueen maiseman kahtia. kahtia. Korkeuserot vaihtelevat alavammilta vesistöjen ranta-alueilta Nummelanharjun lakialueelle. Nummelanharju erottuu maisemasta selkeimmin ulottuessaan korkeimmillaan noin 117 m (N2000). Maaston alavimmat kohdat sijoittuvat suunnittelualueen pohjoispuolella Hiidenveden ranta-alueille ja Oinasjoen varrelle.

Nummelanharjun pohjoispuolella maisemaa hallitsevat rakennettujen alueiden lisäksi näkyvät Hiidenvedelle, Vesikansantien ympäristön metsät ja kallioalueet, idempänä Kokkokallio ja Oinasjoen varren peltolaaksot. Nummelanharjun eteläpuolella maisemassa erottuu rakennettu taajama, Kalkkimäki, Enäjärvi sekä sen ympäristön peltoalueet ja kumpareet.

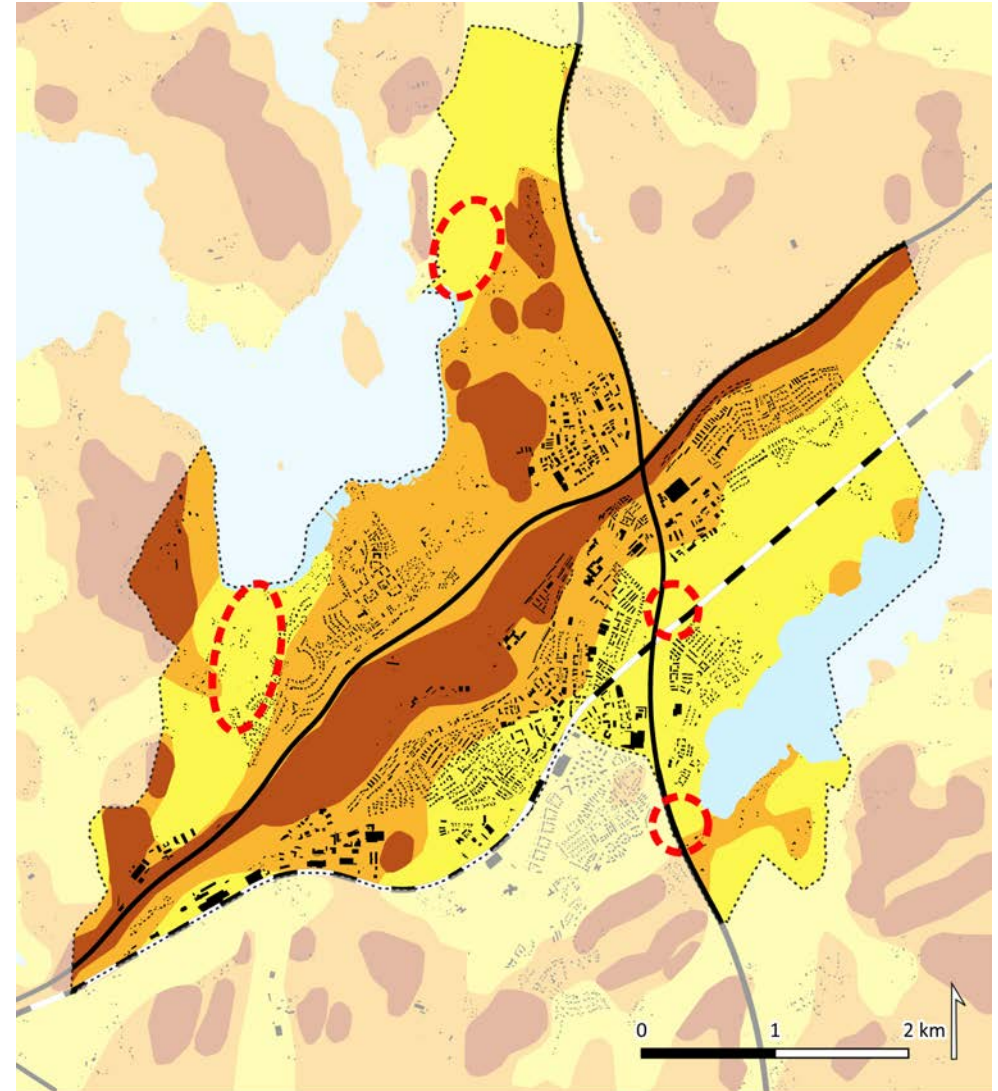
Maisemarakenne

Suunnittelualueen maisemarakenne on vaihtelevaa, ja maiseman elementit ovat pääasiassa koillis-lounaissauntaisia. Salpausselkä muodostaa maisemarakennetta hallitsevan selännealueen, joka vaihtuu laaksoiksi. Selvitysalueen reunamilla alkaa pienipiirteisempi topografia. Suurimmat laaksot sijaitsevat harjun molemmin puolin Enäjärven ja Oinasjoen rannoilla maaston alavimmissa kohdissa. Rinteet ovat selvitysalueella osin jyrkkiä, ja esimerkiksi Hiidenveden rannoilla maasto laskee useassa kohdassa jyrkästi veteen. Rakennettu vyöhyke sijaitsee pääosin vaihtumisvyöhykkeellä välttämällä selänteiden lakialueita sekä rantojen pehmeikköjä.

Maiseman solmukohtia syntyy laajan vesialueen kohdatessa sitä kapeamman laakson. Myös suurimmat peltoaukeat, metsät ja rakentamisen alueet vaikuttavat maiseman solmukohtien muodostumiseen.

Maasto laskee Salpausselältä järviä kohti. Kuvassa peltolaakso Enäjärven pohjoispuolella.

Maisemarakenne

Selvitysalueen maisemarakenne (Maastotietokanta, muokattu © Maanmittauslaitos 06/2025; Vihdin kunta, 2026).

Maisematila

Suurin osa selvitysalueesta on puoliavointa maisematilaa, mikä on tyypillistä taajamalle. Puoliavointa tilaa on lisäksi harvana kasvavien metsien alueilla ja haja-asutusalueilla. Suurin osa rakentamisesta ja liikkumisväylistä sijoittuu puoliavoimeen maisematilaan tai sen reunavyöhykkeelle. Pellot muodostavat suurimman osan suunnittelualueen avoimesta maisematilasta, Enäjärven peltoalueen ollessa suunnittelualueen suurin yhtenäinen pelto. Myös esimerkiksi lentokenttä ja suurimmat liikenneväylät (vt 2, vt 25 ja Hanko-Hyvinkää -rata) muodostavat selvitysalueella avoimia maisematiloja sekä maisemarakennetta halkovia rakennettuja maisemia. Suljettua maisematila muodostuu selvitysalueella lähes poikkeuksetta metsäisistä alueista, kuten Nummelanharjun metsistä.

Avointa maisematilaa rajaava puusto muodostaa paikoin selvitysalueella maisematilan tiiviin ja yhtenäisen puustoisin reunavyöhykkeen, joka voi näkyä maisemassa kauas. Alueella on lisäksi rikkonaisia maisematilassa kauas näkyviä reunavyöhykkeitä.

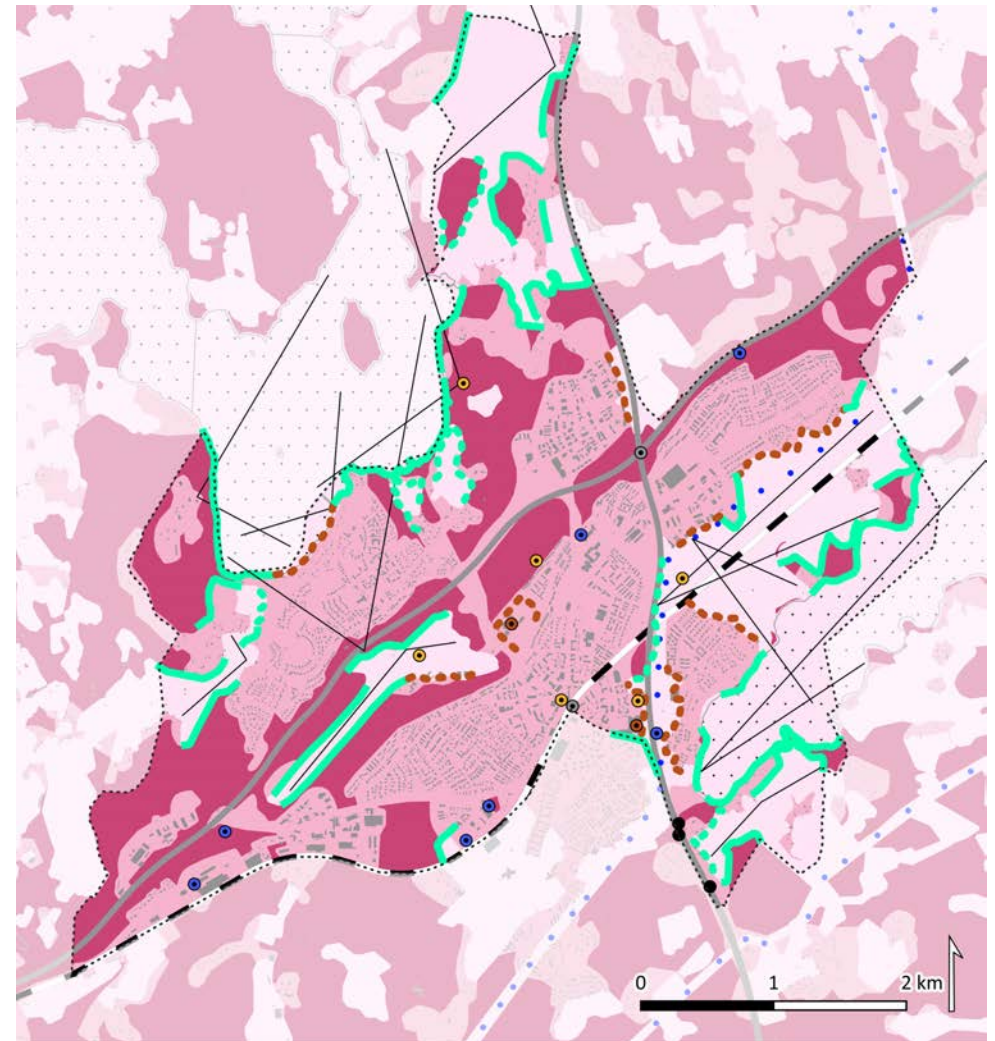
Suunnittelualueella maamerkkejä muodostuu taajamalle tyypillisesti rakennetun ympäristön elementeistä. Piste- ja lentokentän alueet hahmottuvat kaupunkirakenteessa sekä paikalliskulttuurin maamerkinä. Luonnonelementtien muodostamia maamerkkejä selvitysalueella ovat Nummipeltojen maisemapuu (mänty) sekä useat keskusta-alueen rakennetussa ympäristössä säilyneet suuret maisemapuut (pääasiassa mäntyjä). Lisäksi Kokkokallion kallioliaki ja jyrkät rannat erottuvat maamerkinä Hiidenvedeltä katsottaessa myös kaukomaisemassa.

Pitkiä näkymiä muodostuu suunnittelualueella mm. vesistöjen ja peltöjen yli. Esimerkiksi Numminiityiltä avautuu näkymiä Enäjärven kulttuurimaisemaa kohti koilliseen, ja lentokentän luoteisreunalta avautuu pitkät näkymät Hiidenveden suuntaan. Kaukomaisemia suunnittelualueelle syntyy järvien ja suurimpien peltöjen yli sekä ympäröivän maaston korkeilta kohdilta.

Osayleiskaavoitusta varten on laadittu erillinen maisemaselvitys: Nummelan osayleiskaavan maisemaselvitys- ja analyysi (Vihdin kunta, 2026).

Kokkokalliolta avautuu pitkät näkymät Hiidenvedelle, jonka rantoja reunustaa selvitysalueellekin tyypillinen yhtenäinen puustoinen rantaviiva.

Maisematila

Selvitysalueen maisematila (Maastotietokanta, muokattu © Maanmittauslaitos 06/2025; Vihdin kunta, 2026).

3.9 Vesistöt ja pohjavesi

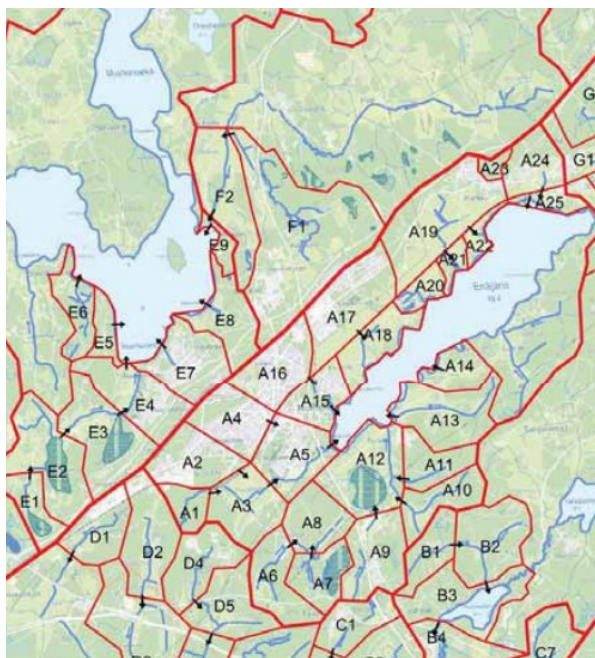
Valuma-alueet

Suunnittelualueetta halkova Nummelanharju muodostaa vedenjakajan, joka ohjaa harjualueen suurten korkeuserojen vaikutuksesta voimakkaasti pinta-valunnan suuntia. Nummelanharjun pohjoispuoli kuuluu Karjaanjoen valuma-alueeseen (935 km²) ja eteläpuoli Siuntionjoen valuma-alueeseen (487 km²). Lähes koko Nummelanharjun itäpuolinen osa kuuluu Enäjärven osavaluma-alueeseen pois lukien pientä osaa etelässä, joka kuuluu Karhujärven osavaluma-alueeseen. Nummelanharjun länsipuoli kuuluu Hiidenveden valuma-alueeseen, jonka pohoisimmasta osasta vedet kulkeutuvat Oinasjoen kautta Hiidenveteen.

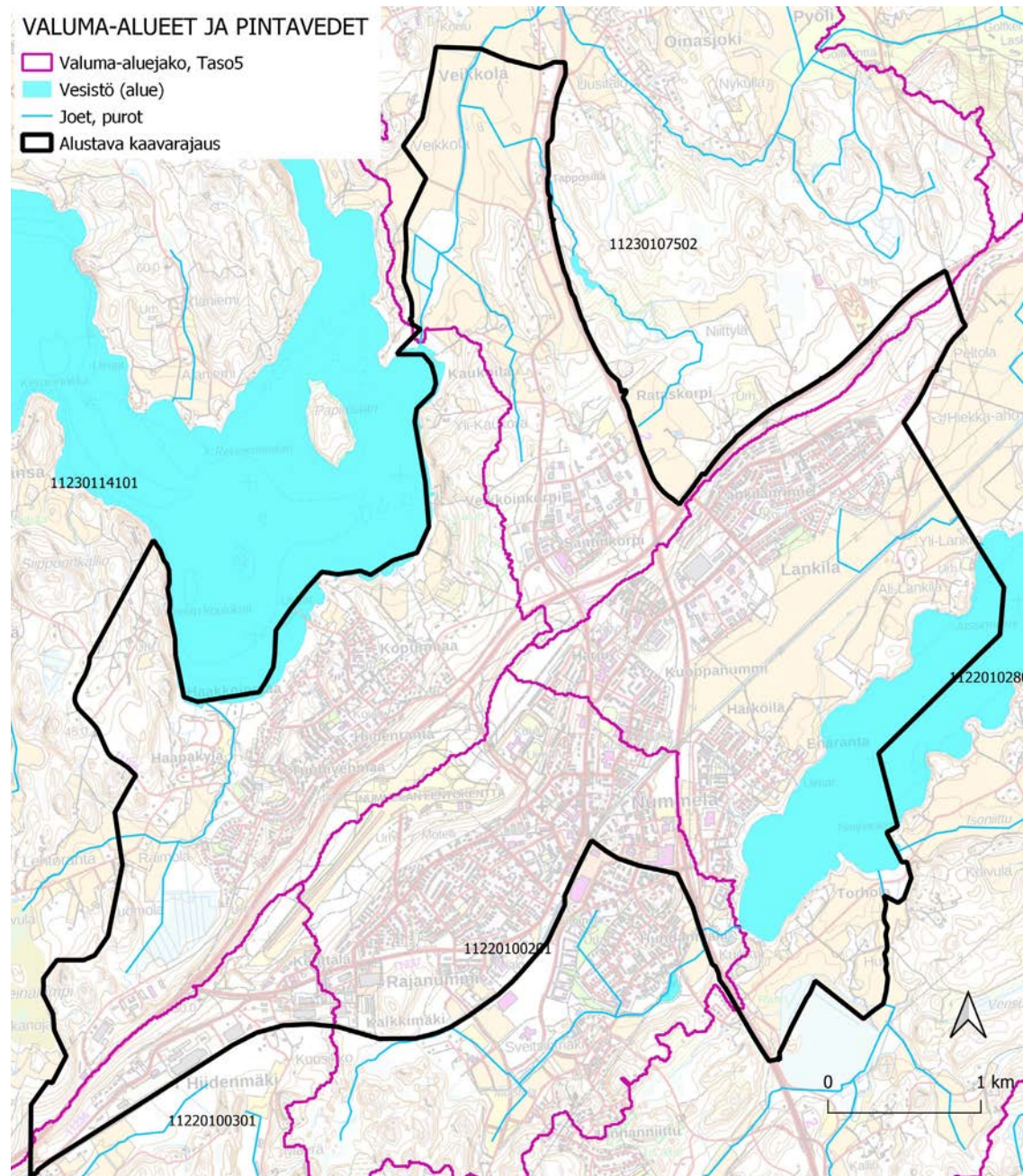
Hulevesi

Vuonna 2013 laaditussa Nummelan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelmassa (SITO) laajempi Nummela-Ojakkalan alue jaettiin edelleen pienempiin osavaluma-alueisiin. Nummelanharjun itäpuolella hulevesivirtaamat ovat jo nykytilanteessa merkittäviä tiiviin keskustamaisen rakentamisen ja/tai jyrkän topografian takia. Enäjärven länsipuolella va-

luntareitteihin vaikuttaa mm. hulevesiviemäri-verkosto sekä rautatie, joka halkaisee Enäjärven luontaiset osavaluma-alueet muuttaen niiden purkupisteiksi radan alittavat rummut. Nummelanharjun länsipuolella onv rakennettuja alueita, mutta ne ovat pääosin pientaloaluetta ja hulevesivirtaamaksi siksi suhteellisen pieniä. Suunnittelualueella on luontaisesti vähän pinta- ja hulevesiä viivyttäviä alueita, kuten soita ja kosteikkoja.

Osavaluma-alueerajaukset Nummelan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelmassa (SITO, 2013).

Valuma-alueet (Taso5) ja pintavedet suunnittelualueella (Maastotietokanta 2025, Maastokartta © Maanmittauslaitos; Valuma-alueet, Syke).

Pintavedet

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Hiidenveteen (30,3 km²), joka on Uudenmaan toiseksi suurin järvi Vihdin kunnan ja Lohjan kaupungin alueella. Hiidenveden ekologinen tila on tyydyttävä. Hiidenveteen aiheutuu sekä piste- että hajakuormitusta. Hiidenveden on voimakkaasti ulkokuormitteinen. Ulkoinen kuormitus koostuu mm. valuma-alueen suuresta peltoalasta. Järveä kuormittavat hajakuormituksen lisäksi muutamat pistekuormittajat, joiden osuus kokonaiskuormituksesta on kuitenkin pieni. Hiidenvesi on säännöstelty järvi.

Suunnittelualue käsittää kaakossa osan Enäjärveä, joka on matala ja savimaiden ympäröimä, Siuntionjoen vesistöalueen ylin latvajärvi. Järven valuma-alue on varsin pieni (34 km²) suhteessa järven pinta-alaan (4,9 km²). Enäjärvi on luokiteltu välttävään ekologiseen tilaan. Enäjärven tilaa on vuosia heikentänyt järven voimakas sisäinen kuormitus. Enäjärven ulkoinen kuormituksella on myös merkittävä vaikutus Enäjärven tilaan, ja se koostuu mm. valuma-alueen suuresta peltoalasta ja haja-asutuksesta sekä Nummelanharjun itäpuolisen taajaman hulevesivirtaamista.

Merkittävimpiä uomia alueella ovat Hiidenveteen laskevat Oinasjoki ja Tyrynoja sekä Enäjärvellä Ridalinlahteen ja Reuhoonlahteen laskevat purot. Alueella on myös useita lähteikköjä ja noroja. Järviin laskeviin uomiin on rakennettu useita erilaisia kosteikkoratkaisuja, joiden avulla valuma-alueiden vesistökuormitusta pyritään vähentämään.

Pohjavesi

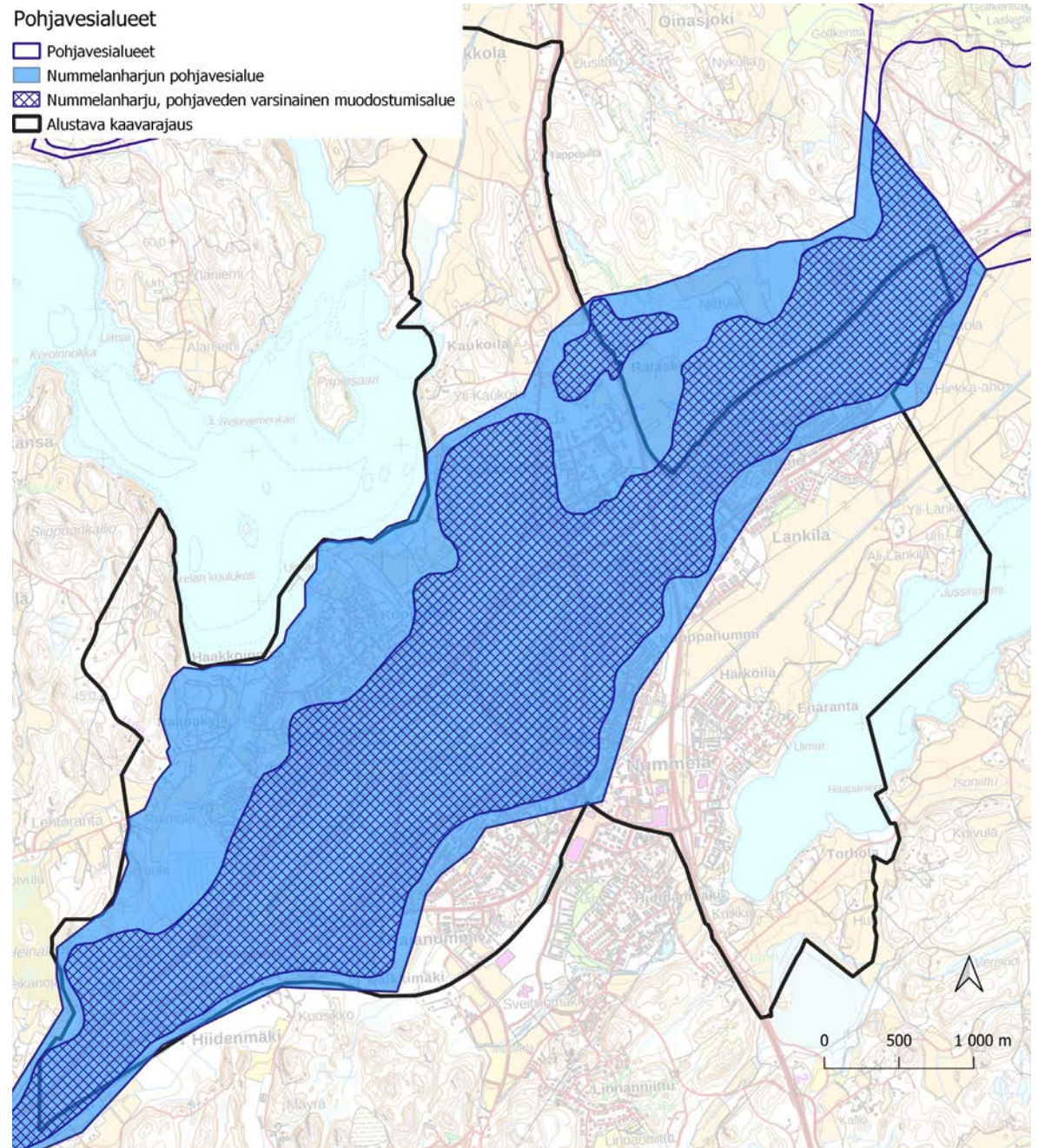
Suunnittelualueelle sijoittuu Nummelanharjun pohjavesialuetta, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- ja maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pääosa Nummelanharjun pohjavesialueesta on myös pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta. Nummelanharjun pohjavesialueen pohjaveden tila on huono, ja se on luokiteltu riskialueeksi.

Vesistötulva-alueet

Suunnittelualueen selvitetty vesistötulva-alueet sijoittuvat Hiidenveden rannoille sekä erityisesti Oinasjoen alaville peltoalueille, jossa vesistötulvat ovat melko yleisiä.

Pohjavesialueet

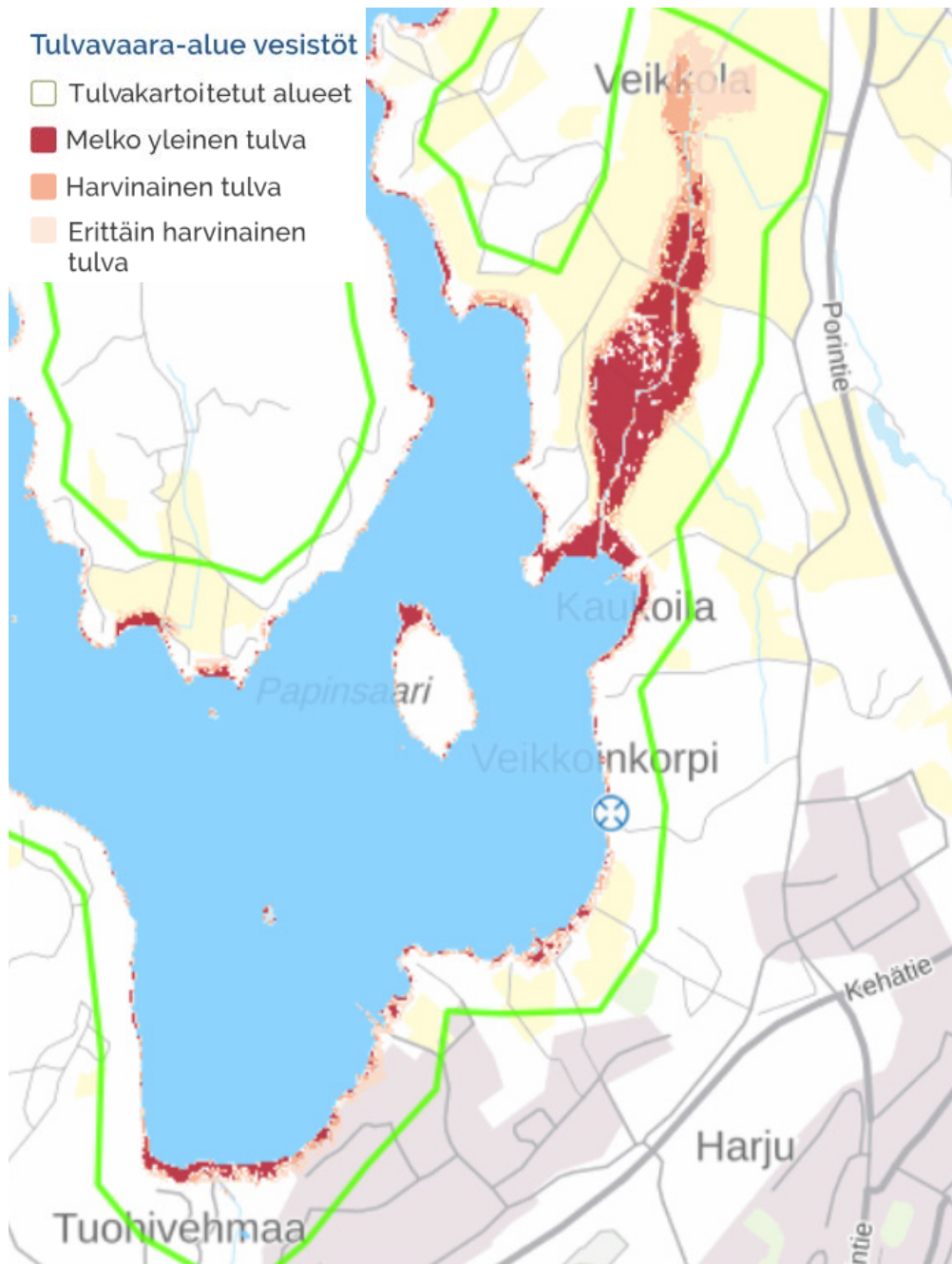
- Pohjavesialueet
- Nummelanharjun pohjavesialue
- Nummelanharju, pohjaveden varsinainen muodostumisalue
- Alustava kaavarajaus

Pohjavesialueet suunnittelualueella (Syke; Maastokartta © Maanmittauslaitos).

Tulvavaara-alue vesistöt

- Tulvakartoitetut alueet
- Melko yleinen tulva
- Harvinainen tulva
- Erittäin harvinainen tulva

Kartoitetut vesistötulva-alueet selvitysalueella. (Tulvakartat © Syke ja ELY-keskukset).

Rakennettu kosteikko Oinasjoen tulva-alueella Veikkolassa.

Nummelanharju muodostaa suuren pohjavesialueen suunnittelualueella.

3.10 Luontoarvot ja ekologinen verkosto

Luonnonsuojelualueet

Suunnittelualueelle sijoittuu kolme yksityisten mailla olevaa luonnonsuojelualuetta:

- Päivölän lähteikkö (ERA; LsL 47 §)
- Päivölän luonnonsuojelualue (MRA; LsL 25 §)
- Päiväranta (YSA)

Arvokas geologinen muodostuma

Maakuntakaavassa on osoitettu Nummelanharjun alueelle arvokkaan geologisen muodostuman merkintä. Nummelanharju on osoitettu maakunnallisesti arvokkaan harjualueen kohdemerkinnällä myös Vihdin strategisessa yleiskaavassa.

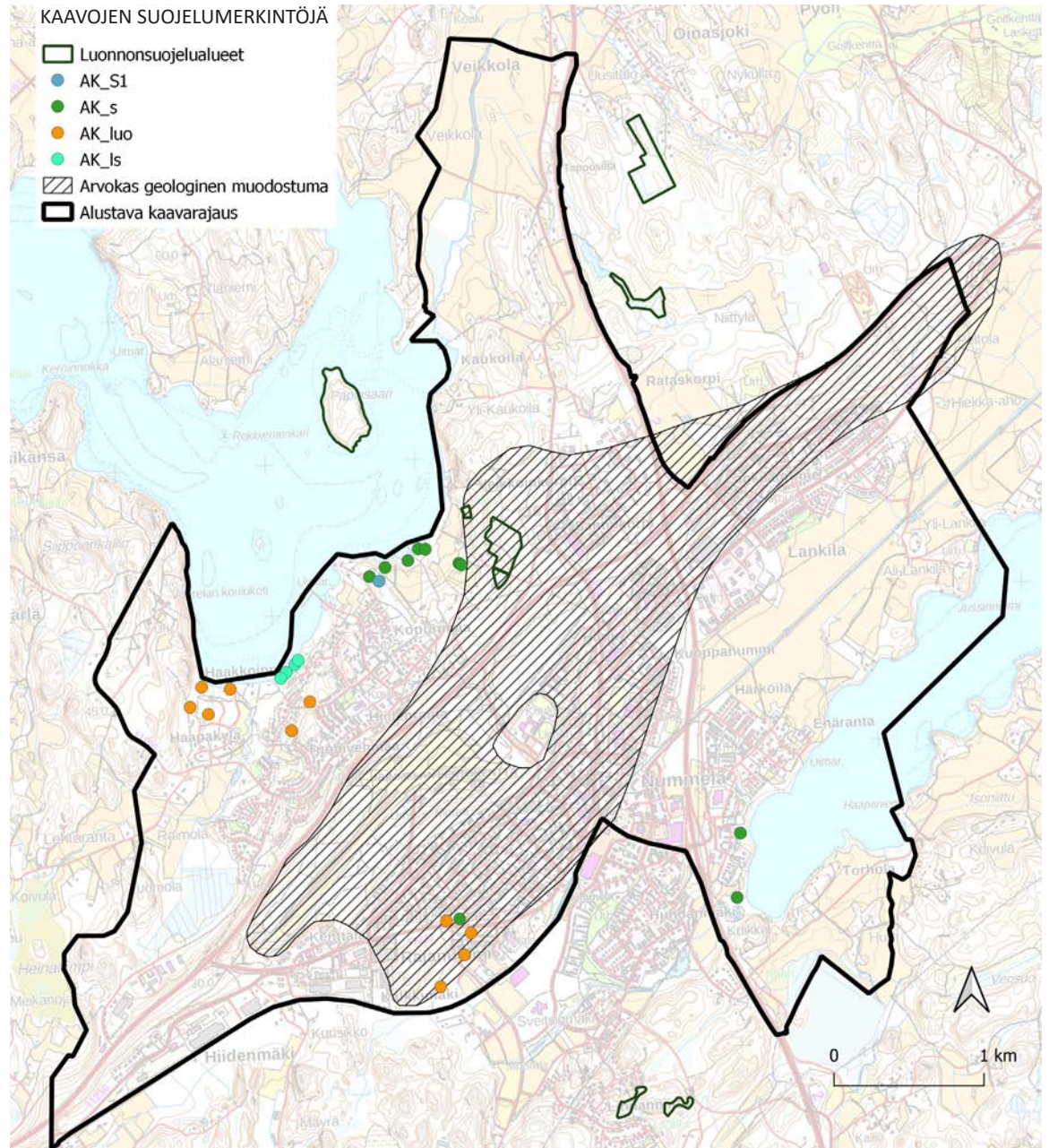
Asemakaavojen suojelumerkinnät

Asemakaavamerkinnöillä ja -määräyksillä on voimassa olevissa asemakaavoissa osoitettu seuraavantyyppisiä suojeluarvoja:

- S1: Luonnonsuojelulain perusteella suojeltu jalopuumetsikkö.
- s: Luonnonsuojelulain perusteella suojellun liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Suojeltavia alueen osia, esim. säilytettävä kosteikko, avolähde tai alueen osa, joilla puusto on säilytettävä.
- luo: Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä luonnontilaisena säilytettäviä alueita, esim. lähteikköjä, kosteikkoja, liito-oravan kulkuyhteyksiä.
- ls: Alueen osa, jolla luonnontila tulee palauttaa tai hoitaa siten, että sallitaan vain luonnon- tai maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet.

Luontotyytit ja -kohteet

Alueella on useita arvokkaita luontotyyppisiä ja paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Luontotyyppisiin kuuluu muun muassa noroja ja lähteikköjä sekä erilaisia kangasmetsiä, lehtoja ja kallioalueita. Myös lentokentän avoin paahdeympäristö on alueen arvokas luontotyyppi. Näiden lisäksi paikallisesti arvokkaita luontokohteita sijaitsee esimerkiksi Nummelanharjulla, alavilla alueilla ja rannoilla. Paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin kuuluu muun muassa puustoa, erilaisia metsä- ja peltoympäristöjä sekä vesistönsiiniin liittyviä luontokohteita, kuten ranta-alueita

Luonnonsuojelualueet ja suojelumerkintöjä voimassa olevissa kaavoissa (asemakaavamerkinnät S1, s, luo, ls), 4/2024 (Yksityisten mailla olevat luonnonsuojelualueet, Syke; Arvokas geologinen muodostuma, Uudenmaan liitto; Asemakaavakohteet, Vihdin kunta; Maastokartta © Maanmittauslaitos).

ja kosteikkoja. Arvokkaita linnustoalueita muodostavat selvitysalueella muun muassa erilaiset maatalousympäristöt ja vesistön osat sekä ranta-alueet ja luhdet. Erilaiset luontoarvot sijoittuvat usein samoille alueille ja osittain toistensa päälle.

Direktiivilajit

Direktiivilajien alueisiin sisältyy muun muassa direktiivilajien käyttämiä ydin-, elin- ja ruokailualueita.

Suunnittelualueella tavataan useita direktiivilajeja.

- Liito-oravan alueita esiintyy erityisesti Vuorelan, Haapakylän ja Kalkkimäen alueilla, mutta kolopuita, elinalueita ja lajihavaintoja on myös muualla.
- Lepakoiden alueita ja lajihavaintoja on erityisesti Haapakylän, Nummelan lentokentän ja Ridalinlahden läheisyydessä.
- Hyönteisistä palosirkkaa on tavattu Nummelan lentokentän alueella ja idänkirsi-korentoa Oinasjoen kosteikon ja jokisuiston alueella.
- Oinasjoen jokisuiston lähellä on myös viitasammakkoa.
- Päivölässä on harsosammalta luonnonsuojelualueella.

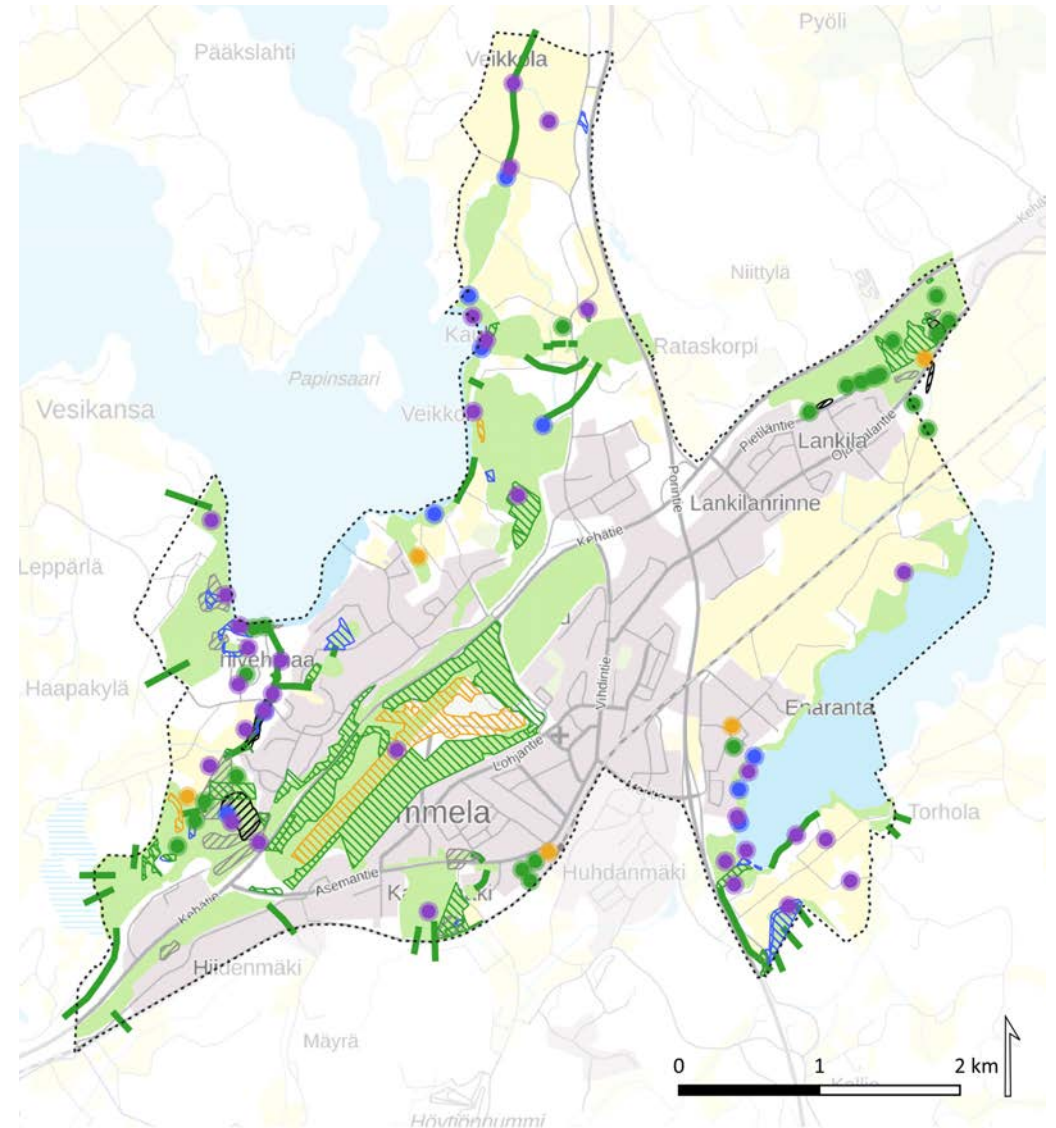
Ekologinen verkosto

Suunnittelualueen ekologinen verkosto muodostuu pääosin puustoisista alueista, joista suurin osa sijaitsee Nummelanharjulla ja järvien rantojen läheisyydessä. Suurin yhtenäinen avoin ekologisen verkoston alue on Nummelan lentokenttä. Ekologisen verkoston alueet liittyvät toisiinsa sekä suunnittelualueen ulkopuolelle pääosin puustoisilla yhdyskäytävillä. Verkostossa on kuitenkin havaittu pullonkauloja, joihin vaikuttavat rakennettu ympäristö, kuten liikenneväylät, sekä puustoisten yhteyksien heikentyminen tai katkonaisuus.

Osayleiskaavoitusta varten laaditut selvitykset

- Luontoselvitys - Nummelan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut 2025)
- Siniviherrakenne ja ekologinen verkosto - Nummelan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut 2025)

Yhteenvetokartta osayleiskaavoitusta varten vuonna 2025 valmistuneissa selvityksissä (luontoselvitys, siniviherrakenne ja ekologinen verkosto) tunnistetuista luontoarvoista ja ekologisesta verkostosta (Taustakartta © Maanmittauslaitos).

Luontoarvot ja ekologinen verkosto

Direktiivilajin alue:

- Lepakko
- Liito-orava
- Arvokas linnustoalue

Arvokas luontotyyppi:

- Kallio tai paahdeympäristö
- Kangas, lehto tai muu metsä
- Pienvesistönosa, ranta tai suo

Paikallisesti arvokas luontokohde:

- Kallio, keto, peltotai pihapiiri
- Metsä tai puusto
- Kosteikko, uoma, ranta tai suo

- Ekologinen verkosto
- Ekologisen verkoston yhdyskäytävä
- Kaavaraja

3.11 Virkistysalueet ja liikuntapaikat

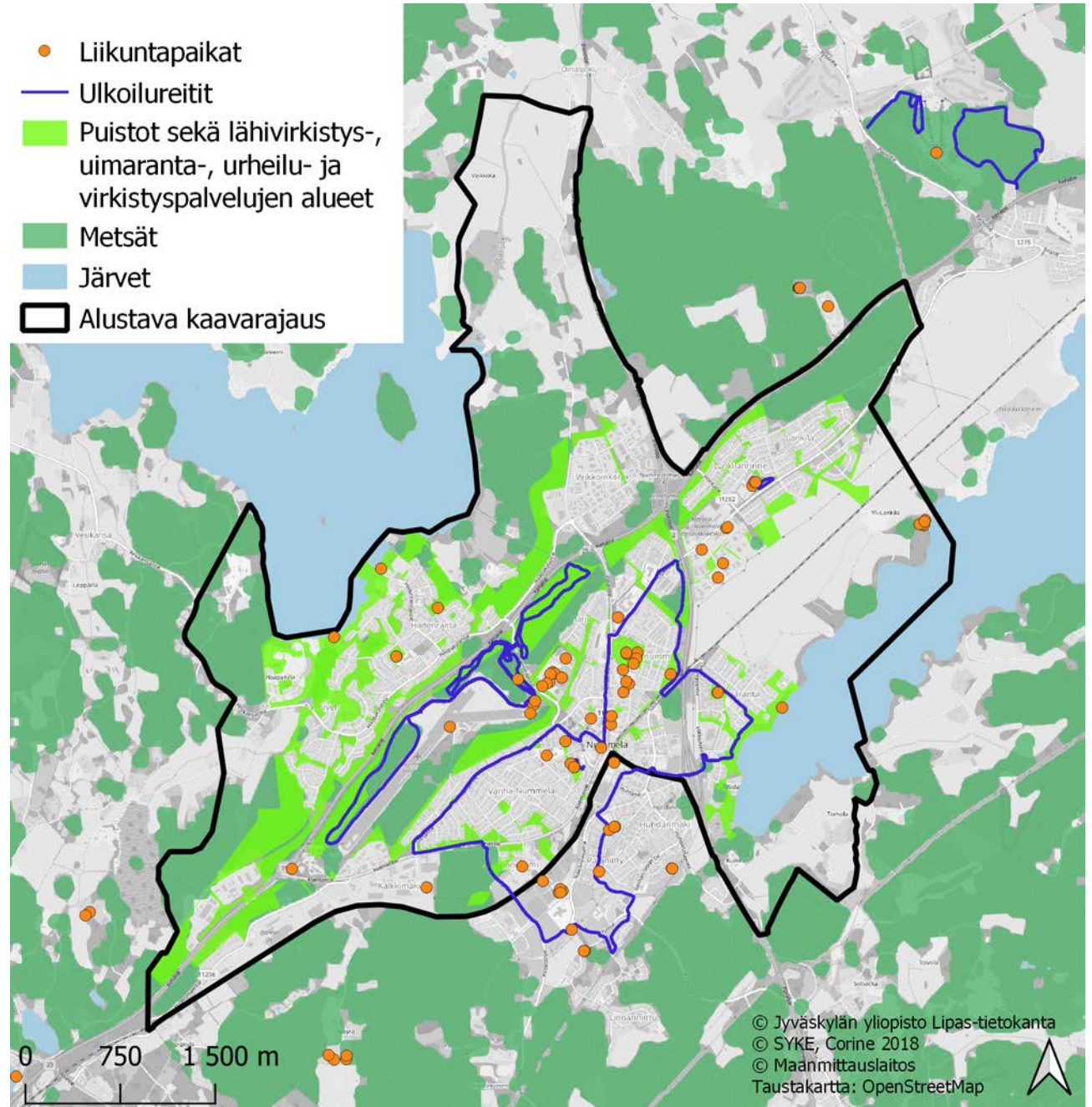
Suunnittelualueen asemakaavoitetulla alueella on erilaisia puistoja, lähivirkistysalueita uimaranta-alueita sekä urheiluja virkistyspalvelujen alueita. Suunnittelualueella on myös muutamia laajempia yhtenäisiä metsäalueita.

Nummelanharjulla lentokenttää ympäröivien metsien virkistyskäyttö on hyvin vilkasta. Alueella on kävelijöille, pyöräilijöille ja lenkkeilijöille eri pituisia pururatoja (2,5–10 km), ulkoliikuntapaikka ja frisbeegolfrata.

Talvella Nummelanharjulla on mahdollista hiihtää ja luistella. Lentokentän kiertävän pururadan varrella sijaitsee näköalapaikka, josta on näkymä Hiidenvedelle.

Nummelanharjun ulkoilureittien lisäksi Nummelassa on opastettu pyöräilyreitti, jonka pituus on 11 kilometriä. Reitin varrella on 18 nähtävyyttä, joista seitsemän on merkitty kyltein.

Nummelassa on tarjolla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia. Liikuntapaikat painottuvat Nummelan keskustan ympäristöön. Suunnittelualueella on mm. pallo-, luistelu-, tennis-, padel-, koripallo-, pesäpallo- ja yleisurheilukenttä, uima-, jää-, keila- ja liikuntahalli, liikunta-, kunto-, voimailu- ja kamppailulajien saleja, kuntokeskuksia, tanssi-/ryhmäliikuntatiloja sekä uima-, skeitti-/rullaluistelu-, ulkokuntoilu- ja lähiliikuntapaikkoja.

Liikuntapaikat ja virkistysalueet suunnittelualueella.

3.12 Liikenne ja pysäköinti

Liikenneverkko

Nummelan osayleiskaava-alueen maanteiden liikenteen pääverkon muodostavat valtatiet 25 (Kehätie) ja 2 (Porintie). Verkostoa täydentävät Nummelan keskustan alueella Asemantie (mt 11237), Ojakkalantie (mt 11261) sekä Vihdintie (mt 11238) välillä Ojakkalantie-Valtatie 25. Valtio vastaa maantieliikenteen väyläverkosta. Valtion hallinnoimien maanteiden osuudet ovat vähentyneet etenkin tiheimmin rakentuneessa taajamaympäristössä. Tällöin tieosuudet ovat siirtyneet hallinnollisesti osaksi kunnan katuverkkoa.

Valtatie 2 on runsaimmin liikennöity tieosuus kaava-alueella. Valtatien 2 liikennemäärä on Meritien eteläpuolella 14 386 ajon./vrk, Meritien ja valtatie 25 välillä 11 215 ajon./vrk ja valtatie 25 pohjoispuolella 10 798 ajon./vrk. Valtatie 25 liikennemäärä on suunnittelualueella 7 586 - 10 993 ajon./vrk.

Traficom on laatinut valtakunnalliset liikenne-ennusteet, jotka ulottuvat vuoteen 2060. Liikenne-ennusteiden mukaan kevyiden ajoneuvojen liikenne kasvaa koko ennustejakson ajan (2022–2060). Nopeinta kasvu on ennen vuotta 2030, jolloin keskimääräinen vuosikasvu on noin 1 %. Ennustejakson lopulla vuosina 2050–2060 keskimääräinen vuosikasvu on noin 0,5 %. Raskaiden ajoneuvojen suorite kasvaa ennustejaksolla vuoteen 2040 asti, minkä jälkeen suoritteet vähenevät.

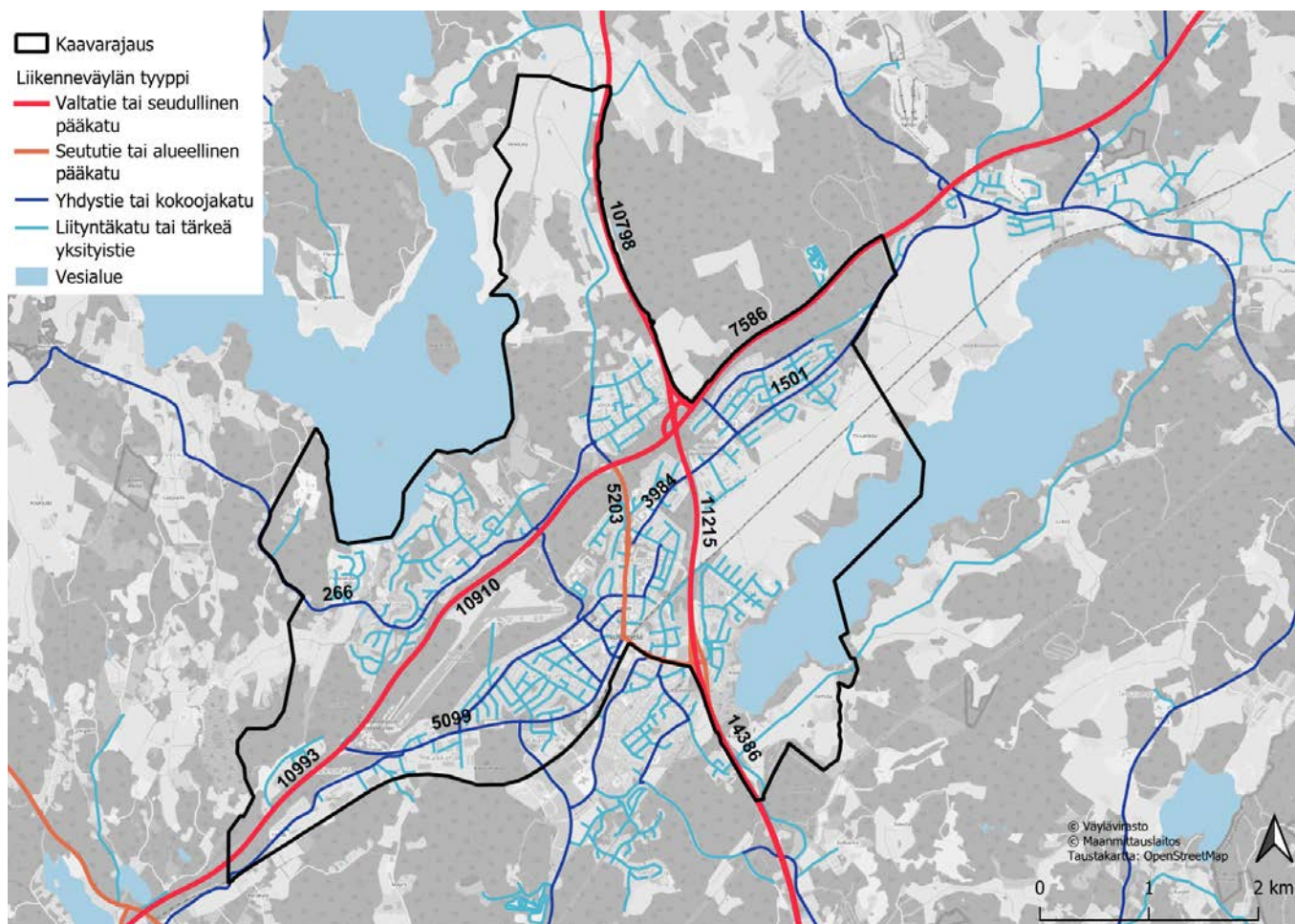
Osayleiskaava-alueen keskeisiä pääkatuja Nummelan keskustan alueella ovat Meritie, Vihdintie ja Lohjantie. Valtatie 25 pohjoispuolella Haapakyläntie on Hiidenveden alueen keskeinen kokoojakatu. Katuverkolla nopeusrajoitukset ovat suunnittelualueella pääosin 30 tai 40 km/h.

Käynnissä olevat ja suunnitellut hankkeet:

Valtatie 25 yhteysväli Hanko-Mäntsälä

Tavoitetilanteessa valtatie 25 nelikaistaistetaan osayleiskaavan suunnittelualueella (suunnitteluväli Muijala - valtatie 2). Kaksiajorataisilla nelikaistaisilla osuuksilla kaikki valtatie 25 tasoliittymät poistetaan ja korvataan eritasoliittymillä sekä tiejärjestelyillä. Keskikaiteellista

ohituskaistatietä rakennetaan osayleiskaavan suunnittelualueella Nummelasta itään (Rajamäelle). Keskikaiteellisilla ohituskaistajaksoilla sallitaan tavoitetilanteessa vain eritasoliittymiä ja pääosa nykyisistä yksityisteiden liittymistä katkaistaan ja yhteydet korvataan tiejärjestelyillä.

Suunnittelualueen liikenneväylätyypit ja maanteiden liikennemäärät (Väylävirasto Liikennemäärät ja Digiroad).

Vt 25 Hanko-Mäntsälä, 1. vaihe sisältää Nummelan osalta seuraavat osahankkeet, jotka ovat mukana valtion väyläverkon investointiohjelmassa:

- Uusi eritasoliittymä Nummelan (Vihti) Asemantielle. o Tiesuunnitelma on valmistunut vuoden 2023 lopussa ja ollut nähtävillä 8.5.-7.6.2024. Tavoitteena on, että tiesuunnitelma hyväksytään vuoden 2025 aikana.
- Raskaan liikenteen levähdysalueet Nummelassa.

Kehittämisselvitys valtatie 25 yhteysvälille Hanko-Mäntsälä on päivitetty vuonna 2023. Kehittämisselvityksen lisäksi yhteysvälille on laadittu ja laaditaan lisää jaksottaisia suunnitelmia ja selvityksiä. Yhteysvälille laaditaan myös suunnitelmia yksittäisistä liittymän parantamisista, jalankulku- ja pyöräilyteiden rakentamisesta, liityntäpysäköintien kehittämisestä ja muista pienistä liikenneturvallisuushankkeista.

Valtatien 2 parantaminen välillä Nummela-Karkkila
Uudenmaan ELY-keskus, Vihdin kunta ja Karkkilan kaupunki laativat yleissuunnitelmaa ja ympäristövaikutusten arviointia valtatielle 2 välillä Nummela-Karkkila. Yleissuunnitelman ratkaisulla kehitetään valtatie 2 pääväyläasetuksen mukaiseen tavoitetilaa liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden suhteen mahdollistaen myös alueen kehittäminen etenkin taajamaosuuksilla. Toimenpiteiden tavoitteina on parantaa pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen, jakson seudullisten tavarajetusten sekä työ- ja asiointimatkojen matka-aikaa, sujuvuutta ja matka-ajan ennustettavuutta sekä turvata joukkoliikenteen sujuvuus. Tavoitteena on, ettei nykyisiä olosuhteita heikennetä. Nopeusrajoitus on pääosin 100 km/h.

Suunnittelun aikana tutkitaan seuraavia toimenpiteitä Nummelan osayleiskaava-alueella:

- Nelikaistainen keskikaiteellinen tie Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välille ja nelikaistaiseen tiehen liittyvät tiejärjestelyt

- Rinnakkaisväylän muodostaminen välillä Nummela-Vihdin kirkonkylä
- Oinasjoen yksityisteiden eritasoliittymä ja siihen liittyvät tiejärjestelyt

Ympäristövaikutusten (YVA) arviointiohjelma on ollut nähtävillä syksyllä 2025 ja YVA-arviointiselostus arviolta loppuvuodesta 2026. Yleissuunnitelma valmistuu arviolta vuonna 2028.

N163 Tuohivehmaan asemakaava, osat A ja B

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Asemantien ja valtatie 25 suunnitteilla olevan eritasoliittymän toteuttaminen. Asemakaavalla tutkitaan eritasoliittymän ja valtatie luoteispuolella sijaitsevien asuinalueiden yhdistämistä kahden vaihtoehtoisen kokoojakatutasoisen katuyhteyden välillä. Lisäksi kaavalla tutkitaan asuinrakentamisen lisäämistä suunnittelualueen pohjoisosaan ja Tervasuontien teollisuusalueen täydentämisestä.

A-osa on on hyväksymiskäsittelyssä. B-osa etenee seuraavaksi luonnosvaiheeseen, kun liikennejärjestelyjen suunnittelu on edennyt riittävän pitkälle.

Asemantien katukaava (N208)

Kaavatyön tavoitteena on muuttaa Asemantie asemakaavan mukaisesta yleisestä tiestä (maantie) kaduksi. Kaavan suunnitteluun liittyy myös kevyen liikenteen yhteyksien parantamistarpeiden kartoittaminen koko Asemantien matkalta sekä tarvittaessa Asemantien varrella olevien rakentamattomien tai vanhentuneita kaavoja sisältävien alueiden kehittämisen tutkiminen.

Tavoitteena on käynnistää kaavatyö ja kartoittaa sen tavoitteet vuonna 2026. Kaavatyö on liitoksissa valtatie 25 ja Asemantien tiesuunnitelman hyväksymiskatauluun.

Meritien uudet rautatiesillat

Meritien silta on otettu käyttöön vuonna 1963. Sillan huono kunto ja ongelmallinen tukipaalaus tulivat esille Väyläviraston ja kunnan selvittäessä Hanko-Hyvin-kää-radan sähköistykseen toteuttamista Nummelassa. Liikenneympyrän keskipiste on tarkoitus viedä 25 metriä etelämmäs nykyisestä liikenneympyrästä. Jalankulku- ja pyöräväylät on tarkoitus toteuttaa yhdistettyinä väylinä poiketen Vihdin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmasta, jossa oli merkitty alueelle yksisuuntaiset pyörätieratkaisut mm. turvalliset suojatieylitykset ja katualueen tilanpuute huomioiden.

Kuoppanummen alikulkusilta (jkpp)

Tavoitteena on suunnitella nykyisen jalankulun ja pyöräilyn tasoylikäytävän paikalle alikulkukäytävä.

Nissoilan alikulkukäytävä

Tasoristeysten poistamisesta on tehty yhdistetty katu- ja ratasuunnitelma vuonna 2012. Yli-Lankilan, Laakuksen, Hemmilän ja Toimilan tasoristeykset on tarkoitus poistaa, kun Nissolan alikulkusillan alittava katu otetaan käyttöön.

Raideliikenne

Nummelan taajaman läpi kulkee Hanko-Hyvinkää rata, joka on valmistunut vuonna 1873. Hyvinkään ja Karjaan välisellä rataosalla on nykyisin vain tavaraliikennettä. Vuonna 2017 yhteysvälillä kuljetettiin 1,4 miljoonaa tonnia tavaraa, joista vain osa oli koko rataosan läpi kulkevaa liikennettä. Karjaan ja Hangon välillä kulkee myös kiskobusseilla hoidettavaa henkilöliikennettä.

Käynnissä olevat ja suunnitellut hankkeet:

Hyvinkää–Hanko-radän sähköistys ja tasoristeyksien parantaminen

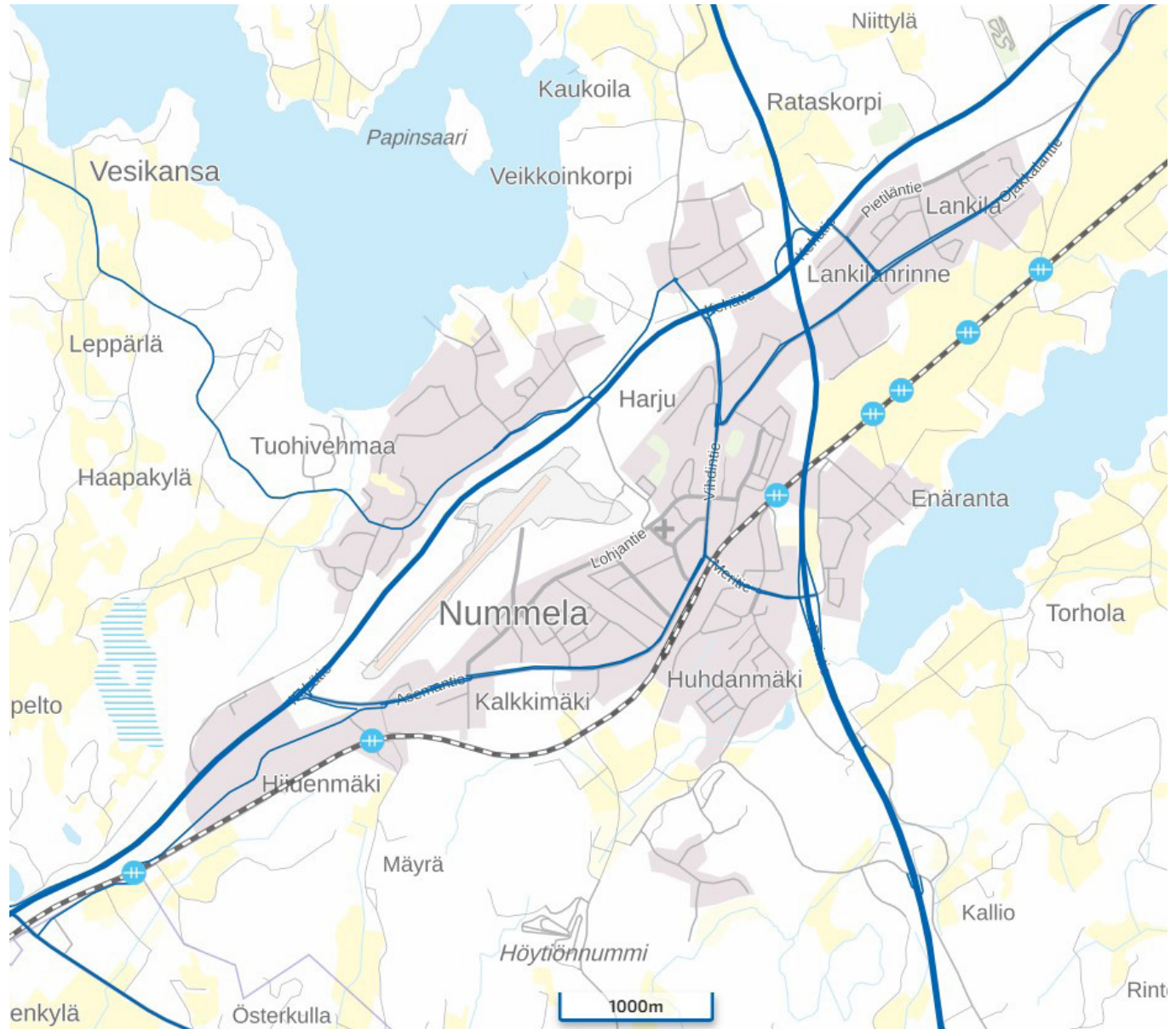
Väylävirastolla on käynnissä Hanko-Hyvinkää -radan sähköistys-hanke, jonka tavoitteena on parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja vähentää liikenteen aiheuttamia haitallisia päästöjä. Tasoristeyksien parantamisella tavoitellaan rataosan tasoristeyksien turvallisuutta joko niitä poistamalla tai turvallisuutta parantavilla toimenpiteillä. Hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana.

Länsirata

Länsirata on Helsingin ja Turun välille suunnitteilla oleva osittain kaksiraiteinen junayhteys. Suunnitelmaosan Espoo-Salo -oikorata (ESA), johon Vihdin alue kuuluu, yleissuunnitelma on hyväksytty helmikuussa 2025. Vihdissä suunnitelmaan sisältyy Vihti-Nummelan asema ja asemavaraus Vihdin Huhmariin. Länsirata asemanseutuineen kytkeytyy Nummelan osayleiskaavoitukseen mm. liikenneyhteyksien ja palveluverkon yhteensovittamisen näkökulmasta.

Duo-raitiotieselvitys

Vihdin kunta ja Lohjan kaupunki ovat laatineet yhteisen esiselvitystasaisen duoraitiojunaselvityksen (2021). Duoraitiojunaliikenne on liikennemuoto, joka yhdistää rataverkon ja kaupunkialueiden raitiotieverkoston mahdollisuudet.

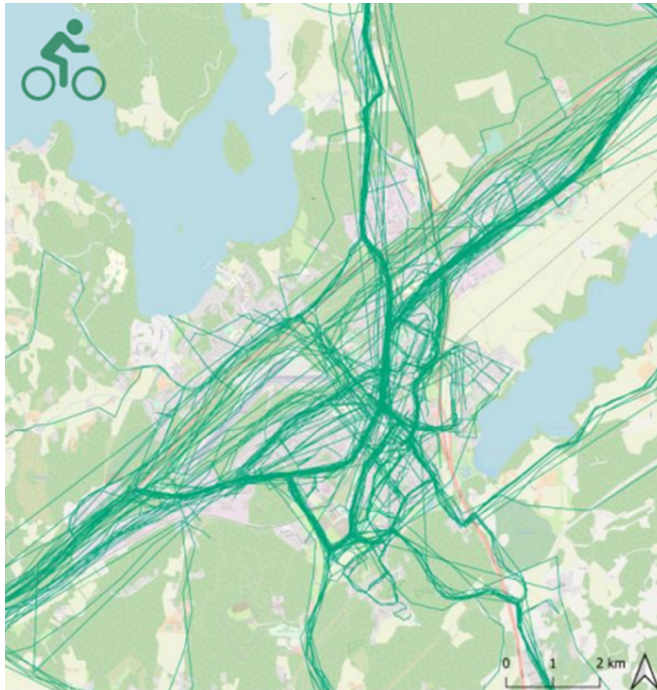

Käytössä olevat tasoristeykset Hanko-Hyvinkää radalla suunnittelualueella (Suomen väylät/Tasoristeykset, Väylävirasto (31.3.2025); Taustakartta © Maanmittauslaitos).

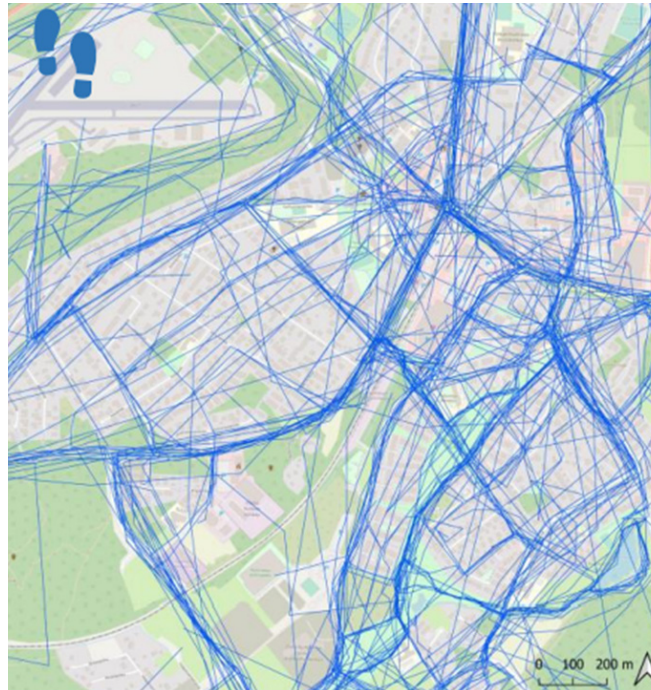
Jalankulku ja pyöräily

Nummelan taajama-alueen nykyinen jalankulku- ja pyörätieverkko on melko kattava. Verkko muodostuu pääosin yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräteistä, jotka ovat laadultaan vaihtelevia. Suuri osa nykyisistä väylistä kulkee eroteltuina ajoneuvoliikenteestä, mikä takaa turvallisen ja miellyttävän liikkumisen jalan ja pyörällä. Nykyiset yhdistetyt jalankulku- ja pyöräväylät ovat kuitenkin usein liian kapeita molemmille kulkumuodoille, puolen vaihtoja on paljon ja päällysteet ovat vaihtelevan kuntoisia.

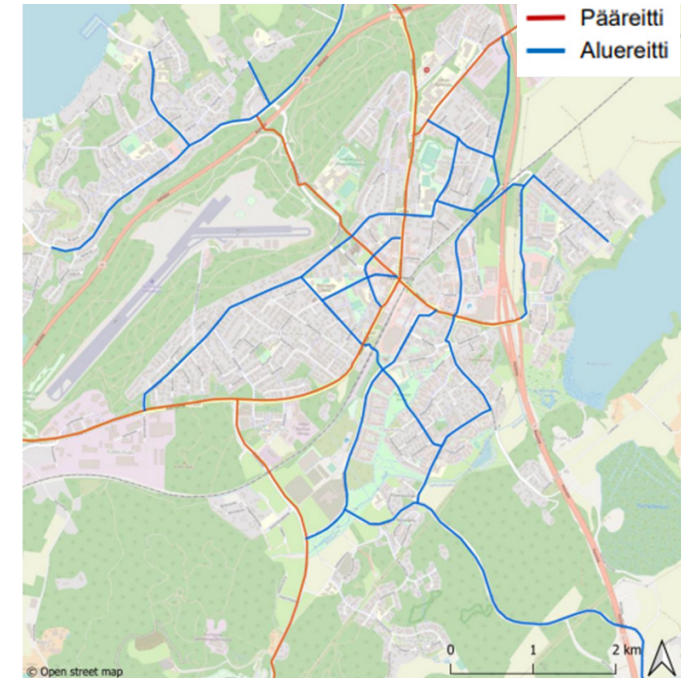
Nummelan keskusta-alueella ja sen tuntumassa yhdistetyt väylät ovat usein korotettuja ja ajoradasta reunakivellä erotettuja, jolloin tien leveyden merkitys kasvaa. Ajoradan läheisyydessä kapeat väylät tuntuvat käyttäjälle helposti turvattomilta, niin kävelijän kuin pyöräilijän näkökulmasta. Monin paikoin korotetut väylät sijaitsevat myös rauhallisilla paikalliskaduilla, missä pyöräily voisi tapahtua myös ajoradalla.

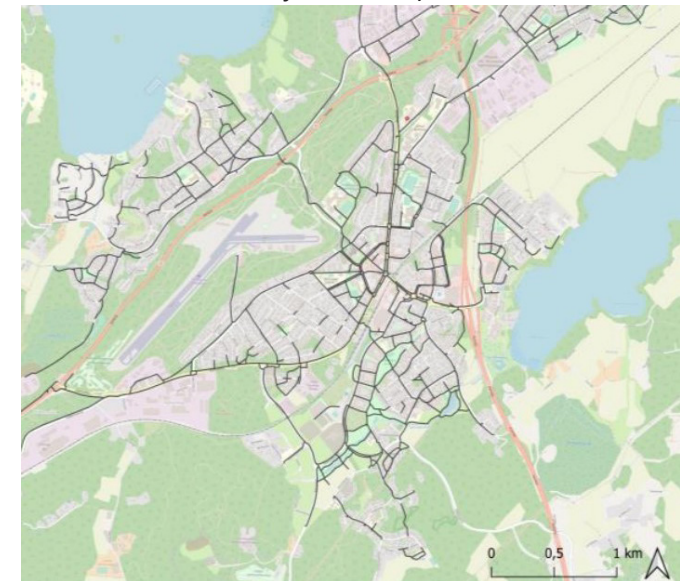
Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelman 2030 asukaskyselyssä vastaajien piirtämät käytetyimmät pyörä- ja kävelyreitit Nummelassa.

Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelma 2030 hyväksyttiin Vihdin kunnanhallituksessa 15.01.2024 § 3. Edistämishojelma on kunnan ensimmäinen aktiivista ja kestävää liikkumista edistävä strategia ja sen tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Vihdissä. Ohjelmassa määritettiin tavoitteet kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyölle, kunnan pyöräliikenteen tavoiteverkko sekä toimenpiteitä, joiden avulla pyritään lisäämään omin lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen turvallisuutta ja houkuttelevuutta kaikenikäisten vihtiläisten keskuudessa. Toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä, joka vie vuosittaisen raportoinnin tulokset tiedoksi myös lautakuntaan.

Pyöräliikenteen tavoiteverkko (Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelma 2030).

Nummelan nykyiset yhdistetyt jalankulku- ja pyörätiet (Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelma 2030).

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen järjestämiseksi käynnistyi Vihdissä ke-
säkuussa 2024 uusi yhteistyömalli, jossa Vihdin kunta,
Lohjan kaupunki, Karkkilan kaupunki ja Inkoon kunta
järjestävät joukkoliikenteensä jatkossa yhdessä Uuden-
maan ELY-keskuksen kanssa. Joukkoliikenteen järjes-
tämisestä Vihdissä vastaa siten nykyisin yksi toimija,
Uudenmaan ELY-keskus yhteistyössä kunnan kanssa.
Liikennöitsijöitä on edelleen useampia, mutta koko-
naisuudesta vastaa ELY-keskus. Sama lipputuote (Län-
si-Uusimaalippu) käy kaikilla liikennöitsijöillä ja aika-
tauluinformaatiota on saatu yhtenäistettyä muutoksen
seurauksena. Uudistuksen myötä kunnan sisäisten vuo-
rojen määrä sekä ilta- ja viikonloppuliikenne lisääntyi.

Vihdin kunnan joukkoliikenteen palvelulupaus takaa
joukkoliikenteen minimitason kunnan sisäiseen joukko-
liikenteeseen sekä yhteydet Nummelasta Helsinkiin ja
Lohjalle. Nummelasta vilkkaasti bussiliikenne on Helsingin
suuntaan. Vihdin kirkonkylän ja Nummelan välillä kulkee
myös kaukoliikenteen linjoja, jotka jatkavat Karkkilan,
Forssan, Lohjan ja Helsingin suuntiin.

Vihdin kunta tarjoaa palveluliikennettä, joka on kaikille
kuntalaisille tarkoitettua joukkoliikennettä. Taajamien
väliset ja sisäiset palvelulinjat ovat linjakohtaisesti ker-
ran viikossa kulkevia vuoroja. Kaikilla reiteillä kuljetta-
jalla on mahdollisuus kutsusta poiketa hakemaan kotoa
tai viemään kotiin matkustajia aikataulun sallimissa ra-
joissa. Palveluautot liikennöivät arkisin aikavälillä 9.00-
12.30 Nummelassa, Vihdin kirkonkylällä ja Vihtijärvellä.

Lentoliikenne

Suunnittelualueella sijaitsee Nummelan lentokenttä,
joka valmistui elokuussa 1940. Kesäisin kentällä on mm.
purjelento-, moottorilento-, moottoripurjelento- ja ult-
rakevytlentotoimintaa sekä koulutusta ja purjelentoko-
neiden hinauksia. Lentokenttäalueella on myös lennok-
ki, eli dronetoimintaa sekä kiitoratoja hyödyntäviä muita
oheistoimintoja, kuten itseohjautuvien ajoneuvojen tes-
tausta.

Linja-autoaseman ympäristö (Joenrinne Films).

Nummelan lentokenttä sijaitsee I Salpausselän lakialueella.

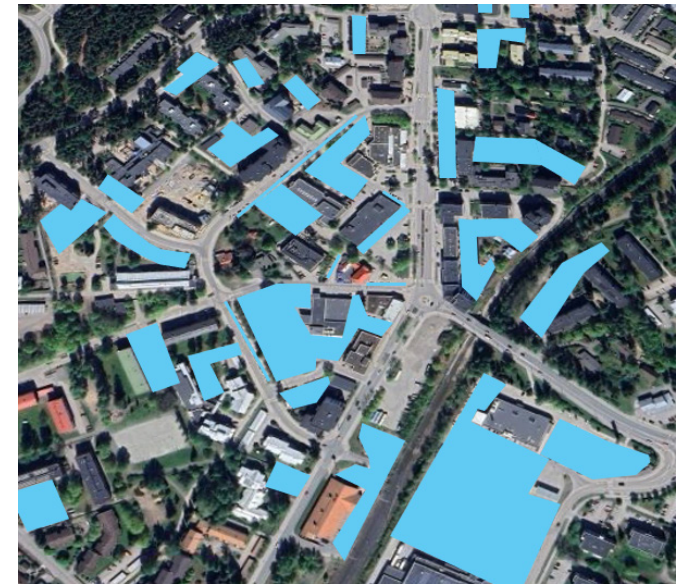
Pysäköinti

Liityntäpysäköinti

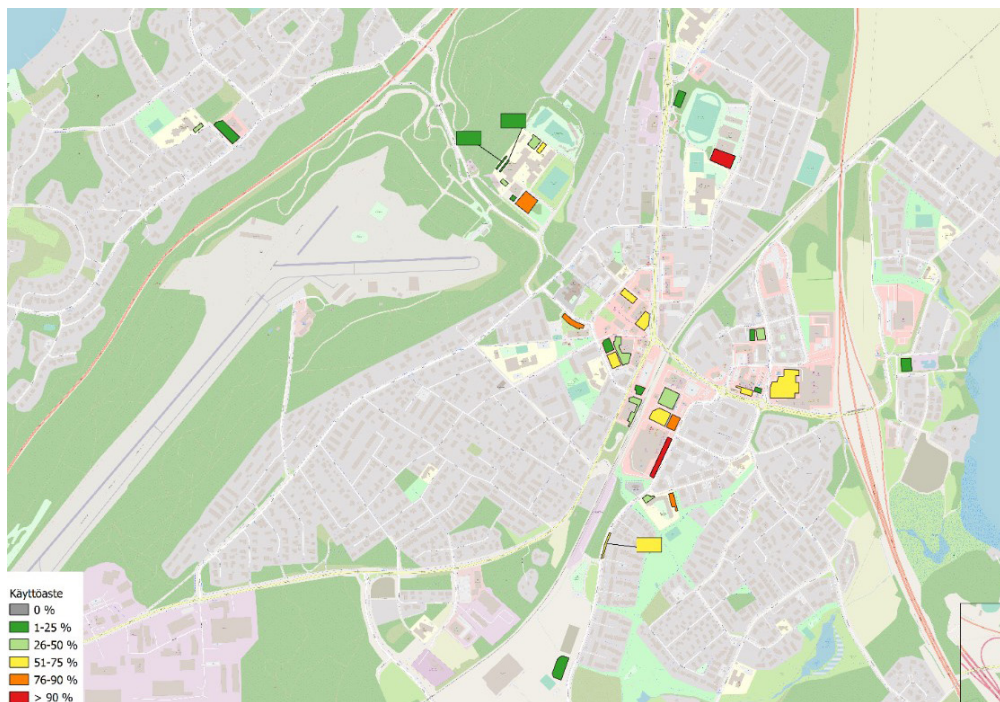
Vihdissä on kuusi liityntäpysäköintialuetta, joista kaksi sijaitsee Nummelassa. Nummelan linja-autoaseman / Majatuvankujan liityntäpysäköintipaikalla on 38 autopaikkaa. Valtatien 2 / Enärannan Sahapuistikon pysäköintialueella on 52 autopaikkaa, jotka ovat käytettävissä myös liityntäpysäköintiin. Nummelan linja-autoasemalla on myös pyöräpysäköintipaikkoja. Pyöräpaikat ovat runkolukittavia pyörätelineitä.

Keskustan pysäköintialueet ja käyttöaste

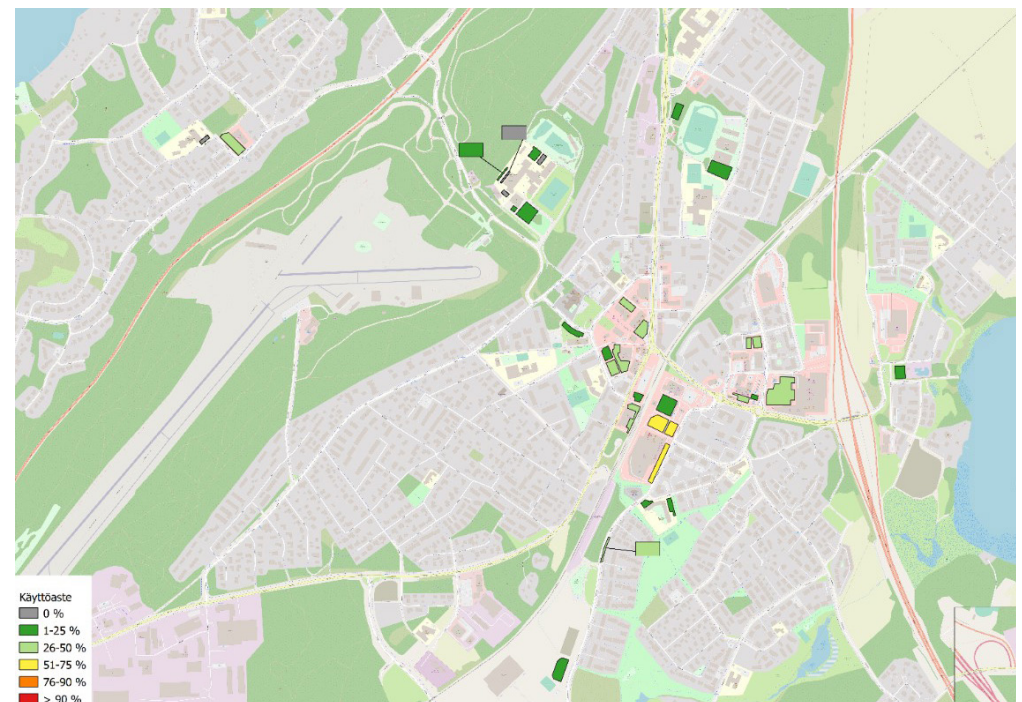
Nummelan pysäköintialueiden käyttöastetta on tutkittu aiemmin Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvityksessä (Sitowise, 23.6.2022).

Maantasopysäköintialueet
Nummelan keskustassa
(WSP, 2025).

Nummelan pysäköintialueiden käyttöasteet klo 12-14, 1.6.2022 (Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys, Sitowise 23.6.2022).

Nummelan pysäköintialueiden käyttöasteet klo 17-19, 1.6.2022 (Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys, Sitowise 23.6.2022).

Energiahuolto

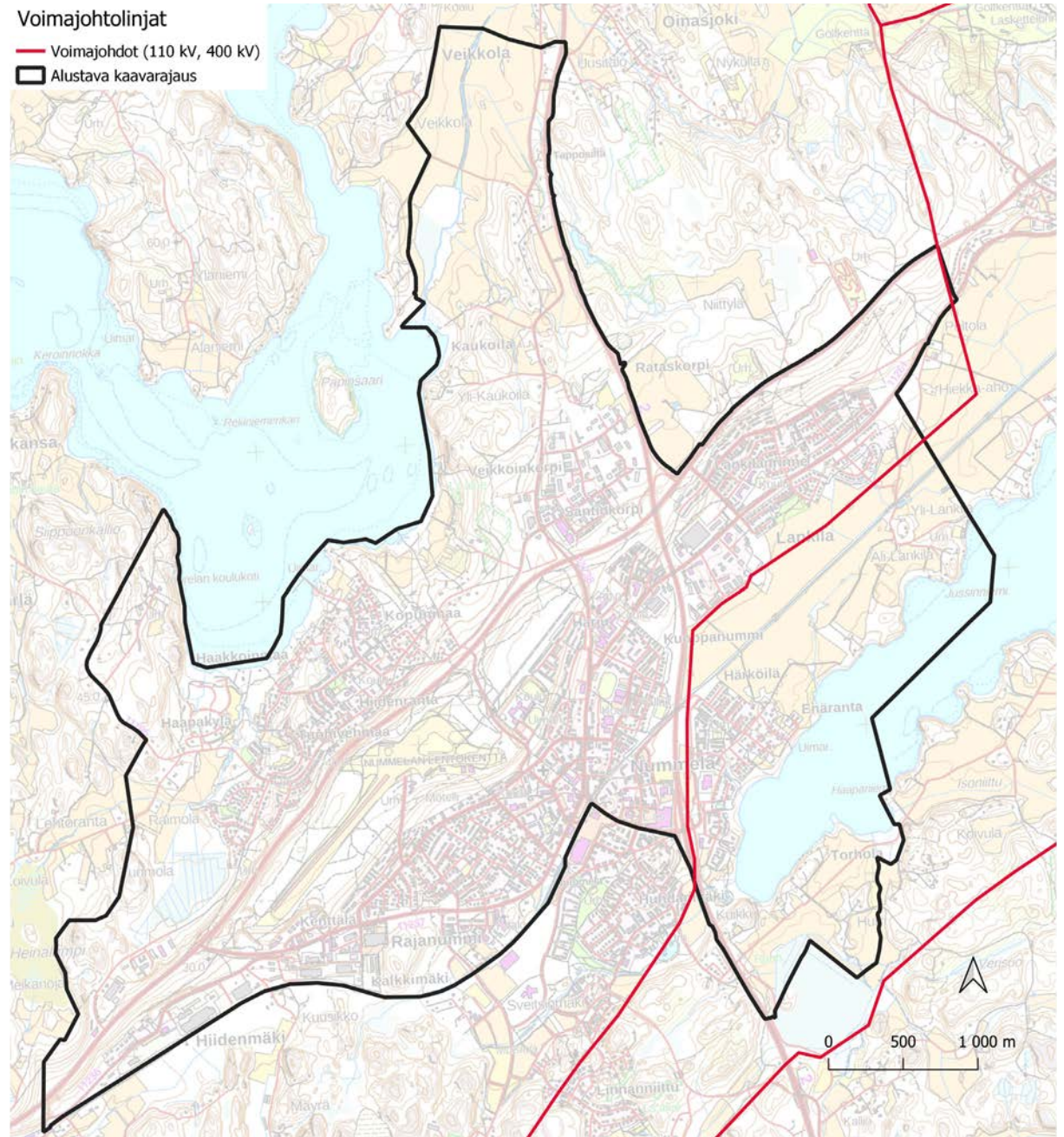
Suunnittelualueen läpi lounaasta koilliseen Nummelanharjun eteläpuolella kulkee Kopula-Nurmijärvi 110 kV:n voimajohto. Suunnittelualueen eteläpuolitse kulkee Espoo-Hikiä 400 kV:n voimajohtolinja.

Kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueella Lankilasta Nummelan keskusta ja osalle Asemantietä. Nummelan Aluelämpö tarjoaa kaukolämpöpalveluita Nummelassa yhteistyössä Advenin kanssa. Lämpölaitos sijaitsee Rajanummessa. Uuden lämpölaitoksen sijoittamismahdollisuutta tutkitaan Lankilaan.

Maakaasun runkoputki kulkee harjun pohjoispuolella.

Kunnassa on vireillä energiaselvityksen laatiminen (2/2026).

Voimajohtolinjat
— Voimajohdot (110 kV, 400 kV)
□ Alustava kaavarajaus

Voimajohdot (110 kV ja 400 kV) suunnittelualueella ja sen läheisyydessä (Maastotietokanta 2025, Maastokartta © Maanmittauslaitos).

3.14 Ympäristöhäiriöt

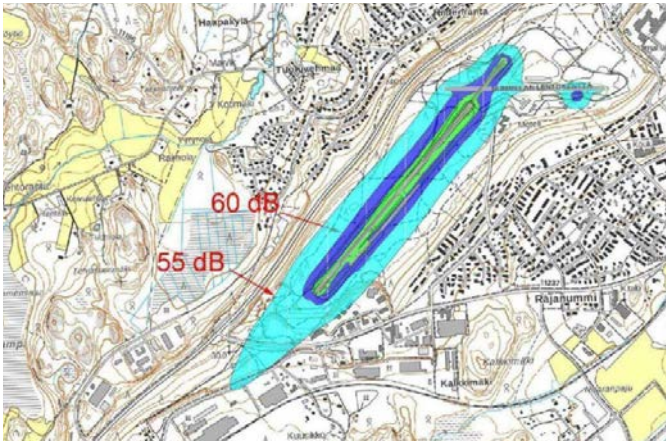
Melu ja värinä

Suunnittelualueen merkittävimmät tiemelulähteet ovat vt 2 ja vt 25. Hanko-Hyvinkää -rata aiheuttaa myös melu- ja värinähaittoja.

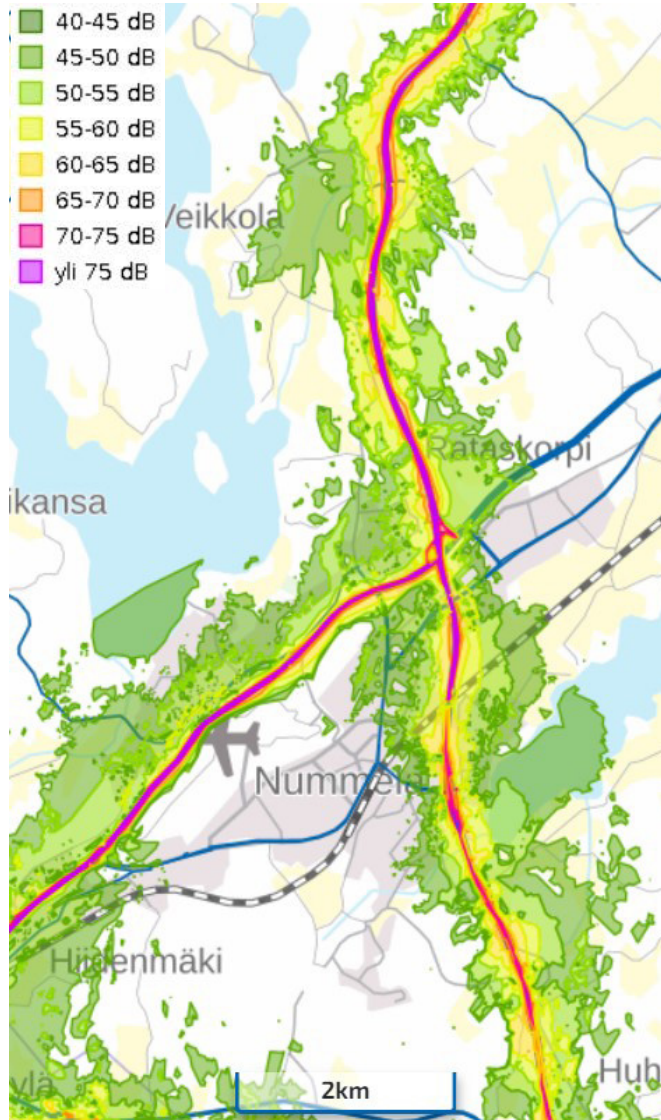
Nummellan osayleiskaavoitusta varten on teetetty Nummipeltojen/Hemminrannan alueelta raideliikenteen värinäselvitys (12/2025, Akukon), jossa on arvioitu tavarajunaliikenteen värinän leviämistä ja vaikutusta suotuisaan rakentamisetäisyyteen radasta.

Raideliikenteen melun ja värinän leviämistä Hanko-Hyvinkää -radalta on tutkittu aiemmin mm. asemakaavoituksen yhteydessä laadituissa melu- ja värinäselvityksissä. Liikennöinnissä on tapahtunut viime vuosina muutoksia, joten on mahdollista, että selvitykset perustuvat nykyistä raskaampaan tavaraliikenteeseen.

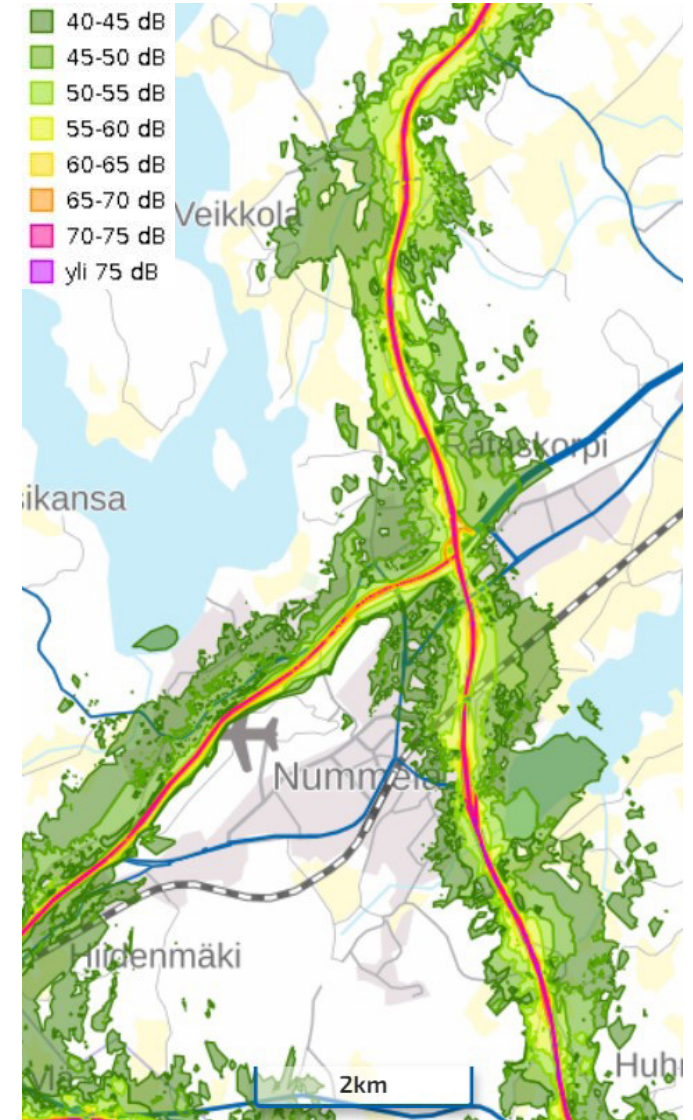
Lentomelun leviämistä on selvitetty Nummellan lentokentän asemakaavamuutoksen (N199) sekä lentokentän ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Ote meluselvityksestä "Kaava N199 Nummellan lentokentän asemakaavamuutos, Vihti, meluselvitys/Destia Oy 3.4.2023. Melun keskiaänitaso, päiväaika (7-22). Nummellan lentokenttä EFNU, Äänitasomallinnus päivitys 13.11.2022, Windcraft Oy.

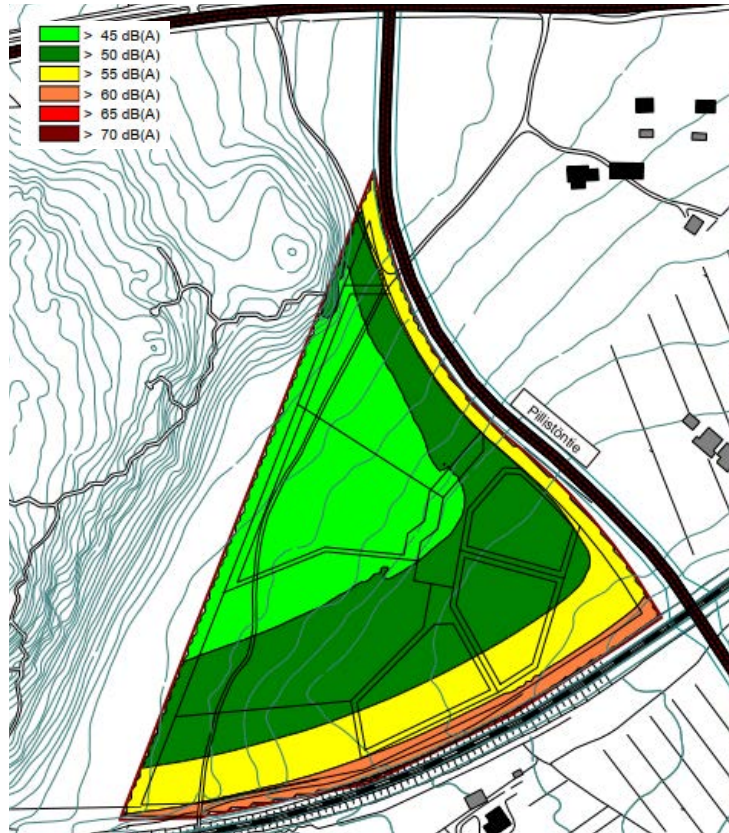

Tieverkon melutaso, melun ekvivalenttitaso (päivä) 2022 (Suomen väylät/Tieverkon melutaso, Väylävirasto; Taus-takartta © Maanmittauslaitos).

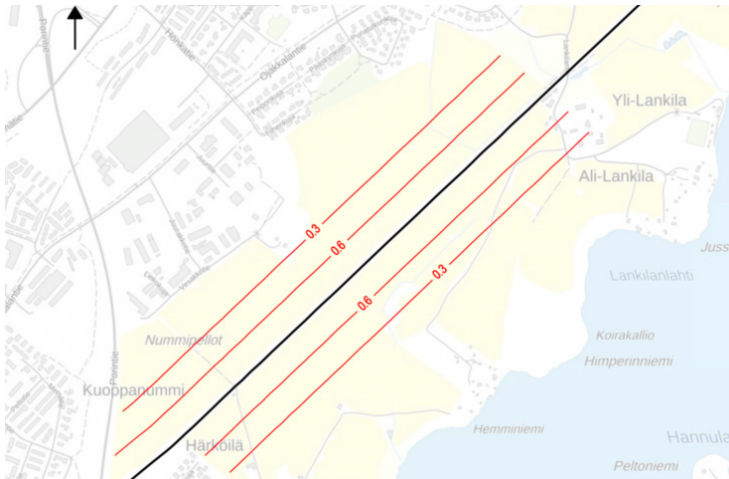

Tieverkon melutaso, melun ekvivalenttitaso (yö) 2022 (Suomen väylät/Tieverkon melutaso, Väylävirasto; Taus-takartta © Maanmittauslaitos).

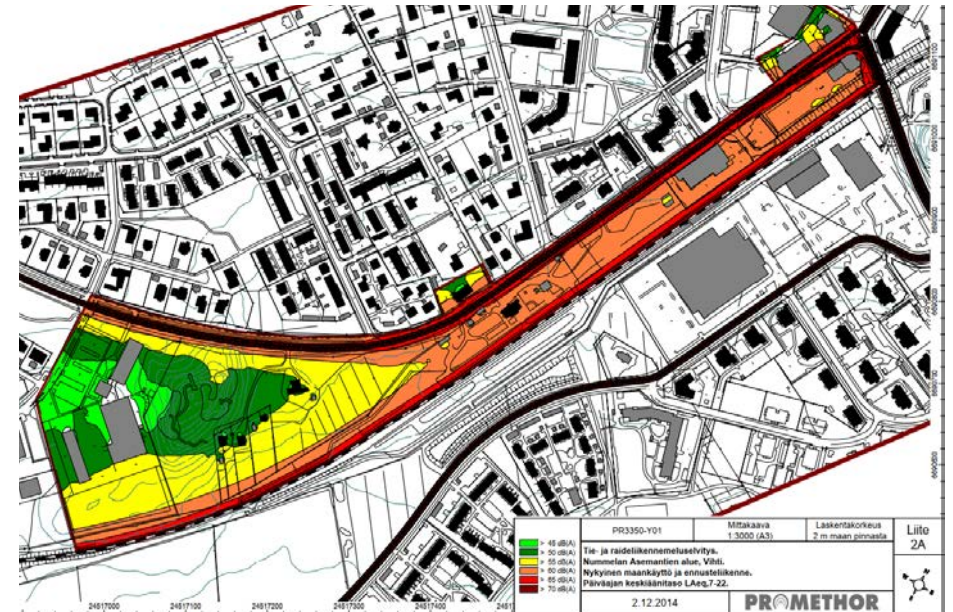
Ote tie- ja raideliikennemeluselvityksestä, N171 Kalkkimäenrinteen asemakaavamuutos (21.8.2017, Promethor).

Ote Nummolan osayleiskaavan värinäselytyksestä, kuva 2 (8.12.2025, Akukon): Arvio tavarajunaliikenteen aiheuttamista värinäarvoista (vw,95, mm/s) tarkastelualueella. Toimistojen ohjearvo $vw,95 \leq 0,6$ mm/s alittuu alkaen noin 90 m etäisyydeltä radasta. Asu- mien ohjearvo $vw,95 \leq 0,3$ mm/s alittuu noin 180 metrin etäisyydellä radasta.

Ote tie- ja raideliikennemeluselvityksestä, Uuden katualueen asemakaava N152 Nummola, selvityksen täydennys: liikennemelun torjuntavaihtoehtojen tarkasteluja (21.10.2012, Promethor).

Ote tie- ja raideliikennemeluselvityksestä Nummolan Asemantien alueelta (2.12.2014, Promethor).

4 VALMISTELUVAIHEEN KAAVARATKAISU: LUONNOSVAIHTOEHDOT 1 JA 2

4.1 Mitoitus

Väestö

Väestötarkasteluiden taustalla on Vihdin strateginen yleiskaava (lv. 19.10.2021), jossa on asetettu väestönkasvutavoitteen suositukseksi 1–1,5 % vuodessa. Vihdin väestökehitys on kuitenkin ollut viime vuosikymmenen aikana selvästi tavoitetta maltillisempaa, joten Nummelan osayleiskaavan väestönkasvutavoitetta on tarkasteltu uudelleen viime aikojen kehityssuunta huomioiden. Osayleiskaavan luonnosvaihtoehdossa varaudutaan koko kunnan väestönkasvutavoitteisiin 0,5 % (VE1) ja 1% (VE2).

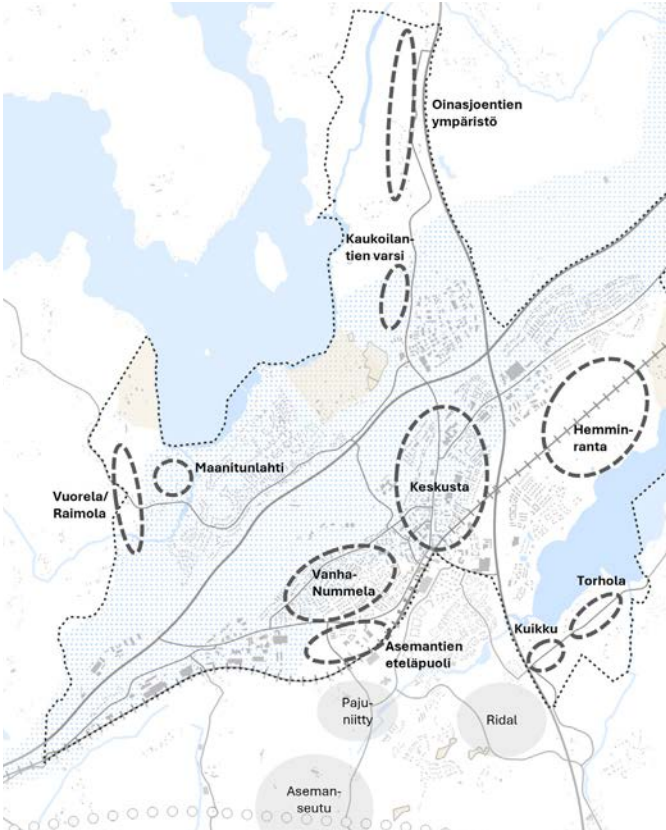
Vihdin strateginen yleiskaavan mukaisesti koko kunnan väestönlisäyksestä vähintään 90 % osoitetaan Nummelaan (sis. Ojakkalan ja Etelä-Nummelan alueen) MAL-sopimuksen mukaisesti. Vihdin strategista yleiskaavaa ollaan päivittämässä kaavoitusohjelman mukaisesti mm. asumisen teemalla.

Väestöskenaarioiden pohjana on ollut myös Vihdin maankäytön mitoitus ja sijoittuminen (Kaupunkitutkimus TA, 2024) -selvitys, jossa tarkasteltiin potentiaalisen väestönkasvun määrää ja sijoittumista kunnan eri osa-alueille sekä toteutuneen väestökehityksen että kolmen eri kasvuskenaarion valossa.

Luonnosvaihtoehdossa 1 Länsiradan ja tulevan Vihdi-Nummelan asemanseudun on oletettu alkavan rakentua vasta kaavan tavoitevuoden (2050) jälkeen, jolloin väestönkasvun painopiste on kaava-alueella. Luonnosvaihtoehdossa 2 Länsi-radan ja asemanseudun on oletettu alkavan jo 2030-luvulla. Vaihtoehdossa 2 Nummelan ja Etelä-Nummelan yhteenlasketusta väestönkasvusta kaava-alueelle ja Ojakkalaan sijoittuu 23 % ja asemanseudulle 77 %, jolloin väestönkasvun painopiste on tulevalla asemanseudulla kaava-alueen ulkopuolella.

Asukkaiden sijoittuminen alueittain.

	Asukas-määrä	Pinta-ala (ha)	Asukas-määrä	Pinta-ala (ha)
	Luonnosvaihtoehto 1		Luonnosvaihtoehto 2	
Hemminranta	1000	45	200	20
Kaukoilantien varsi	100	5		
Oinasjoentien ympäristö	100	30		
Torhola	200	10		
Vuorela/Raimola	100	15		
YHTEENSÄ	1 500	105	200	20
Keskusta	1 780		720	
Vanha-Nummela	100			
Kuikka	300		300	
Maaniitunlahti	140		140	
Asemantien eteläpuoli	180			
YHTEENSÄ	2 500		1 160	
KAIKKI YHTEENSÄ	4 000	105	1 360	20

Asukkaiden sijoittumisen alueet (Maastotietokanta 8/2025, muokattu © Maanmittauslaitos).

Asukasmäärät, joihin kaavoituksessa tulee varautua vuoteen 2050 mennessä tavoiteltuun väestönkasvuun pääsemiseksi.

Kasvu	Uudet asukkaat, kaava-alue	Uudet asukkaat, Ojakkala	Uudet asukkaat, Ridal/Pajuniitty	Uudet asukkaat, asemanseutu	Uudet asukkaat, muu Vihti (kk+ot*)	Uudet asukkaat, koko Vihti
0,5 %, rata 2050 →	4 000	300	2 000	0	1 100 (650)	7 400
1 %, rata 2030 →	1 360	100	2 000	5 540	1 600 (950)	10 600

* Vihdin kirkonkylä ja Otalampi

Työpaikat

Vihdin strategisessa yleiskaavassa on määritelty koko kunnan työpaikkatavoitteeksi 10 500 - 12 300 työpaikkaa vuonna 2050. Vuonna 2025 kunnassa on työpaikkoja noin 8000. Strategisen yleiskaavan päivitys mm. työpaikkateeman osalta sisältyy kunnan kaavoitusohjelmaan.

Nyt laadittavassa Nummelan osayleiskaavassa esitetään uusia työpaikka-alueiden sijainteja pohjavesialueiden ulkopuolelta ja tunnistetaan vanhojen pohjavesialueille asemakaavoitettujen teollisuusalueiden kehitystarpeita monipuolisina elinkeinotoimintojen alueina.

Uutta asemakaavoitettavaa työpaikka-aluetta muodostuisi karkean arvion mukaan noin 5 (VE1) tai 30 (VE2) hehtaaria vaihtoehdosta riippuen. Tämä tarkoittaisi teoreettisella aluetehokkuudella (ea=0,3) uutta kerrosalaa n. 15 000 - 90 000 k-m² ja uusia työpaikkoja n. 100-500, jos mitoitusluku käytetään 1 työpaikka/200 k-m². Työpaikkojen määrään vaikuttaa suuresti mm. työpaikkarakentamisen pinta-alatarpeen vaihtelu toimialan mukaan. Lisäksi muodostuisi uusia kaupan ja palvelualojen työpaikkoja.

Kauppa

Vähittäiskaupan ja kaupallisten palveluiden liiketilan lisätarpeen vuoteen 2050 mennessä arvioidaan olevan voimassa olevan Vihdin strategisen yleiskaavan mukaisella kaupan palveluverkkorakenteella ja 1 %:n väestönkasvulla n. 45 000 k-m² (päivittäistavarakauppa 9000 k-m², keskustahakuinen erikoistavarakauppa 25 000 k-m², kaupalliset palvelut 11 000 k-m²). Tiva-kaupan lisätarpeeksi Nummelassa arvioidaan 25 000 k-m² tilanteessa, jossa Huhmarin alue Etelä-Nummelassa ei toteutuisi voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti tiva-kaupan alueena. Arviot eivät sisällä autokauppaa. Vihdin kaupallisen palveluverkon selvitystyö on käynnissä.

Suunnittelualueella on liike- tai myymälätilojen asemakaavavarantoa käytettävissä tyhjiä tonteilla ainoastaan n. 20 000 k-m², josta päivittäistavaran mahdollistavaa

kerrosalaa on n. 3 000 k-m². Osayleiskaavassa mahdollistetaan uusia päivittäistavarakaupan sijainteja pt-kaupan lisätilantarve huomioiden.

Osayleiskaavan vaihtoehdossa 1 osoitetaan kokonaan uusi asemakaavoitettava tilaa vaativan vähittäiskaupan ja palveluiden keskittymä (paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö) Nummipelloille (n. 15 hehtaaria), mikä merkitsisi teoreettisella aluetehokkuudella (ea=0,3) uutta kerrosalaa n. 45 000 k-m².

Jo rakentuneiden paikallisten kaupallisten keskittymien osalta osayleiskaava on lähinnä asemakaavojen päivitystarpeet toteava eli näille alueille ei ole tarkoitus muodostua merkittävästi uutta kaupan tai palveluiden kerrosalaa. Veikkoinkorven toiminnoiltaan sekoittuneen alueen kaupallista roolia selkiytetään paikallisesti merkittävänä vähittäiskaupan myymäläkeskittymänä.

Keskustatoimintojen alueelta on tunnistettu kaupan ja palveluiden kehittämisen painopistealueet, joilla niiden sijoittumista tutkitaan tarkemmin asemakaavojen päivitystarpeiden myötä.

Uusien asemakaavoitettavien asumisen, työpaikkojen, kaupan ja palveluiden karkeasti arvioitut pinta-alat hehtaareina (pinta-ala sisältää pääkäyttötarkoituksen lisäksi mm. katu- ja viheralueita).

Käyttötarkoitus	VE1 (ha)	VE2 (ha)
Uudet asumisen alueet	105	20
Uudet työpaikka-alueet	5	30
Uudet kaupan ja palveluiden alueet	15	3
Yhteensä	125	53

Kaupunkivihreä ja virkistysalueet

Viher- ja virkistysverkosto toimii parhaiten, kun se muodostaa ehyen ja jatkuvan kokonaisuuden. Toimivat verkostot sisältävät kohteita ja aluekokonaisuuksia, joita erilaiset reitit yhdistävät. Verkoston toimivuuden näkökulmasta on oleellista että reitit, kuten ekologisen verkoston tai virkistysreittien yhteydet, ovat laadukkaita ja muodostavat jatkuvan kokonaisuuden.

Ihmisen ja luonnon tarpeet tulee sovittaa yhteen niin, että virkistysverkoston kohteet eivät heikennä ekologisen verkoston toimivuutta tai luonnon monimuotoisuutta. Viher- ja virkistysverkosto tukee myös kaupunkiympäristön viihtyisyyttä sekä elävöittää taajamakuva. Suunnittelussa tulee huomioida viher- ja virkistysverkoston yhteyksien toimivuus ja jatkuvuus myös suunnittelualueen ulkopuolelle.

Lisäksi toimivan ja riittävän viherverkoston avulla pystytään sopeutumaan ja osittain lieventämään ilmastonmuutoksen aiheuttamien sääilmiöiden vaikutuksia.

Kaupunkivihreän riittävyys ja saavutettavuus

EU:n ennallistamisasetukseen sisältyy 30 % kansainvälinen latvuspeittävyysuudistus. Sama suositus sisältyy kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) ja Pohjoismaiden ministerineuvoston 3-30-300 -säännön toteuttamissuosituksiin. 3-30-300 sääntö on laajasti hyväksytty ja käytössä oleva kaupunkisuunnittelun periaate, joka on kehitetty mittaamaan kaupunkivihreän riittävää määrää rakennetussa ympäristössä mm. ihmisen hyvinvoinnin näkökulmasta.

3-30-300 -säännön mukaan jokaisen asunnon, työpaikan, päiväkodin ja oppilaitoksen ikkunoista pitäisi näkyä vähintään kolme kunnollisen kokoista puuta, naapurustotasolla latvuspeittävyyden tulisi olla vähintään 30% ja lähimmälle monipuoliselle ja laadukkaalle viheralueelle tulisi olla matkaa enintään 300 metriä kustakin asunnosta.

Ympäristökasvatuksen ja luontoyhteyden ylläpitämisen ylläpitämiseksi ja parantamiseksi erityisesti asuinalueilta, päiväkodeista ja kouluista tulee suunnitella varmistaa turvalliset yhteydet viheralueille ja lähimetsiin. Lisäksi virkistysverkoston saavutettavuutta tulee tutkia mm. riittävien pysäköintimahdollisuuksien näkökulmasta. Myös rantojen saavutettavuutta tulee parantaa, ja rakentamattomat rannat on ensisijaisesti varattava yleiseen viher- ja virkistysverkoston käyttöön.

Virkistysverkoston monipuolisuus

Virkistysverkoston suunnittelun kannalta on lisäksi olennaista verkoston sisäinen vaihtelu ja monipuolisuus sekä esteettömyys, joilla pyritään tarjoamaan eri käyttäjäryhmille monipuolisesti erilaisia mahdollisuuksia virkistytymiseen. Monipuolisuutta virkistysverkostoon monipuolisuutta voivat tuoda esimerkiksi eri urheilulajien harrastamismahdollisuudet ja vaihteleva reitistö. Myös erilaiset aistiympäristöt, kuten aistipuutarhat, männyn haju, visuaalinen ilme ja äänimaailma, ylläpitävät asukkaiden luontoyhteyttä.

Ekosysteemipalvelut

Yhteiskuntamme on riippuvainen ekosysteemeistä ja niiden ihmiselle ilmaiseksi tuottamista aineellisista ja aineettomista hyödyistä. Ekosysteemipalvelut jaetaan tuotantopalveluihin, säätely- ja ylläpitopalveluihin sekä kulttuuripalveluihin, ja ne pysyvät yllä vain, jos ekosysteemit säilyvät elinvoimaisina ja toimintakykyisinä. Ihmiskunta ei pärjää ilman metsiä, vesistöjä, merta ja kosteikkoja, jotka tuottavat meille ruokaa, hapetta, materiaaleja ja muita elämän edellytyksiä. Ekosysteemit huolehtivat myös monista elintärkeistä toiminnoista, kuten ravinteiden kierrosta, hiilen sitomisesta, veden säätelystä ja pölytyksestä.

Terveellä ja monimuotoisella luonnolla on suuri vaikutus ihmisen aineelliseen ja henkiseen hyvinvointiin. Ekosysteemipalvelut kytkeytyvät tiiviisti luonnon hyvinvointiin, ja luontokadon estäminen on yhtä tärkeää ihmiskunnan tulevaisuudelle kuin ilmastonmuutoksen torjunta. Kun luonnon monimuotoisuus köyhtyy, ekosysteemin kyky tuottaa ekosysteemipalveluja voi heiketä. Oikeutta ekosysteemipalveluiden hyödyntämiseen pidetään Suomessa tärkeänä ja jossain määrin itsestäänselvyytenä, ja se on osa Suomen perustuslakia. Koska ekosysteemit palvelevat meitä paikallisesti, meidän on syytä vaalia lähiluontoa. Koska ekosysteemipalvelut ovat monesti ilmaisia, niitä ei aiemmin ole huomioitu taloudellisissa laskelmissa, yhteiskunnallisessa päätöksenteossa tai luonnonvarojen

käytön suunnittelussa. Ekosysteemipalveluiden taloudellinen arvottaminen on ihmiskeskeinen tapa arvottaa luontoa, ja sen avulla voidaan edistää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä kehitystä. Ekosysteemitilipidolla voidaan huomioida niin luonnon ekosysteemipalveluiden tuomat hyödyt kuin ihmistoiminnan luonnolle aiheuttamat haitat.

Pintavesien tila

Vesistökuormituksen ja pintavesien tilan tavoitteet tulevat mm. Vesipuitelidirektiivistä (2000/60/EY), jonka mukaan mm. pintavesille tavoitellaan vähintään hyvää ekologista ja kemiallista tilaa.

Hulevesi

Kunnan vastuulla on hulevesien hallinnan suunnitelmallinen kehittäminen. Hulevesien määrällisen ja laadullisen hallinnan tavoitteena on, että hulevesien purkuvesistöjen ekologinen tila paranee eivätkä hulevedet aiheuta haittaa terveydelle, turvallisuudelle, luonnolle, viihtyisyydelle tai kunnan toimivuudelle. Hulevedet voidaan nähdä myös resurssina ja mahdollisuutena luoda kestävämpää ja parempaa ympäristöä. Hulevesien hallintaa tulisi tarkastella valuma-aluelähtöisesti ja -laajuisesti.

Hulevesien hallinnan suunnittelussa on huomioitava taajamarakenteen tiivistyminen ja laajeneminen (läpäisemättömien pintojen osuuden kasvu ja kasvillisuuden määrän väheneminen), ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen (lisääntyvät äärevöityvät sää-ilmiöt, kuten rankkasateet), luonnon monimuotoisuus (taajamaekosysteemit, vesistöt) ja hulevesilainsäädäntö. Suunnittelussa on huomioitava suunnitelmallisesti myös hulevesien hallinnan tavat ja periaatteet. Suomessa hulevesien hallinta perustuukin usein yleisesti hyväksyttyyn prioriteettijärjestykseen, jota sovelletaan huomioiden kohteen erityispiirteet ja haasteet. Huleveden määrää ja laatuhahtaa voidaan parhaiten vähentää ennaltaehkäisevillä tai syntypaikalla tehtävillä toimilla.

Hulevesien määrällisen ja laadullisen hallinnan prioriteettijärjestys:

- 1) hulevesien muodostumisen ehkäisy (mm. läpäisevän pinnan määrä, kasvillisuuden säilyttäminen),
- 2) hulevesien käsittely ja hyödyntäminen syntypaikalla (mm. imeyttäminen),
- 3) syntypaikalta pois johdettavat hulevedet viivytetään virtaamaa hidastamalla ja mahdollisuuksien mukaan suodattavalla järjestelmällä,
- 4) hulevesien johtaminen syntypaikalta muualle viivytettäväksi (esim. yleisellä alueella olevaan avoimeen hulevesialtaaseen tai painanteeseen) ja
- 5) hulevesien johtaminen vesistöön.

Hulevesien hallinta tulee pyrkiä toteuttamaan mahdollisimman luonnonmukaisilla ja luontopohjaisilla ratkaisuilla, kuten imeyttämällä, viivytämällä, avouomilla ja -ojilla. Tämä edellyttää hulevesien hallintaan tarvittavien ja siihen soveltuvien alueiden varaamista jatkosuunnittelussa tähän tarkoitukseen. Luonnonmukaisella hulevesienhallinnalla ei yleensä pystytä korvaamaan alueen hulevesiviemärintiä kokonaan vaan luonnonmukaisista hulevesiratkaisuista ja perinteisestä hulevesiviemärintistä muodostetaan hyvä toiminnallinen kokonaisuus. Lisäksi suunnittelualueen hulevesien hallinnan haasteena on taajaman laaja pohjavesialue, joka asettaa maankäytön suunnittelulle reunaehdoja.

Hulevesien hallinnan elementit voidaan suunnitella täydentämään monikäyttöistä viher- ja virkistysverkostoa; esimerkiksi rakennetuille alueille ja puistoihin voidaan sijoittaa erilaisia hulevesiaihteita, jotka voivat olla osana toiminnallista ympäristöä. Hulevesiaiheet tulee suunnitella ja sijoittaa tarkoituksenmukaisesti valuma-alueen tarpeet, luonnon monimuotoisuus ja kaupunkikuvan esteettisyys huomioiden.

4.2 Vaihtoehtojen yleiskuvaus

Vaihtoehto 1

Uutta asuinrakentamista mahdollistetaan kaava-alueella yhteensä 4000 asukkaalle, jotta päästään tavoiteltuun väestönkasvutavoitteeseen (0,5 %). Vihti-Nummelan asemanseudun rakentuminen alkaa vasta kaavan tavoitevuoden (2050) jälkeen, jolloin väestönkasvun painopiste on Nummelassa. Tavoitellun asukasmäärän jakautuminen koko kunnassa on esitetty sivun 43 taulukossa.

Kaava-alueella on osoitettu neljä uutta asuinalueita. Hemminrannassa on tiivis asuinalue noin 1000 asukkaalle sekä Kaukoilantien/Oinasjoentien, Vuorelan/Raimolan ja Torholan ympäristössä kolme väljää asuinalueita yhteensä noin 500 asukkaalle.

Kaava-alueen jo asemakaavoitetuilla asuinalueilla on merkittävää toteutumattomuutta kaavavarantoa Kuikussa, Maaniitunlahdessa ja Asemantien eteläpuolella yhteensä noin 620 asukkaalle.

Keskustan täydennysrakentaminen on tiivistä ja tehokasta (1780 as.) ja sen painopiste on Vihdintien ympäristössä. Lisäksi keskustassa tutkitaan Nummenjuohon ja Myntintien ympäristön tiivistämismahdollisuuksia sekä kaupunkikuvan kehittämistä.

Vanha-Nummelan ja Hiidenrannan nykyisillä asuinalueilla on tiivistymisen mahdollisuuksia (100 as.) asemakaavamuutosten tai lohkomisten myötä esim. alueellisella poikkeamisella. Näillä alueilla voi tutkia myös tonteilla toteutettavia monimuotoisia asumisratkaisuja esim. ”yksiö puutarhassa”-konseptilla.

Keskustatoimintojen alueen keskipisteenä on Pisteenväylä, josta alue laajenee Vihdintien, Asemantien ja Meritien ympäristöihin. Itä-länsisuunnassa alue ulottuu vt2:n itäpuolelta Rajanummeen saakka lännessä. Merkintä tukee Nummelan kaupallisten palveluiden toimin-

taedellytyksiä taajaman tiiveimmällä keskusta-alueella. Alueelle voi sijoittua monipuolisesti kauppaa sekä palveluita, joiden elinvoimaa turvataan tiivistyvällä asumisella ja sujuvalla liikkumisella.

Keskustatoimintojen alueella tavoitellaan joustavuutta palveluiden ja muiden käyttötarkoitusten suhteen tulevaisuuskuvien muuttuessa huomioimalla mm. väestön ikääntyminen. Asuinalueiden lähipalvelut turvataan huomioimalla olemassa olevat julkiset palvelut ja lähi-kaupat. Hemminrannan uudella asuinalueella varaudutaan uusiin palvelutarpeisiin, esimerkiksi mahdolliseen uuteen päiväkotiin.

Nummipeltojen alueelle Lankilan sekoittuneen työpaikka-alueen jatkeeksi on esitetty uutta laajaa kaupan ja palveluiden aluetta, jolle tulee olemaan yhteys paitsi Ojakkalantieltä, tulevaisuudessa myös etelästä Meritieltä ja vt2:n liittymästä jo asemakaavoitetun katuyhteyden ja Hanko-Hyvinkää-radan alikulun toteutuessa. Nykyisiä Veikkokorven, Lankilan ja Kenttälän kaupallisia keskittymiä on tarkoitus kehittää kaupan ja palveluiden alueina.

Uutta työpaikka-alueita muodostuu ainoastaan Kaukoilantien varteen vt2:n ja Kaukoilantien väliselle alueelle pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjavesialueille sijoitettavia asemakaavoitettuja vanhoja teollisuusalueita esitetään kehitettävän monipuolisina elinkeinotoimintojen alueina Veikkokorvessa, Lankilassa, Kenttälässä ja Tuohivehmaalla. Tilaavaativien harraste ja vapaa-ajanviettopaikkojen toteuttaminen on mahdollistettu Lankilan, Kenttälän ja Veikkokorven monipuolisilla elinkeinotoimintojen alueilla turvalliset liikennejärjestelyt huomioiden.

Nummelanharju muodostaa Nummelan taajaman viher- ja virkistysverkoston selkärangan. Uusia ja kehitet-

tyä viher- ja virkistysalueiden painopisteitä esitetään keskustan alueelle, Nummipelloille ja Hemminrannan alueelle. Lisäksi verkoston pienempiä painopisteitä on Oinasjoen, Kuikun, Haapakylän ja Kalkkimäen alueilla sekä rakentumattomilla asemakaavoitetuilla asuinalueilla. Viher- ja virkistysverkoston muutokset painottuvat sekä olemassa olevan taajamarakenteen tuntumaan että uusien asuinalueiden palveluverkoston ja koko verkoston yhtenäisyyden kehittämiseksi.

Matkailun ja elämysten kokemisen paikkoina nostetaan esiin Nummelalle omaleimaisia alueen identiteettiä ja vetovoimaa korostavia paikkoja, kuten Kokkokallion ja Oinasjoen virkistysympäristöjä, Kopun kartanon sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskotien maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, Hiidenrantaa, Nummelanharjun liikunta- ja tapahtumapainotteista vyöhykettä pesäpallostadionilta lentokentälle sekä Enäjärven suunnalta Ridalin kartanoa ja Nummelan Portin kosteikkoa lintutorneineen. Hemminrannan alueelle rantaan esitetään kehitettävän uutta toimintaa, kuten uimarantaa, venelaituria ja yhteisöllistä ajanviettopaikkaa.

Tavoitetilanteessa Nummelan katuverkko kytkeytyy yhä vahvemmin kehitettäviin valtateiden pääliittymiin. Nummelan sisäinen pääkatu Asemantie-Vihdintie parannetaan nykyaikaiseksi viihtyisäksi kaduksi, jolla kulkee laadukas pyöräliikenteen pääreitti. Keskustaan muodostuu hitaan liikkumisen/viihtyisyyden painopistealue. Uusia katuyhteyksiä on osoitettu Hemminrannan alueelle, Tuohivehmaalle sekä Lankilanrinteen ja Veikkokorven välille.

Linja-autoasema säilyy nykyisellä sijainnillaan, mutta koko korttelia kehitetään voimakkaasti. Keskustassa Vihdintielle joukkoliikennepysäkkejä kehitetään sujuvan joukkoliikenteen varmistamiseksi.

Nummelan osayleiskaava VE1 ”Nummelan painotus”

Länsirata 2030 ->

- Symbolit kuvaavat muutostarpeita tai vahvistettavia ja kehitettäviä kohteita.
- Symbolit osoittavat likimääräistä sijaintia.
- Symboleiden teemakohtainen kokoero tarkoittaa muutoksen merkittävyyttä tai toiminnon painopistettä.

 Keskustatoiminnot

 Asuminen

 ”Yksiö takapihalla”

 ”Väljät metsä-/puutarhatontit”

 Monipuoliset elinkeinotoiminnot

 Miniverstas

 Kauppa ja palvelut

 Julkiset palvelut

 Liikenteen kehittämistarve

 Liikenteen yhteystarve

 Matkailu ja elämykset

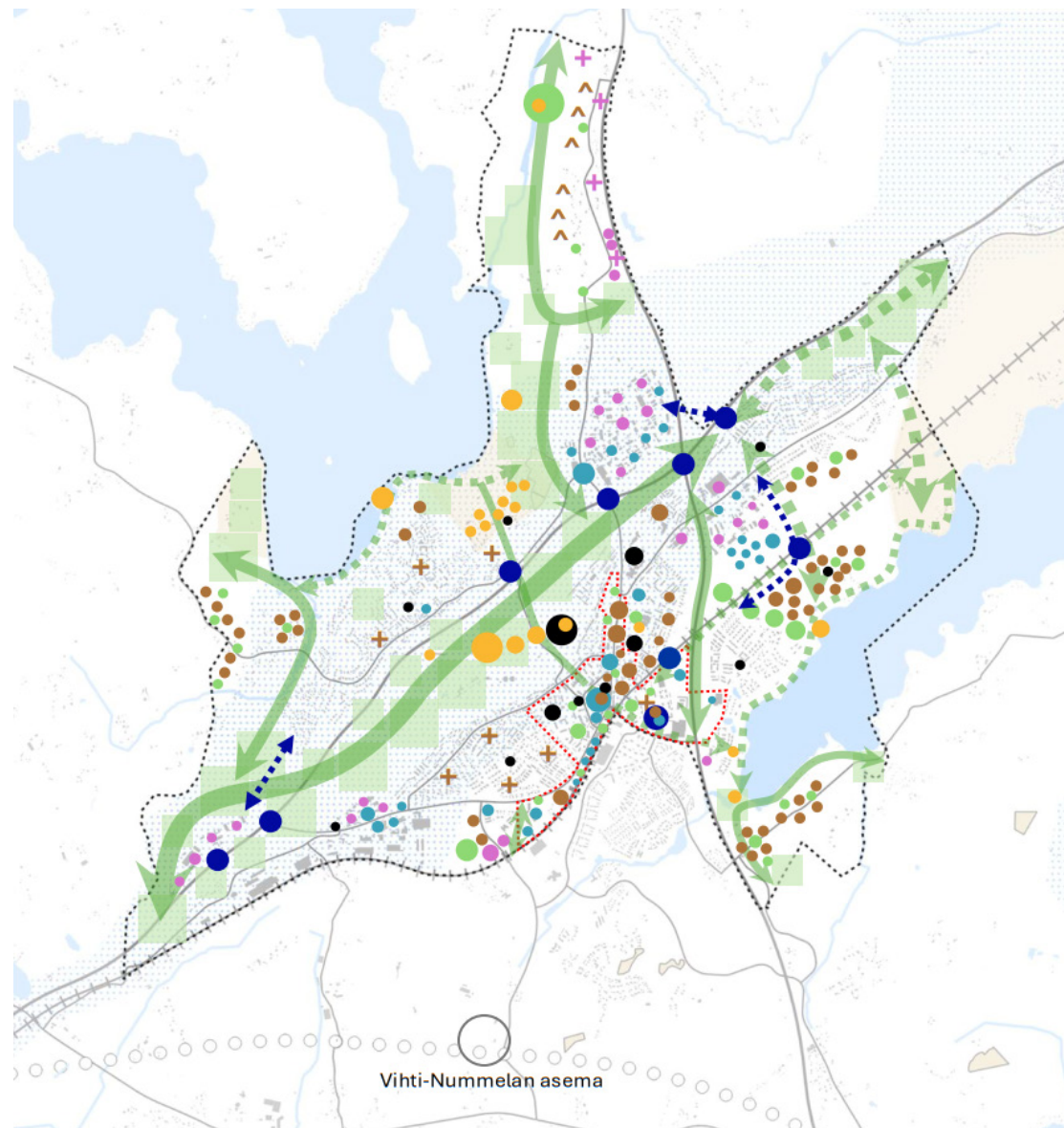
 Uudet ja merkittävästi kehitettävät viher- ja virkistysalueet

 Viher- tai virkistysalue (Olemassa oleva)

 Viher- tai virkistysyhteys

 Viher- tai virkistysyhteys- tai kehittämistarve

 Kaava-alueen raja

Vihti-Nummela-asema

© MML Maastotietokanta 8/2025, muokattu

0 1 2 km

 Pohjavesialue

 Vesialue tai uoma

 Luonnonsuojelualue

 Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö tai RKY-alue

 Länsiradan linjaus

Vaihtoehto 2

Uutta asuinrakentamista mahdollistetaan kaava-alueella yhteensä 1360 asukkaalle, jotta päästään tavoiteltuun väestönkasvutavoitteeseen (1 %). Vihti-Nummolan asemaseudun rakentuminen käynnistyy 2030-luvulla, jolloin väestönkasvun painopiste on Etelä-Nummolan alueella tulevalle asemaseudulla. Tavoitellun asukasmäärän jakautuminen koko kunnassa on esitetty sivun 43 taulukossa.

Kaava-alueelle muodostuu yksi uusi väljemmän rakentamisen asuinalue noin 200 asukkaalle Hemminrantaan. Kaava-alueen jo asemakaavoitetuilla asuinalueilla on merkittävää toteutumaton kaavavaroa Kuikussa ja Maaniitunlahdessa yhteensä noin 440 asukkaalle.

Keskustan täydennysrakentaminen on suhteellisen jäljää (720 as.) ja sen painopiste on Vihdintien ympäristössä. Lisäksi keskustassa tutkitaan Nummenjuohon ja Myntintien ympäristön tiivistämismahdollisuuksia sekä kaupunkikuvan kehittämistä.

Keskustatoimintojen alueen keskipisteenä on Pistein ympäristö, josta alue laajenee Vihdintien, Asemantien ja Meritien ympäristöihin. Aluetta rajaa idässä vt2 ja lännessä Pillistöntie, joka johtaa Asemantielta osayleiskaava-alueen eteläpuolelle suunnitellulle Vihti-Nummolan asemalle. Keskustatoimintojen merkintä tukee Nummolan kaupallisten palveluiden toimintaedellytyksiä taajaman tiiveimmällä keskusta-alueella. Alueelle voi sijoittua monipuolisesti kauppaa sekä palveluita, joiden elinvoimaa turvataan tiivistyvällä asumisella ja sujuvalla liikkumisella.

Keskustatoimintojen alueella tavoitellaan joustavuutta palveluiden ja muiden käyttötarkoitusten suhteen tulevaisuuskuvien muuttuessa huomioimalla mm. väestön ikääntyminen. Asuinalueiden lähipalvelut turvataan huomioimalla olemassa olevat julkiset palvelut ja lähikaupat.

Asemantien ympäristö vahvistuu kehitettävänä kaupan ja palveluiden alueena. Uutta kaupan ja palveluiden aluetta muodostuu maltillisesti myös Kalkkimäen suunnalla. Nykyisiä Veikkoinkorven, Lankilan ja Kenttälän kaupallisia keskittymiä kehitetään.

Uutta monipuolista elinkeinotoimintojen aluetta muodostuu Lankilan nykyisen sekoittuneen työpaikka-alueen jatkeeksi Nummipelloille, missä mahdollistetaan myös pienimittakaavaisten verstaisten sijoittuminen maaseutumaisen maiseman reunavyöhykkeelle. Monipuolisille elinkeinotoiminnoille on osoitettu uudet alueet myös Kaukoilantien ja Oinasjoentien varsilta. Pohjavesialueille sijoittuvia asemakaavoitettuja vanhoja teollisuusalueita esitetään kehitettävän monipuolisina elinkeinotoimintojen alueina Veikkoinkorvessa, Lankilassa, Kenttälässä ja Tuohivehmaalla. Tilaavaatavien harraste ja vapaa-ajanviettopaikkojen toteuttaminen on mahdollistettu Lankilan, Kenttälän ja Veikkoinkorven monipuolisilla elinkeinotoimintojen alueilla turvalliset liikennejärjestelyt huomioiden. Uudet elinkeinotoimintojen alueet sijoittuvat kokonaisuudessaan pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Nummolanharju muodostaa Nummolan taajaman viher- ja virkistysverkoston selkärangan. Uusia ja kehitettäviä viher- ja virkistysalueiden painopisteitä esitetään keskustan alueelle, Nummipelloille ja Hemminrannan alueelle (aivan Enärannan läheisyyteen). Verkoston pienempiä painopisteitä on mm. Oinasjoen ja Kalkkimäen alueilla sekä rakentumattomilla asemakaavoitetuilla asuinalueilla. Viher- ja virkistysverkoston muutokset painottuvat vahvemmin olemassa olevan taajamarakenteen sisälle ja tuntumaan.

Matkailun ja elämysten kokemisen paikkoina nostetaan esiin Nummelalle omaleimaisia alueen identiteettiä ja vetovoimaa korostavia paikkoja, kuten Kokkokallion ja

Oinasjoen virkistysympäristöjä, Kopun kartanon sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskotien maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, Hiidenrantaa, Nummolanharjun liikunta- ja tapahtumapainotteista vyöhykettä pesäpallostadionilta lentokentälle sekä Enäjärven suunnalta Ridalin kartanoa ja Nummolan Portin kosteikkoa lintutorneineen.

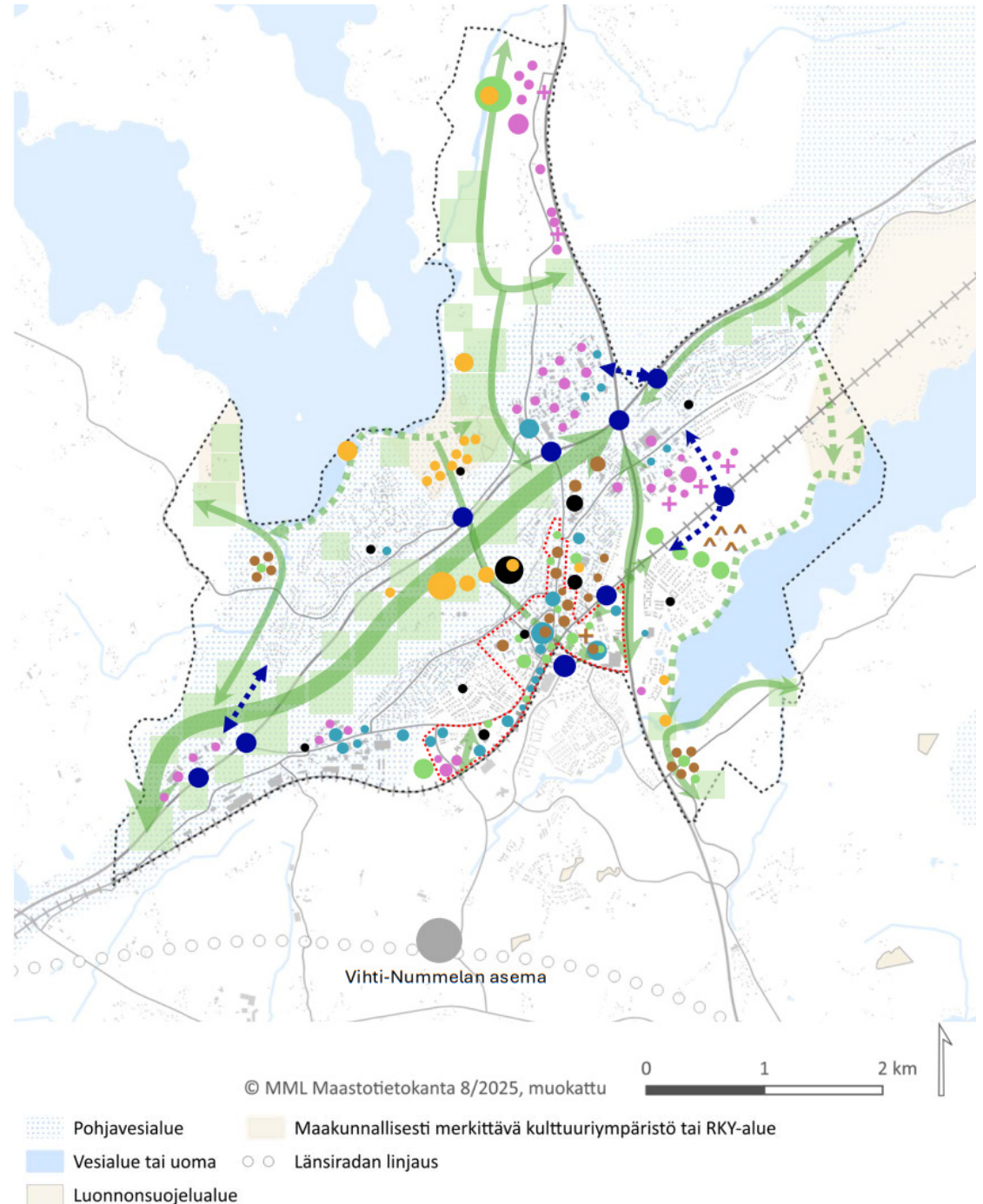
Tavoitetilanteessa Nummolan katuverkko kytkeytyy yhä vahvemmin kehitettäviin valtateiden pääliittymiin. Nummolan sisäinen pääkatu Asemantie-Vihdintie parannetaan nykyaikaiseksi viihtyisäksi kaduksi, jolla kulkee laadukas pyöräliikenteen pääreitti. Keskustaan muodostuu hitaan liikkumisen/viihtyisyyden painopistealue. Uusia katu yhteyksiä on osoitettu Hemminrannan alueelle, Tuohivehmaalle sekä Lankilanrinteen ja Veikkoinkorven välille.

Linja-autoasema sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle Hiidentorin alueelle, jotta joukkoliikenne yhteydet ovat sujuvat Vihti-Nummolan asemalle.

Nummelan osayleiskaava VE2 ”Aseman painotus” Länsirata 2050 ->

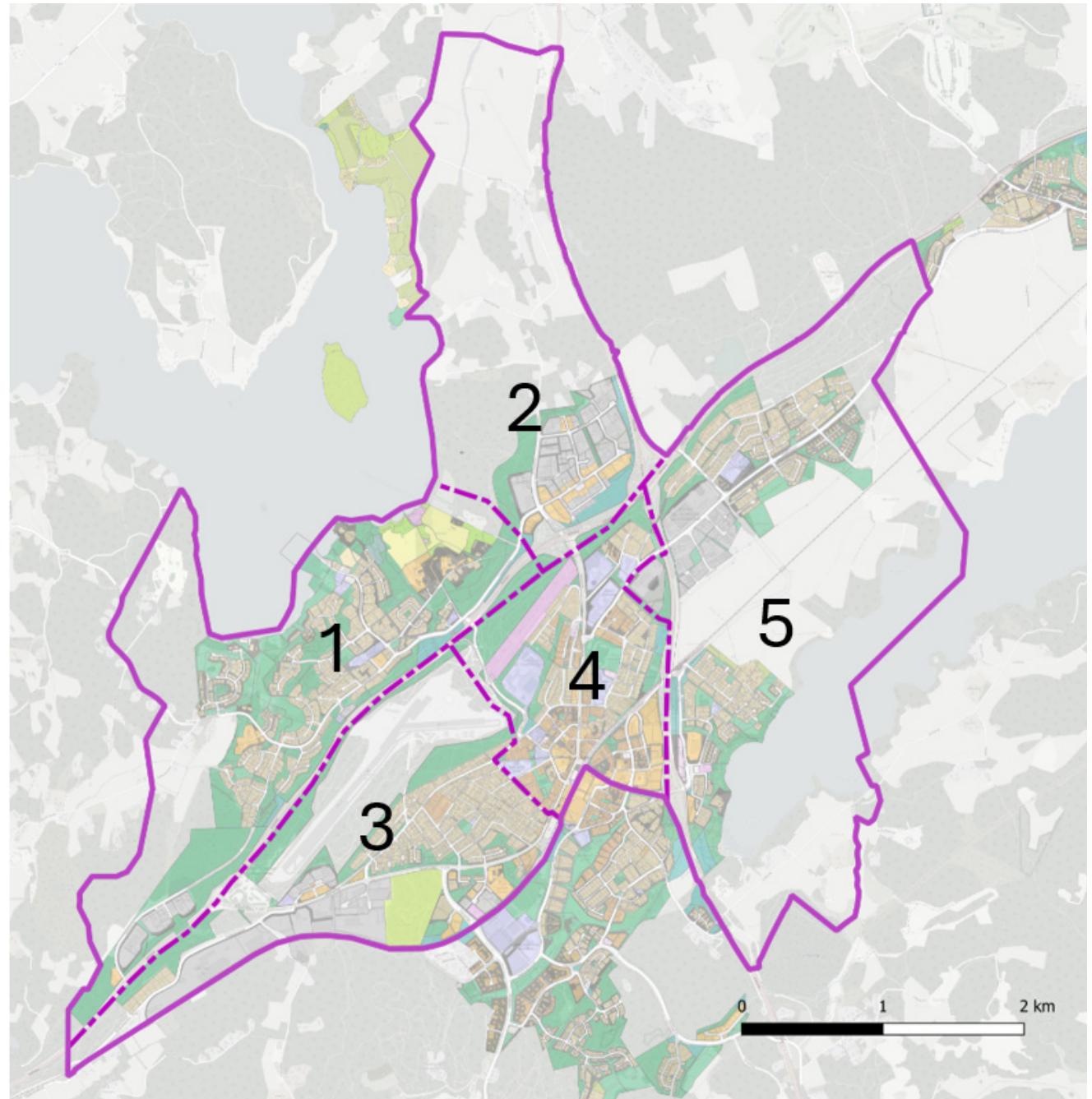
- Symbolit kuvaavat muutostarpeita tai vahvistettavia ja kehitettäviä kohteita.
- Symbolit osoittavat likimääräistä sijaintia.
- Symboleiden teemakohtainen kokoero tarkoittaa muutoksen merkittävyyttä tai toiminnon painopistettä.

- Keskustatoiminnot
- Asuminen
- ”Yksiö takapihalla”
- ”Landeluksus”
- Monipuoliset elinkeinotoiminnot
- Miniverstas
- Kauppa ja palvelut
- Julkiset palvelut
- Liikenteen kehittämistarve
- Liikenteen yhteystarve
- Matkailu ja elämykset
- Uudet ja merkittävästi kehitettävät viher- ja virkistysalueet
- Viher- tai virkistysalue (Olemassa oleva)
- Viher- tai virkistysyhteys
- Viher- tai virkistysyhteys- tai kehittämistarve
- Kaava-alueen raja

4.3 Luonnosvaihtoehtojen vertailu alueittain

Osayleiskaava-alue on jaettu vaihtoehtojen keskinäistä vertailua varten viiteen pienempään osa-alueeseen. Molempia luonnosvaihtoehtoja esitellään tässä kappaleessa rinnakkain osa-alueittain.

Nummelan osayleiskaavan aluejako osa-alueisiin.

Alue 1: Hiidenranta - Haapakylä - Tuohivehmaa

Asuminen

Kummassakin luonnosvaihtoehdossa Maaniitunlahden asuinalue (n. 140 asukasta) toteutuu kokonaisuudessaan asemakaavan mukaisesti.

Vaihtoehdossa 1 Vesikansantien pohjois- ja eteläpuolelle on osoitettu uutta väljähkää pien- ja omakotitaloasetusta (n. 100 asukasta). Uudet asuinalueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen asuinrakentamisen tulee kytkeytyä luontevasti olemassa olevaan rakenteeseen mahdolliset luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden. Vaihtoehdossa 1 Hiidenrannan nykyisillä asuinalueilla on tiivistymis- ja täydentymismahdollisuuksia hyödyntämällä monimuotoisia asumisratkaisuja (esim. ”yksiö takapihalla”). Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta asemakaavan muutoksiin asuminen tiivistämiseksi Hiidenrannantien läheisyydessä.

Vaihtoehdossa 2 alueelle ei osoiteta uutta asuinrakentamista.

Lähipalvelut

Alueen lähipalveluille on osoitettu molemmissa vaihtoehdoissa jo asemakaavoitetut Hiidenrannan Y-kortteli ja lähikaupan liiketontti (KL) sekä Kopunmaan palveluiden aluetta (P-1). Alueelle ei osoiteta uutta kauppaa eikä uusia lähipalveluita. Alue tukeutuu laajemmin kaupallisissa ja julkisissa palveluissa Nummelan keskusta, kaupallisissa palveluissa myös Veikkoinkorpeen.

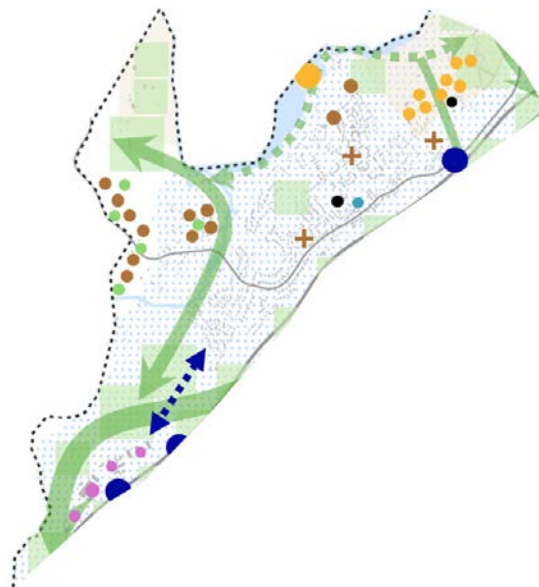
Monipuoliset elinkeinotoiminnot

Molemmissa vaihtoehdoissa jo asemakaavoitettua Tuohivehmaan teollisuusaluetta (T, KV) on osoitettu kehitettävän monipuolisena elinkeinotoimintojen alueena pohjavesialueella.

Liikenne

Molemmissa vaihtoehdoissa tavoitetilanteessa vt 25 on tarkastelualueella nelikaistainen, tasoliittymät on poistettu ja Asemantien liittymä parannettu eritasoliittymäksi. Jatkosuunnittelussa tutkitaan tarkemmin Hiidenrannan ja Nummelan välisiä yhteyksiä sekä alueiden liittymistä valtatielle 25. Kaavaratkaisu mahdollistaa valtateiden kehittämissuunnitelmien edistämisen.

VE1

VE2

Viher- ja virkistysverkosto

Kummassakin vaihtoehdossa Haapakylän asemakaavoitetun alueen rakentuessa viheralueen määrä lisääntyy. Hiidenveden ranta-alueita tarkastellaan kehitettävänä virkistysverkon osana. Alueen arvokkaita maisemia ja kulttuuriympäristöjä vaalitaan ja kehitetään virkistysverkon osana. Osa-alueella kulkee ekologistia yhteyksiä sekä vahvistettavia yhteystarpeita (Nummelanharju sekä Tyrynojan ympäristö pullonkauloineen ja liikenneväylän ylityksineen), jotka huomioidaan suunnittelussa.

Vaihtoehdossa 1 asuinalueen laajentuessa Vuorelaa kohti länteen asemakaavoitettu viheralue lisääntyy. Virkistysyhteydet Kopun alueelta Vihdin kirkonkylää ja Nummelan keskustaa kohti vahvistuvat lisääntyvän asukasmäärän myötä. Vuorelan suunnasta on virkistysyhteyden tarve etelää kohti. Osa-alueen sisäistä virkistysverkostoa tulee yhtenäistää ja turvata jatkosuunnittelussa etenkin täydennysrakentamisen yhteydessä.

Vaihtoehdossa 2 virkistysyhteydet Kopun alueelta Vihdin kirkonkylää ja Nummelan keskustaa kohti kehitetään ja yhtenäistetään jatkosuunnittelussa. Osa-alueen sisäistä virkistysverkostoa tulee yhtenäistää jatkosuunnittelussa.

Matkailu ja elämykset

Kummassakin vaihtoehdossa matkailun kehittäminen tukeutuu alueen arvokkaisiin maisema-, kulttuuriympäristön ja luonnonarvoihin sekä virkistysverkkoon. Kopunmaan aluetta, Hiidenrannan uimarantaa ja pienvenesatamaa kehitetään.

Suunnittelussa erityisesti huomioitavaa (reunaehdot/veto-voima):

- Nummelanharjun pohjavesialue, vedenottamoiden suoja-alueet ja Hiidenveden läheisyys
- Tuohivehmaan, Tyrynojan ja Vuorelan luontoarvot sekä luonnonsuojelualueet
- Ekologisten yhteyksien vahvistaminen ja alueen sisäisen virkistysverkon yhtenäistäminen
- Vuorelan, Kopun, Luontolan ja Päivölän arvokkaat kulttuuriympäristöt
- Vt 25:n uusien liikennejärjestelyjen vaikutukset alueiden saavutettavuuteen

Alue 2: Veikkoincorpi - Kaukoila - Oinasjoki

Asuminen

Uutta asuinrakentamista osoitetaan alueelle vain vaihtoehdossa 1. Kaukoilantien länsipuolelle on osoitettu uusi väljä pien- ja omakotitaloalue (n. 100 asukasta). Hieman pohjoisempaan Oinasjoentien länsipuolelle on mahdollista toteuttaa väljempää puutarha-/metsätontteja (n. 100 asukasta). Asuinalueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Alueiden asuinrakentamisen tulee kytkeytyä luontevasti olemassa olevaan rakenteeseen mahdolliset luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden.

Kauppa ja palvelut

Kauppa keskittyy molemmissa vaihtoehdoissa Kaukoilantien kiertoliittymän välittömään ympäristöön ja Ratastien varrelle. Alueelle voi sijoittua paikallisesti merkittävä myymäläkeskittymä; tilaa vievää kauppaa (esim. autokauppa, huonekalukauppa) sekä keskustahakuista kauppaa ja kaupallisia palveluita. (Asemakaavoissa on myymälä- ja liiketilaa osoitettu alueelle n. 30 000 k-m²:n verran).

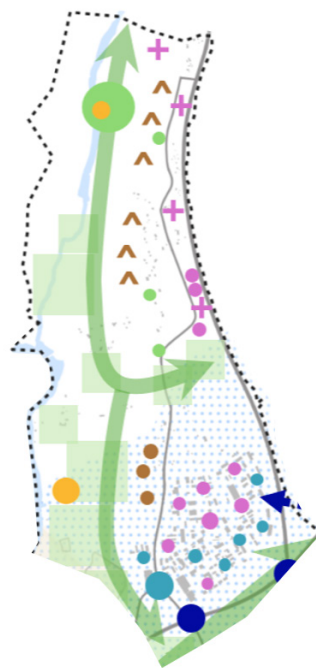
Päivittäistavarakaupan sijoittuminen Veikkoincorpeen on sallittu vain vaihtoehdossa 1, jossa lähialueille sijoittuu uutta asutusta. Keskustahakuksen erikoistavarakaupan ja päivittäistavarakaupan osuus alueella voi olla yhteensä enintään 10 000 k-m². Alueelle ei sijoitu julkisia palveluita.

Monipuoliset elinkeinotoiminnot

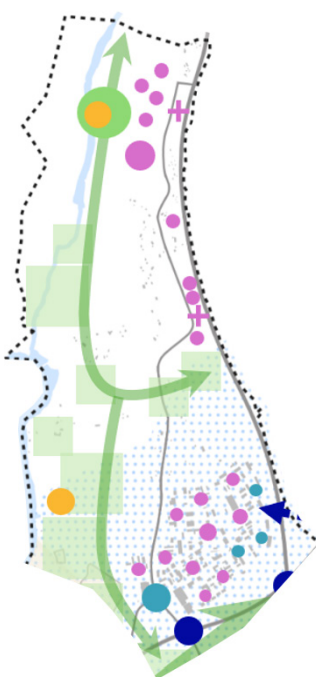
Molemmissa vaihtoehdoissa asemakaavoitulta Veikkoincorven yritysalueelta on osoitettu pohjavesialueelle sijoittuvia teollisuuskortteleita monipuoliseksi kehitettäväksi elinkeinotoimintojen alueeksi. Kummassakin vaihtoehdossa Kaukoilantien ja Vt2:n väliselle varatulle uudelle asemakaavoitettavalle elinkeinotoimintojen alueelle (osittain vt2:n melualueella) olisi mahdollista toteuttaa myös pienimittakaavaisempia verstoja. Esimerkkinä noin 5 ha:n laajuisen alueen teoreettinen rakennusoikeus aluetehokkuudella 0,3 voisi olla noin 15 000 k-m².

Vaihtoehdossa 2 on lisäksi osoitettu uutta monipuolista elinkeinotoimintojen aluetta Oinasjoen ja Oinasjoentien väliin. Tällä asemakaavoitettavaksi tarkoitetulla alueella vaihtoehtoisia toteutustapoja voisivat olla esim. kasvihuoneviljely, matkailua ja virkistystoimintaa palvelevat elinkeinot tai toimitilat yhden tai useamman toimijan tarpeisiin. Esimerkkinä noin 7 ha:n laajuisen alueen teoreettinen rakennusoikeus aluetehokkuudella 0,3 voisi olla noin 20 000 k-m².

VE1

VE2

Liikenne

Tavoitetilanteessa valtatie 25 on kummassakin vaihtoehdossa nelikaistainen kaksiajoratainen maantie vt2 liittymään asti ja liittymän itäpuolella keskikaiteellinen ohituskaistatie. Vihdintien-Kaukoilantien vt25:n liittymä on parannettu eritasoliittymäksi. Nummelanharjun eritasoliittymän kohdalla toteutetaan parantamistoimenpiteitä. Honkatien liittymä. Uusi katuyhteys toteutetaan valtatie 25 alitse Honkatien ja Ratastien välille.

Nummelan ja Vihdin kirkonkylän taajamien välille on tavoitteena rakentaa seudullinen kävely- ja pyöräilyväylä. Maankäytön kehittyessä tutkitaan Kaukoilantien/Oinasjoentien mahdollisia kehittämistoimenpiteitä. Vt2 on tavoitetilanteessa Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välillä kapea nelikaistainen tie ja jonka liittymät ovat eritasoliittymiä.

Viher- ja virkistysverkosto

Kummassakin vaihtoehdossa alueen ekologinen verkosto on paikoin katkonaista (pullonkauloja, liikenneväylän ylityksiä, yhteystarve) ja sitä tulee vahvistaa/eheyttää.

Vaihtoehdossa 1 väljän asutuksen lisääntyessä Oinasjoen alueen virkistysverkostoa tulee tarkastella etenkin etelä-pohjoissuuntaisesti ja liittää se Nummelan ja Vihdin kirkonkylän virkistysverkostoihin. Oinasjoen alueella on potentiaalia kehittää virkistysverkostoa kaunista puuston rajamaa peltomaisemaa hyödyntäen.

Vaihtoehdossa 2 alueella on tunnistettu virkistysverkoston etelä-pohjoissuuntainen kehittämistarve. Oinasjoen alueella on potentiaalia kehittää kaunista puuston rajamaa peltomaisemaa hyödyntäen.

Matkailu ja elämykset

Kummassakin vaihtoehdossa matkailun kehittäminen tukeutuu alueen arvokkaisiin maisemia-, kulttuuriympäristön ja luonnonarvoihin sekä virkistysverkostoon. Kopun aluetta, uimarantaa ja pienvenesatamaa kehitetään.

Suunnittelussa erityisesti huomioitavaa (reunaehdot/vetovoima):

- Nummelanharjun pohjavesialue ja vedenottamoiden suoja-alueet
- Vt25:n ja vt2:n uusien liikennejärjestelyjen vaikutukset alueiden saavutettavuuteen
- Valtateiden melualueet
- Ekologinen verkosto ja sen katkoskohdat
- Oinasjokilaakson luonto- ja virkistysarvot, tulva-alueet, kulttuuriympäristön ja -maiseman arvot; Kokkokallion luonto- ja virkistysarvot
- Virkistysalueiden saavutettavuus
- Pysäköintitarpeet ja liikenneturvallisuus

Alue 3: Kenttälä - Kalkkimäki - Rajanummi - Vanha Nummela

Asuminen

Vaihtoehdossa 1 Vanha Nummelan asuinalue tiivistyy täydennysrakentamisen myötä. Alue voi tiivistyä asemakaavamuutosten tai lohkomisten kautta esim. alueellisella poikkeamisella. Lisäksi alueella voi tutkia tonteilla toteutettavia monimuotoisia asumisratkaisuja (esim. ”Yksiö takapihalta”). Vaihtoehdossa 1 myös Asemantien eteläpuoliset asumiselle asemakaavoitetut alueet rakentuvat asemakaavan mukaisesti (AP- ja AKR-tontit, n. 180 asukasta), sekä Pillistöntiellä mahdollisesti hieman laajentuen.

Vaihtoehdossa 2 ei osoiteta uutta asuinrakentamista.

Kauppa ja palvelut, julkiset palvelut

Molemmissa vaihtoehdoissa osoitetaan kehittyviä liikeraakentamisen ja kaupallisten palveluiden alueita Asemantien ympäristöön.

Asemantien rooli kaupan alueena vahvistuu erityisesti vaihtoehdossa 2, jossa muodostuu uutta kaupan aluetta Kalkkimäen kohdille Asemantiellä, uudelle asemanseudulle johtavan Pillistöntien alkupäähän sekä lähempänä keskustaa asumiselle aiemmin asemakaavoitetun Tuovinkujan alueelle.

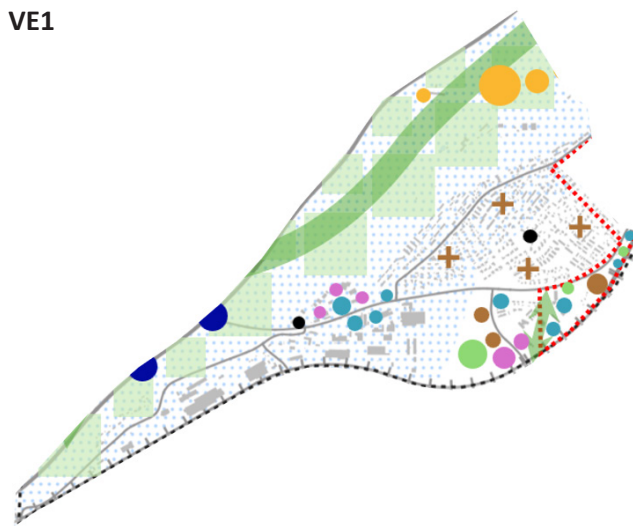
Vanhan rautatieaseman ympäristöön muodostuu keskustatoimintojen aluetta, jolle voidaan liikenneväylien ja kulttuurympäristön asettamien reunaehtojen puitteissa tutkia kaupan ja palveluiden sijoittumista.

Julkisia palveluita on mahdollista sijoittaa joustavasti keskustatoimintojen alueella. Molemmissa vaihtoehdoissa on esitetty asemakaavoitetut paloaseman ja Vanhan Nummelan asuinalueen Y-tontit, kunnanviraston nykyinen aluevaraus on erikseen korostettu vaihtoehdossa 2.

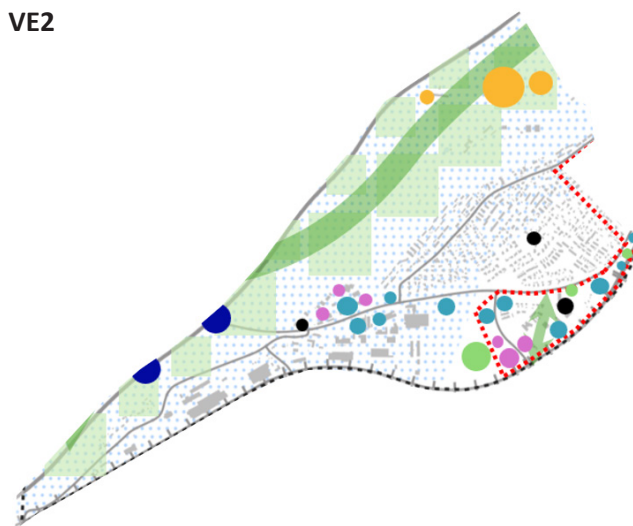
Monipuoliset elinkeinotoiminnot

Kenttälän asemakaavoitettua teollisuusaluetta (T-6) pohjavesialueella kehitetään molemmissa vaihtoehdoissa monipuolisena elinkeinotoimintojen alueena. Vaihtoehdossa 2 tutkitaan monipuolisten elinkeinotoimintojen laajentumista Pillistöntien länsipuolella asemakaavan muutosmahdollisuuksilla. Rajanummen teollisuusrakennusten korttelialueiksi (TY-3) varattuja alueita on tarkoitus

VE1

VE2

kehittää monipuolisempina elinkeinotoimintojen ja kaupan alueina molemmissa vaihtoehdoissa.

Liikenne

Albertinkatu on säilyttänyt perinteisen mittakaavansa ja kaupunkikuvassa korostuvat edelleen etenkin kadun reunassa säilyneet vanhat asuinrakennukset sekä kadun päätteenä kaakossa oleva vanha asemarakennus. Kadun

kaupunkikuvallisia arvoja vaalitaan myös jatkossa. Asemantien kehittämisen yhteydessä ympäristöä muutetaan katumaisemmaksi ja toteutetaan liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä. Tavoitetilanteessa kadun itäpuolella on yhdistetty jkpp-väylä kun taas kadun länsipuolella kävely ja pyöräliikenne on eroteltu toisistaan.

Hitaan liikkumisen/viihtyisyyden painopistealue ulottuu keskustan suunnasta Väinämöisentielle.

Vaihtoehdossa 2 Pillistöntietä kehitetään asemanseudulle johtavana yhteytenä.

Viher- ja virkistysverkosto

Kummassakin vaihtoehdossa alueen kehittämisessä tulee huomioida erityisesti Nummelanharjun virkistysverkon yhtenäisyys. Virkistysverkon yhteydet alueelta etelää kohti tulee kehittää. Kalkkimäen alueelle kehitetään luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston tarpeiden johdosta virkistysaluetta (esim. VL-aluetta). Ekologisen verkoston katkoskohtia ja pullonkauloja kehitetään tukemaan verkoston tarpeita sekä virkistysverkostoa.

Vaihtoehdossa 1 Vanhan Nummelan ja sen lähialueen tiivistymisen yhteydessä paine laadukkaaseen virkistysverkon ylläpitämiselle kasvaa.

Vaihtoehdossa 2 Nummelassa on tarve ylläpitää laadukasta virkistysverkostoa Nummelanharjun alueella sekä liittää se aseman sutua kohti jatkuviin verkostonosiin.

Matkailu ja elämykset

Kummassakin vaihtoehdossa alueen matkailun ja elämyksellisuuden kehittäminen tukeutuu jo olemassa olevaan lentokentän toimintaan. Alueen vahvuksina on lisäksi harjuluonto virkistysverkostoineen sekä Nummelan keskustan palvelut.

Suunnittelussa erityisesti huomioitavaa (reunaehdot/vetovoimat):

- Nummelanharjun pohjavesialue ja vedenottamoiden suoja-alueet
- Raideliikenteen melu ja värinä
- Nummelanharjun ja Kalkkimäen luonto- ja virkistysarvot
- Rautatieaseman kulttuuriympäristön arvot
- Rajanummen virkistysyhteystarve
- Asemantien ja Pillistöntien rooli eri vaihtoehdoissa

Alue 4: Keskusta

Asuminen

Vaihtoehdossa 1 keskustan aluetta tiivistetään merkittävästi täydennysrakentamisen myötä (1780 asukasta), jonka painopiste on Vihdintien ympäristössä. Keskustaa kehitetään asuinpainotteisesti ja liiketilat sijoittuvat maantasokerrokseen. Vihdintie varsi tiivistyy kerrostaloilla nykyisten pientalojen kohdalla. Urheilukentän ja Vihdintien väliseen rinteeseen rakentuu kerrostalokortteleita.

Vaihtoehdossa 2 keskusta tiivistyy väljän täydennysrakentamisen myötä (720 asukasta) etenkin Vihdintien varressa. Keskustan kehittämisessä painotettavia toimintoja ovat liiketilat, palvelut ja kulttuuritoiminnot. Vihdintien varsi tiivistyy maltillisesti pienkerrostaloilla ja rivitaloilla. Täydennysrakentamista voidaan toteuttaa pienimuotoisemmin myös niin, että nykyisiä pientaloja säilytetään. Nummelan koulun tontilla tutkitaan asuinrakentamisen mahdollisuuksia.

Kummassakin luonnosvaihtoehdossa tutkitaan Nummenjuohun ja Myntintien ympäristön tiivistämismahdollisuuksia ja kaupunkikuvan kehittämistä erilaisin toimenpitein sekä Tuusan alueella tonteilla toteutettavia monimuotoisia asuinratkaisuja (esim. ”yksiö takapihalla”). Kaikessa täydennysrakentamisessa pyritään säilyttämään männikköä ja olevaa varttunutta puustoa.

Kauppa ja palvelut

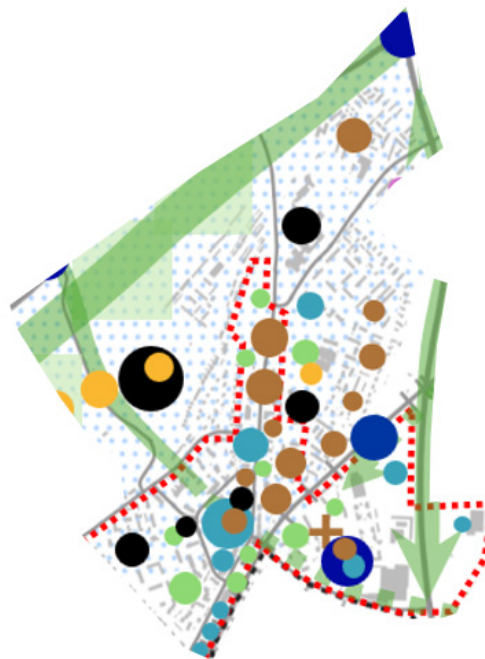
Kaupan ja kaupallisten palveluiden kehittämistarve keskittyy molemmissa vaihtoehdoissa Pisteenvälikin ympäristöön ja siitä edelleen Vihdintien ja Asemantien suuntiin. Keskustatoimintojen alue ulotetaan vaihtoehdossa 1 vt2:n itäpuolelle Enärannan suuntaan jo asemakaavoitetulle liikerakentamisen alueelle.

Nykyinen Meritien pohjoispuolinen kaupan alue vahvistuu erityisesti vaihtoehdossa 2, jossa nykyisen linja-autoaseman aluetta kehitetään voimakkaammin kaupallisena alueena linja-autoaseman siirryttyä kaava-alueen eteläpuolelle.

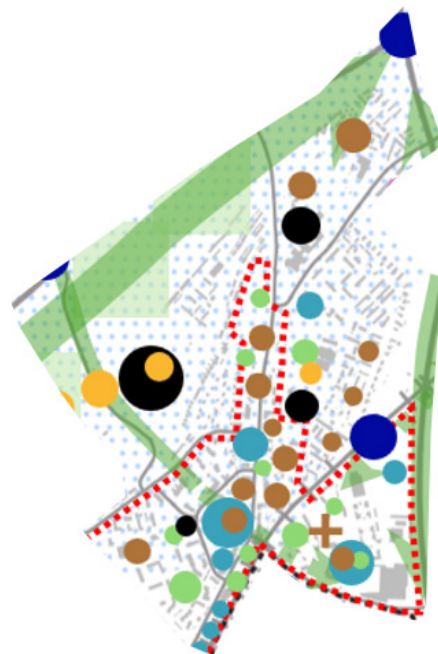
Asemantien painotus vahvistuu erityisesti vaihtoehdossa 2, jossa keskustatoimintojen alue ulottuu lännessä Vihti-Nummela asemalle johtavalle Pillistöntielle asti.

Keskustatoimintojen ulkopuolella lähikaupalle varataan nykyinen liiketontti Ojakkalantien alkupäässä.

VE1

VE2

Julkiset palvelut

Julkisiin palvelutarpeisiin alueella varaudutaan osoittamalla Nummelanharjun ja Kuoppa-Nummen koulukeskusten ympäristöt molemmissa vaihtoehdoissa merkittäviksi palveluiden alueiksi. Ojakkalantien pohjoispuolelle on tavoitteena osoittaa väljä palvelualuevara (nykyiset Luksia ja Nummelan terveysasema), millä on tarkoitus mahdollistaa alueen tarkoituksenmukaisimmat käyttötarkoitukset myös palvelutarpeiden mahdollisten muutosten yhteydessä.

Vaihtoehdossa 1 julkisten palveluiden tarve suuremman asukasmäärän myötä keskustassa korostuu; keskustatoimintojen alueelta on vaihtoehdossa osoitettu pääkirjaston lisäksi Nummelan koulu sekä mahdollista uutta julkista palvelua tarpeen mukaan esim. Pisteenvälikin läheisyyteen. Julkisia palveluita on mahdollista sijoittaa joustavasti keskustatoimintojen alueella.

Liikenne

Nummelan ydinkeskustaan Vihdintielle on tarkoitus toteuttaa keskustajakso Meritien ja Lohjantien välille. Liikennettä pyritään rauhoittamaan ja ohjaamaan osittain Pisteenvälikin kaarelle. Tavoitetilanteessa pyöräliikenne ja jalankulku on eroteltu kadun länsipuolella ja alueelle on lisätty katuvihreää.

Asemantietä kehitetään katumaisemmaksi ja liittymien turvallisuutta parannetaan. Meritien parantamistoimenpiteiden yhteydessä on tarkoitus toteuttaa Meritien uudet rautatiesillat sekä parantaa jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä Asemantieltä/Vihdintieltä Tuusankaareen. Keskustan kehittämistoimenpiteisiin kuuluu myös Vihdintien, Asemantien ja Meritien kiertoliittymän parantaminen.

Hitaan liikkuksen/viihtyisyyden painopistealueen suunnittelussa kiinnitetään huomiota mm. esteettömyyteen, hyvään valaistukseen ja oleskelupaikkojen viihtyisyyteen. Alueella pyritään parantamaan keskustajakson liikenneturvallisuutta ja rauhoittamaan liikennettä.

Hanko-Hyvinkää -radan nykyisen jalankulun ja pyöräilyn tasoylikäytävän paikalle toteutetaan Kuoppa-Nummen alikulkusilta, jolla parannetaan kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta keskeisellä koulureitillä.

Keskustan alueella tutkitaan pysäköintijärjestelyiden tehostamista, jolloin laajoja ja hajanaisia pysäköintikenttiä on mahdollista hyödyntää muuhun käyttöön.

Vaihtoehdossa 1 linja-autoasema säilyy nykyisellä sijainnillaan, mutta koko korttelia kehitetään voimakkaasti. Keskustassa Vihdintien pysäkkejä pidennetään kahden bussin pituisiksi (nykyisin pohjoisen suunnan pysäkki on jo riittävän pitkä). Vaihtoehdossa 2 linja-autoasema siirtyy Etelä-Nummelan osayleiskaavan mahdollistamaan sijaintiin Prismän pohjoispuolelle (suunnittelualueen ulkopuolella).

Vaihtoehdossa 2 kaava-alueen ulkopuolista Naarapajuntietä kehitetään Nummelan keskustan ja tulevan asemanseudun välisenä yhteytenä.

Viher- ja virkistysverkosto

Kummassakin vaihtoehdossa keskustan alueella viher- ja virkistysverkostoon panostetaan asukasmäärän lisäntyessä mm. riittävänä reitistönä. Viherympäristöä vahvistetaan mm. yhdyskuntarakenteeseen integroiduilla taskupuistoilla sekä päällystetyn pinnan minimoimisella/vähentämisellä.

Tuusan aluetta kehitetään virkistys- ja viherverkoston solmukohtana. Kulttuuriympäristön kohteita integroidaan osaksi virkistysverkostoa. Keskusta-alueen ekologisen verkoston Nummelanharjun alueella säilytetään sekä katkoskohtia ja yhteystarpeita vahvistetaan.

Vaihtoehdossa 1 virkistysverkoston kehittämisessä huomioidaan tarpeet etenkin Kaukoilan, Hiidenrannan, Enäjärven. Lankilan ja junaradan vartta Nummipeltojen suuntiin sekä Porintien suuntaisena yhteytenä.

Vaihtoehdossa 2 virkistysverkoston kehittämisessä huomioidaan tarpeet etenkin Hiidenrannan ja junaradan vartta Nummipeltojen suuntiin sekä Porintien suuntaisena yhteytenä.

Matkailu ja elämykset

Kummassakin vaihtoehdossa alueen matkailun ja elämyksellisyyden kehittäminen tukeutuu jo olemassa olevaan urheiluhallikeskittymään. Alueen vahvuuksina on lisäksi harjuluonto virkistysverkostoineen sekä Nummelan keskustan palvelut.

Suunnittelussa erityisesti huomioitavaa (reunaehdot/vetovoima):

- Nummelanharjun pohjavesialue ja vedenottamoiden suoja-alueet
- Nummelan liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaiset toimenpiteet
- Raideliikenteen melu ja värinä
- Rakennetun viherympäristön vahvistaminen/viherlyttäminen
- Tuusan alue virkistys- ja viherverkoston solmukohtana
- Kulttuuriympäristön arvot ja kohteiden huomioiminen osana virkistysverkostoa
- Nummelanharjun alueen ekologisen verkoston säilyttäminen sekä katkoskohtien ja yhteystarpeiden vahvistaminen

Pisteen alue.

Alue 5: Enäranta - Hemminranta - Lankila - Kuikku - Torhola

Asuminen

Vaihtoehdossa 1 Hemminrantaan on osoitettu uusi tiivis, yhteisöllinen asuinalue (n. 1000 asukasta), jossa voi olla pienkerrostaloja, rivitaloja tai muita vastaavia tiiviin ja pääosin matalan asumisen muotoja. Asuinrakentaminen on tehokkaampaa Hanko-Hyvinkää radan läheisyydessä, jolloin pienkerrostalot toimivat myös meluesteenä. Asuinrakentamisen painopiste on radan ja Enäjärven rannan välisellä alueella. Lisäksi uutta asuinrakentamista on osoitettu radan pohjoispuolelle täydentämään Perhosniityn olemassa olevaa asuinalueutta. Torholaan mahdollistetaan väljää pien- ja omakotitalorakentamista (n. 200 asukasta) Kuikun asemakaavoitetun alueen itäpuolelle.

Vaihtoehdossa 2 Hemminrantaan sijoittuu uusi väljä, puutarhamainen ja yhteisöllinen pientaloalue (n. 200 asukasta). Alueella pyritään luomaan kylämäistä pientalorakennetta läheisen ryhmäkyläalueen henkeä hyödyntäen.

Kummassakin vaihtoehdossa uudet asuinalueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Asuinrakentamisen tulee kytkeytyä luontevasti olemassa olevaan rakentamiseen mahdolliset luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot huomioiden. Hemminrannan alueelle toteutetaan rantaraitti virkistyskäyttöön ja suunnittelussa tulee huomioida peltomaisema-akseleiden säilyminen.

Kummassakin luonnosvaihtoehdossa Kuikun asema-kaava-alueelle on osoitettu reilun 30 pientalotontin ja kolmen rivitalokorttelin asuinalue (n. 300 asukasta). Kuikun alueella tulee suosia puurakentamista sekä uusiutuvia energiamuotoja.

Kauppa ja palvelut

Lankilan sekoittuneen yritysalueen kaupan ja kaupallisten palveluiden alueen roolia pyritään selkiyttämään molemmissa vaihtoehdoissa. Vaihtoehdossa 1 muodostuu merkittävä uusi paikallinen tilaa vaativan kaupan ja kaupallisten palveluiden keskittymä Nummipelloille. Keskustatoimintojen alue ulottuu vaihtoehdossa 1 vt2:n itäpuolelle Enärannan suuntaan, mikä mahdollistaa kaupan sijoittumisen väljemmän tarkastelun alueella.

VE1

VE2

Julkiset palvelut

Julkisiin palvelutarpeisiin varaudutaan säilyttämällä asemakaavoitetut lähipalveluiden korttelialuevaraukset Lankilassa ja Enärannassa. Lisäksi vaihtoehdossa 1 varaudutaan uuden päiväkodin sijoittumiseen Hemminrannan alueelle, jos asukasmäärän merkittävä kasvu sitä edellyttää.

Monipuoliset elinkeinotoiminnot

Lankilan teollisuusalueeksi asemakaavoitettua (T) sekoittunutta aluetta pohjavesialueella kehitetään molemmissa vaihtoehdoissa monipuolisena elinkeinotoimintojen ja osittain kaupan tai kaupallisten palveluiden alueena.

Vaihtoehdossa 2 elinkeinotoimintojen alue laajenee Nummipeltojen suuntaan. Elinkeinoalue tulee sovitaa avoimeen maisemaan esim. kiinnittämällä huomiota rakentamisen mittakaavaan.

Vt2:n ja Meritien liittymäalueen eteläpuolelta on huomioitu toteutumaton jo asemakaavoitettua toimitilarakennusten korttelialuetta.

Liikenne

Hanko-Hyvinkää -radan Nissolan tasoristeykset on tarkoitus poistaa siinä yhteydessä, kun Nissolan alikulkusillan alittava asemakaavan mukainen uusi katuyhteys Punarinnantien/Ojakkalantien ja Tuusankaaren välillä otetaan käyttöön.

Kaava-alueen ulkopuolella Huhdanmäentien ympäristössä tutkitaan liityntäpysäköinnin kehittämismahdollisuuksia vt2:n pysäkeille, mikä parantaisi Kuikun ja Torholan suunnan liityntäpysäköintimahdollisuuksia.

Viher- ja virkistysverkosto

Kummassakin vaihtoehdossa ekologisia yhteyksiä vahvistetaan erityisesti Enäjärven pohjoisrannan alueella, ja suunnittelussa huomioidaan alueen ekologisen verkoston pullonkaulat ja liikenneväylien ylitykset. Alueen arvokkaita maisemia ja kulttuuriympäristöjä vaalitaan ja kehitetään virkistysverkoston osana. Viher- ja virkistysalueet lisääntyvät Hemminrannan alueella asutuksen yhteydessä sekä Nummipeltojen maisemapuun alueella.

Vaihtoehdossa 1 Torholan alueella mm. jo asemakaavotetulla alueella ja sen läheisyydessä viheralueen määrä kasvaa. Virkistysyhteyksiä lisätään keskustan ja Nummelanharjun suunnasta Lankilan kautta Hemminrantaan ja Enärantaan vahvasti.

Vaihtoehdossa 2 Torholan alueella mm. jo asemakaavotetulla alueella viheralueen määrä kasvaa. Virkistysyhteyksiä kehitetään Ridalinlahden rannan alueella.

Matkailu ja elämykset

Kummassakin vaihtoehdossa elämyksellisyyttä luo Nummipeltojen maisemapuu sekä alueen arvokkaat maisemat ja kulttuuriympäristöt Hemminrannassa ja Lankilan pelloilla. Ridalinlahden aluetta kehitetään matkailun kohteena kartanon ja luonnonympäristön puitteissa.

Vaihtoehdossa 1 virkistys- ja viherverkoston sekä asukasmäärän kasvaessa Enäjärven pohjoispuolella Hemminrantaan kehitetään matkailun ja oleskelun aluetta uimarantoihin ja tapahtumatiloihin ekologisen verkoston ja kulttuuriympäristön sallimissa rajoissa.

Vaihtoehdossa 2 matkailun ja elämyksellisyyden painopiste on Ridalin kartanon ympäristössä.

Suunnittelussa erityisesti huomioitavaa (reunaehdot/vetovoima):

- Nummelanharjun pohjavesialue ja vedenottamoiden suoja-alueet
- Enäjärven ympäristön ja Nummelanharjun luonto- ja virkistysarvot
- Ekologisten yhteyksien vahvistaminen erityisesti Enäjärven pohjoisrannan alueella
- Arvokkaiden maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen vaaliminen ja kehittäminen osana virkistysverkostoa
- Nummipeltojen maisemapuu
- Valtateiden melualueet
- Raideliikenteen melu ja pärinä

Nummipeltojen maisemapuu (Sami Lamberg, Kapina).

Enäranta (Joenrinne Films).

4.4 Suojelumerkinnot

Luonto ja maisema

Osayleiskaavan valmisteluvaiheessa ei kaavakartoilla ole osoitettu yksityiskohtaisia suojelumerkintöjä luonnonuojelualueita. Osayleiskaavaa varten laaditussa luontoselvityksessä sekä maisemaselvityksessä tunnistetut arvot on kuitenkin huomioitu toimintojen sijoittelussa. Ekologinen verkosto on huomioitu kaavaluonnosvaihtoehdoissa kaavamerkinnoin. Suojelumerkintöjä tarkennetaan kaavaehdotuksessa.

Kulttuuriympäristö

Osayleiskaavaa varten laaditun arkeologisen selvityksen (Mikroliitti Oy, 2025) alueet ja kohteet on huomioitu valmisteluvaiheen luonnoskartoilla toimintojen sijoittelussa, mutta arkeologisia kohteita ei ole erikseen merkitty kaavakartoille.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on esitetty huomioitavina suunnittelun reunaehtoina kaikilla valmisteluvaiheen kartoilla.

Osayleiskaavan rakennettua kulttuuriympäristöä ja -maisemaa koskevan kulttuuriympäristöselvityksen (Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 30.12.2025) perusteella on kaavaluonnosvaihtoehtojen teemakartalla ”Kulttuuriympäristön suojeluarvot” esitetty ehdotukset alueiden ja kohteiden suojelutarpeista. Asemakaavoissa jo suojeltujen rakennusten tai pihapiirien lisäksi osayleiskaavaluonnoksen teemakartalla on esitetty uusia kohteita, joiden suojeluperusteet tulee tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (32 kohdetta).

Kulttuuriympäristön suojeluarvojen teemakartalla on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvok-

kaiden kulttuuriympäristöjen (Vuorelan koulukoti, Kopun kartano sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskodit, Lankilan kulttuuriympäristö) lisäksi seuraavat paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön kokonaisuudet (numerointi vastaa Nummelan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksen aluetunnuksia):

- A1 Keskipiste
- A2 Albertinkatu
- A3 Nummelan lentokenttä
- A4 Nummelan rautatieasema ja puisto, rautatieympäristön rakennukset
- A5 Härköilän ryhmäkylä ja viljelysaukea
- A6 Ridalin kartanoympäristö
- A7 Torholan kylän pohjoiset alueet, Kuikku ja Hurri
- A8 Tuusa
- A11 Kaukoilan kulttuuriympäristö

Osayleiskaavan teemakartalla huomioitavat uudet kohteet (rakennukset, rakennusryhmät tai pihapiirit), joiden suojeluperusteet tulee tarkistaa yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Nro	Kylä	Kiinteistö	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Perustelut	Arvoluokka
20	Härköilä	Albertinkatu 1	Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Asemaa vastapäätä sijaitseva Nummelan vanhimpiin säilyneisiin liikerakennuksiin lukeutuva rakennus, joka on saanut nykyilmeensä 1900-luvun alun laajennusten myötä.	2
21	Härköilä	Albertinkatu 16	Rakennushistoriallisesti arvokas, Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1908 valmistunut hyvin säilynyt jugendtyylinen omakotitalo piharakennuksineen ja pihapiireineen. Alueella harvinainen.	1
22	Härköilä	Albertinkatu 17	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Albertinkadun kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva 1910-luvulla rakennettu ja myöhemmin laajennettu pienehkö satulakattoinen asuinrakennus.	2
23	Härköilä	Albertinkatu 20	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Albertinkadun kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva 1900-luvun alussa rakennettu taitekattoinen omakotitalo piharakennuksineen ja pihapiireineen. Rakennuksen ilme on jonkin verran uudistunut myöhemmissä korjauksissa.	2
24	Härköilä	Albertinkatu 24	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	Albertinkadun kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva 1910-luvulla rakennettu pienehkö satulakattoinen asuinrakennus.	2
26	Härköilä	Asemantie 6 (Rautatieasema)	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	Arvokas asemaympäristö; rakennukset ja asemapuisto.	1
28	Härköilä	As Oy Nummelan Puolukkatie 8	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1970-luvun korkeatasoista pientaloarkkitehtuuria edustava, ilmeeltään sekä yksityiskohdiltaan hyvin säilynyt kohde. Kuudesta kytketystä tasakattoisesta tiiliverhoillusta pientalosta koostuva kokonaisuus.	2

Nro	Kylä	Kiinteistö	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Perustelut	Arvoluokka
29	Härköilä	Hannankatu 14	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	Rakennusmestari Erkki Saleniuksen suunnittelema vuonna 1957 valmistunut jälleenrakennuskauden tyyppi vaikuttainen pientalo.	2
30	Härköilä	Hemmilä	Rakennushistoriallisesti arvokas, Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	Hyvin säilyneeseen ryhmäkylään liittyvä pihapiiri, jossa arvokasta vanhaa rakennuskantaa.	1
31	Härköilä	Kanervatie 13	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1970-luvun yksilöllistä pientaloarkkitehtuuria edustava hyvin säilynyt paritalo.	2
34	Härköilä	Lentokentäntie 1	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1970-luvun kaupunkikuvallisesti laadukasta pientaloarkkitehtuuria edustava neljän kaksikerroksisen rivitalon ryhmä.	2
35	Härköilä	Lohjantie 20	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Hyvin säilynyt jälleenrakennuskauden tyyppitalovaikuttainen asuinrakennus vuodelta 1947. Kaupunkikuvassa näkyvällä paikalla.	2
36	Härköilä	Länsi-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä, Luksia	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	Kaupunkikuvassa tunnusomainen moniosainen kampusmaista ympäristöä muodostava 1980-luvun koulurakennus.	2
48	Härköilä	Tuusan aitta	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Keskustan kaupunkikuvassa maamerkinä säilynyt kookas 1800-luvun hirsiaitta.	1
49	Härköilä	Tuusan tupa	Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Keskustan kaupunkikuvassa tunnusomainen maatilan vanha hirsitupa.	2
58	Härköilä	"Vanha kirjastotalo"	Rakennushistoriallisesti arvokas, Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1970-luvulla valmistuneen kirjastotalon ja pientalojen muodostama kaupunkikuvallinen kokonaisuus, johon liittyy suojaisa piha-alue istutuksineen.	2
59	Kaukola	Kaukoilankuja 28	Ympäristöllisesti arvokas, Historiallisesti arvokas	Maisemallinen	Vanhojen maatilojen muodostama kokonaisuus Hiidenveden rannalla.	2
61	Kaukola	Yli- Kaukoila	Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Vanhojen maatilojen muodostama kokonaisuus Hiidenveden rannalla, liittyy paikalla toimineen sahan jäänteitä.	2
64	Ritala	Autokorjaamo- paloasema-Pictor	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Kaupunkikuvassa tunnusomainen mm paloasemana sekä galleria ja opistokäytössä toiminut v 1928 rakennettu autokorjaamon rakennus.	2
65	Ritala	Kiinteistö Oy Nummelan Eroittaja	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1970-luvun lopulla Nummelan keskustaan valmistunut linjakas ja yksityiskohdiltaan huolella suunniteltu liikerakennus. Rakennus on hyvin säilyttänyt piirteensä.	2
67	Ritala	Nummelan seurakuntakeskus	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1960- ja 2000-lukujen arkkitehtuurin teemoja harmonisesti yhdistelevä seurakuntarakennus. Punatiilistä ja rapatuista kuutioimaisista kappaleista koostuva tilallisesti kiinnostava kokonaisuus on kauniisti sovitettu harjumaaisemaan.	2
71	Ritala	Ritala "Vihtkari"	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Pisteen kaupunkikuvassa tunnusomainen Nummelan vanhimpiin liikerakennuksiin lukeutuva 1920-luvun liikerakennus.	1
72	Ritala	Liikerakennus	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Uusi -Auran liikerakennuksen pariin vuonna 1987 rakennettu liikerakennus Asemantien varressa. Täydentää onnistuneesti kaupunkikuvaa.	2
74	Ritala	Vanha matkustajakoti	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1939 valmistunut funkkistyylinen matkustajakoti, myöhemmin osin ilmeeltään muuttunut. Kaupunkikuvassa tunnusomainen.	2

Nro	Kylä	Kiinteistö	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Perustelut	Arvoluokka
75	Torhola	Enäjärvi	Ympäristöllisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	Hyvin säilynyt maisemassa näkyvästi sijoittuva maatilan pihapiiri 1930-luvulta.	2
76	Torhola	Hurri	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Kylän kantatilan pihapiiri, jossa on säilynyt arvokas ryhmä vanhoja rakennuksia, vanhimmat 1700-luvulta.	2
78	Torhola	Kuikku	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Kylän kantatilan pihapiiri, jossa on säilynyt arvokas ryhmä vanhoja rakennuksia, vanhimmat 1900-luvun alusta.	1
79	Torhola	Kuikuntie 15	Historiallisesti arvokas, Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Kylän kantatilan pehtoorin talo pihapiireineen, jossa päärakennus vanhimmilta osiltaan 1870-luvulta.	1
80	Veikkola	Päivölä	Rakennushistoriallisesti arvokas, Historiallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	Yksityiskohdiltaan jugendhenkinen täysihoitolarakennus pihapiireineen 1900-luvun alkuvuosilta. Osa maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.	1
81	Veikkola	Veikkolantie 16	Rakennushistoriallisesti arvokas, Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	Veikkolantien varressa näkyvästi sijoittuva hyvin säilynyt asuinrakennus 1910-luvulta.	2
82	Lankila	Yli-Lankila	Inventoitava tarkemman suunnittelun yhteydessä.	Maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön alueella.		
83	Lankila	Ali-Lankila	Inventoitava tarkemman suunnittelun yhteydessä.	Maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön alueella.		

5 KAAVARATKAISUJEN SUHDE YLEMPIIN TAVOITTEISIIN

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Nummelan osayleiskaavan luonnosvaihtoehtoissa (1 ja 2) valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat mm. seuraavien ratkaisujen kautta:

- Luonnosvaihtoehtoilla edistetään hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta Nummelan taajamassa ja varaudutaan valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuden kehittämiseen (mm. vt2 ja vt25 parantamistoimenpiteet). Uudet toiminnot tukeutuvat ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja ratkaisut vahvistavat yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä edistävät kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Kaavaratkaisuissa on huomioitu Länsiradan toteutuminen (kaava-alueen ulkopuolella) mm. väestönkasvutavoitteissa ja liikennejärjestelmässä.
- Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle on luotu edellytyksiä varaamalla näille riittävästi alueita.
- Toimintojen sijoittelussa on huomioitu mahdollisia haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavat toiminnot.
- Kaavaratkaisuissa on osoitettu alueita virkistyskäyttöön ja huolehdittu viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luonnon ja kulttuuriympäristön arvot on huomioitu toimintojen sijoittelussa sekä kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä.
- Osayleiskaavan valmisteluvaiheessa on tunnistettu tarve uusiutuvan energian tuotannon tarpeisiin varautumisesta ja tavoitteen ratkaisuja tarkennetaan kaavaehdotusvaiheeseen kunnassa vireillä olevan energiaselvityksen perusteella.
- Toimintojen sijoittelussa on varauduttu merkittävien voimajohtojen linjausten turvaamiseen.

5.2 Maakuntakaava

Kaavaluonnosvaihtoehtojen periaatteet noudattelevat maakuntakaavassa asetettuja tavoitteita. Nummelan tiiveimmälle keskusta-alueelle on osoitettu keskusta-toimintojen aluetta ja sen ympärillä maakuntakaavan mukaista taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä kehitetään tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Vyöhykkeellä turvataan kaavamerkinnöin ja määräysin luonnon- ja kulttuuriympäristön erityisten arvojen säilyminen sekä edistetään ekologisen verkoston kytkeytymistä vyöhykkeen ulkopuoliseen viherrakenteeseen. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on kiinnitetty huomiota vyöhykkeen arvokkaisiin ominaispiirteisiin ja elinympäristön laatuun. Alueelta on tunnistettu virkistysmahdollisuuksien painopistealueita sekä osoitettu virkistysyhteyksien pääsuunnat vyöhykkeen sisällä ja sen ulkopuolelle.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolella asemakaavoitettaviksi tarkoitetut uudet asuin-, työpaikka- ja kaupan alueet kytkeytyvät olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen paikallisia tarpeita palvellen.

Liiketilän lisätarpeita Nummelassa on peilattu käynnissä olevaan Vihdin kaupalliseen selvitykseen kaupan palveluverkosta. Kaavaluonnoksissa osoitetun kaupan luonne keskusta-toimintojen ulkopuolella on paikallisesti merkittävää.

Osayleiskaavaluonnoksissa on huomioitu valtateiden sekä Hanko-Hyvinkää -radan kehittämistarpeita sekä varauduttu Länsiradan toteutumiseen. Tekniseen huoltoon liittyvät johtolinjat on huomioitu toimintojen sijoittelussa.

Maakuntakaavassa osoitetut suojeluarvot on huomioitu osayleiskaavan laadinnassa.

5.3 Vihdin strateginen yleiskaava

Täydennysrakentaminen kohdentuu strategisen yleiskaavan keskustatoimintojen alueelle. Uudet asuinalueet sijoittuvat pääosin tiivistyvän taajaman alueelle tai sen reunavyöhykkeelle. Pääosa kaavaratkaisuissa osoitetuista uusista työpaikkojen ja kaupan alueista sijoittuu myös tiivistyvän taajaman alueelle.

Tiivistyvän taajaman ulkopuolella uutta asumista tai työpaikka-alueita on osoitettu vain Kaukoilantien ja Oinasjoentien varrelle. Uusien asumisen ja työpaikka-alueiden osoittamisella näille alueille vastataan strategisessa yleiskaavassa osoitettuun yhdyskuntarakenteen jäsentämistarpeeseen Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välillä. Strategisen yleiskaavan mukaisia tuotanto- ja varastotoimintojen alueita on tarkoitus kehittää nykyisillä sijainneillaan monipuolisina elinkeinotoimintojen alueina ympäristönäkökohdat huomioiden.

Lankilan ja Ojakkalan välille strategisessa yleiskaavassa osoitetulla yhdyskuntarakenteen kehityskäytävällä maankäytön tehostamista Nummelan osayleiskaavan alueella rajoittavat luontoarvot sekä poikittainen viherysteystarve.

Strategisen yleiskaavan mukaiset viher- ja virkistysalueet, -yhteydet ja -yhteystarpeet sekä kehittämiskohteet on huomioitu osayleiskaavan laadinnassa. Myös strategisen yleiskaavan suojeluarvot on huomioitu osayleiskaavan laadinnassa.

Strategisen yleiskaavan päivitys sisältyy vuoden 2025 kaavoituskatsaukseen ja kaavoitusohjelmaan vuosille 2026-2028.

6 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

6.1 Vaikutusten arviointitapa

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunniteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Osayleiskaavaluonnos on luonteeltaan yleispiirteinen ja vaikutusten arvioinnissa keskitytään merkittäviin suoriin ja välillisiin vaikutuksiin.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitetessä huomioidaan aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava

riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön ja
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Yleiskaavassa vaikutuksia on arvioitu jatkuvasti osana kaavan laatimista ja arviointia on täydennetty työn kuluessa. Kaavaluonnoksen vaikutustenarviointi perustuu kaavaa varten tehtyihin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Vaikutuksia arvioidaan suhteessa kaavalle asetettuihin tavoitteisiin.

Kaavaluonnos asetetaan nähtäville ja osallisten arvioitavaksi, ja vaikutustenarviointia täydennetään ehdotusvaiheessa.

6.2 Vaikutusten arviointi

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Alue- ja yhdyskuntarakenne	Vaihtoehto tiivistää ja laajentaa Nummelan nykyistä taajamarakennetta. Nummelan keskustan täydennysrakentaminen on tehokasta ja kohdistuu erityisesti Vihdintien ympäristöön, mikä vahvistaa palveluiden ja joukkoliikenteen saavutettavuutta kävelen ja pyöräillen. Alueelle mahdollistetaan uutta asuinrakentamista ja nykyisten alueiden tiivistämistä, kaupan ja palveluiden uusia alueita sekä nykyisten kehittämistä, viher- ja virkistysverkoston kehittämistä sekä alueen sisäisten ja liityntäyhteyksien parantamista. Keskustatoimintojen alue ulottuu vt2:n itäpuolelle liittäen nykyiset liikekorttelit tiiviimmin keskustaan. Kokonaisuutena kasvu kytkeytyy olemassa olevaan rakenteeseen, mikä tukee kestävän kaupunkiympäristön muodostumista. Kehittyvät sekä uudet kaupan, elinkeinotoimintojen ja työpaikkojen alueet sijoittuvat pääväylien läheisyyteen, mikä tukee niiden logistista saavutettavuutta, mutta voi lisätä autoriippuvuutta, ellei kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteyksiä suunnitella samanaikaisesti.	Vaihtoehto tiivistää toteutuessaan Nummelan keskustan aluetta ja laajentaa sitä, mutta yhdyskuntarakenne kehittyy selkeämmin kaksijakoisesti, kun Etelä-Nummelan asemanseudun rakentuminen käynnistyy 2030-luvulla. Suurin osa kunnan väestönkasvusta suuntautuu siten raideliikenteeseen tukeutuvalle asemanseudulle kaava-alueen eteläpuolelle (arvioitavan osayleiskaavan ulkopuolelle). Kaava-alueella keskustan täydennysrakentaminen on VE1:tä maltillisempaa ja väljempää, mikä tukee heikommin palveluiden kehittämistä ja kestävän liikkumisen edellytyksiä. Keskustatoimintojen alue ulottuu lounaassa Pillistöntien länsipuolelle vahvistaen Asemantien roolia osana keskustan palvelurakennetta. Vaihtoehdossa on esitetty VE1:tä enemmän uusia elinkeinotoimintojen alueita, jotka sijoittuvat kauemmas keskustasta. Kehittyvät sekä uudet kaupan, elinkeinotoimintojen ja työpaikkojen alueet sijoittuvat pääväylien läheisyyteen, mikä tukee niiden logistista saavutettavuutta, mutta voi lisätä autoriippuvuutta, ellei kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteyksiä suunnitella samanaikaisesti.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Väestö	Kaavaratkaisu mahdollistaa uutta asumista 4 000 asukkaalle, jotta saavutetaan tavoiteltu väestönkasvu. Laajempaa kokonaisuutta eli Nummelan taajamaa ja tulevaa asemanseutua tarkastellessa tässä vaihtoehdossa väestönkasvun painopiste on Nummelassa. Asumisen laajentumisalueita on kaava-alueen pohjoisosassa Oinasjoentien/Kaukoilantien ympäristössä, luoteessa Vuorelan/Raimolan alueella, kaakossa Torholan alueella ja koillisessa Hemminrannassa. Veikkoinkorven (300 as.), Vuorelan/Raimolan (100 as.) ja Torholan (200 as.) uudet asuinalueet ovat väljempää, perinteistä pientaloasumista. Hemminrantaan muodostuu uusi, tiiviimpi ja sekoittuneempi asuinalue 1 000 uudelle asukkaalle. Täydennysrakentaminen painottuu keskustan alueelle pisteen/Vihdintien ympäristöön. Erityisesti vanha-Nummelan alueella on tiivistymisen mahdollisuuksia lohkomisten tai alueellisten poikkeamisten myötä (esim. ”yksiöt takapihalla”). Lisäksi Maanintunlahden ja Kuikun asuinalueet toteutuvat asemakaavojen mukaisesti. Vaihtoehdossa 1 kaava-alueelle muodostuu vaihtoehtoa 2 enemmän monipuolisia asumisvaihtoehtoja.	Kaavaratkaisu mahdollistaa uutta asumista 1360 asukkaalle, jotta saavutetaan tavoiteltu väestönkasvu. Laajempaa kokonaisuutta eli Nummelan taajamaa ja tulevaa asemanseutua tarkastellessa tässä vaihtoehdossa väestönkasvun painopiste on asemanseudulla. Uutta asumista on ainoastaan kaava-alueen koillisosassa Hemminrannassa (200 as.). Täydennysrakentaminen painottuu keskustan alueelle pisteen/Vihdintien ympäristöön, mutta se on selvästi maltillisempaa ja pienimitakaavaisempaa kuin vaihtoehdossa 1. Maanintunlahden ja Kuikun asuinalueet toteutuvat asemakaavojen mukaisesti.
Elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytykset	Vaihtoehto vahvistaa Nummelan keskustan asemaa kaupan ja palvelujen keskuksena. Keskustatoimintojen alue mahdollistaa monipuoliset toimistorakentamisen, palvelu- ja myymälätilojen sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattoman työpaikkarakentamisen sijoitumismahdollisuudet. Kilpailun näkökulmasta on keskeistä, että varaudutaan riittävään kaupan ja monipuolisten elinkeinotoimintojen mitoittamiseen ja vaihtoehtoihin sijaintipaikkoihin. Kaavaratkaisu tukee elinkeinoelämän monipuolisuutta erityisesti kaupan suhteen osoittamalla eri puolille Nummelaa kehittyviä ja uusia alueita kaupalle ja palveluille.	Vaihtoehto vahvistaa jossain määrin Nummelan keskustan roolia kaupan ja palvelujen keskuksena. Väestönkasvun painopisteen siirtyminen asemanseudulle voi vaikuttaa palveluiden kehittämisestä Nummelassa. Keskustatoimintojen alue kuitenkin tukee monipuolisia toimistorakentamisen, palvelu- ja myymälätilojen sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattoman työpaikkarakentamisen sijoitumismahdollisuuksia Nummelan keskustassa. Kilpailun näkökulmasta on keskeistä, että varaudutaan riittävään kaupan ja monipuolisten elinkeinotoimintojen mitoittamiseen ja vaihtoehtoihin sijaintipaikkoihin. Kaavaratkaisu tukee elinkeinoelämän monipuolisuutta erityisesti työpaikkatoimintojen suhteen osoittamalla eri puolille Nummelaa kehittyviä ja uusia työpaikka-alueita monipuolisille elinkeinotoiminnoille ympäristönäkökohdat huomioiden.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Elinkeinoelämän toimivan kilpailun edellytykset	Keskustahakuisen kaupan tasapainoinen kehitys turvataan rajaamalla keskustan ulkopuolisten kaupan alueiden mitoitusta ja luonnetta. Uusi paikallisesti merkittävä vähittäiskaupan myymäläkeskittymälle osoitettava alue Nummipelloilta vastaa liiketilan lisätarpeeseen Nummelan alueella. Alue nivoutuu yhteen nykyisen Lankilan yritysalueen kanssa. Veikkoinkorven rooli työpaikkojen ja kaupan alueena selkiytyy. Haa-pakyläntien kiertoliittymän ja Ratastien ympäristön asema paikallisesti merkittävänä vähittäiskaupan myymäläkeskittymänä vahvistuu, kun alueelle voidaan sijoittaa tilaa vaativan kaupan lisäksi keskustahakuista erikoistavaran kauppaa ja päivittäistavarakauppaa (yhteensä enintään 10 000 k-m²). Vanhojen teollisuuskortteleiden alueita niin Veikkoinkorvessa, Tuohivehmaalla, Kenttälässä kuin Lankilassa tarkastellaan pohjavesialueille paremmin soveltuvien monipuolisten elinkeinotoimintojen alueina. Lankilan ja Kenttälän nykyisille työpaikka-alueille sijoittuvien myymäläkeskittymien roolia selkiytetään Asemantien ja Ojakkalantien varilla, mutta näille alueille ei sijoitu keskustahakuista erikoistavaran kauppaa eikä päivittäistavarakauppaa. Hiidenrannan ja Kuoppanummen alueilla säilyy nykyiset lähipalveluiden (päivittäistavarakauppa) sijoittumismahdollisuudet.	Keskustahakuisen kaupan tasapainoinen kehitys turvataan rajaamalla keskustan ulkopuolisten kaupan alueiden mitoitusta ja luonnetta. Asemantien ympäristöä etelässä kehitetään luonnosvaihtoehtoa 1 voimakkaammin kaupan ja palveluiden alueena, myös asemalle johtavan Pillistöntien suunnassa. Veikkoinkorven rooli työpaikkojen ja kaupan alueena selkiytyy. Haa-pakyläntien kiertoliittymän ympäristön asema paikallisesti merkittävänä vähittäiskaupan myymäläkeskittymänä vahvistuu, vaikkakaan alueelle ei osoiteta päivittäistavarakauppaa. Vanhojen teollisuuskortteleiden alueita niin Veikkoinkorvessa, Tuohivehmaalla, Kenttälässä kuin Lankilassa tarkastellaan pohjavesialueille paremmin soveltuvien monipuolisten elinkeinotoimintojen alueina. Lankilan ja Kenttälän nykyisille työpaikka-alueille sijoittuvien myymäläkeskittymien roolia selkiytetään Asemantien ja Ojakkalantien varilla, mutta näille alueille ei sijoitu keskustahakuista erikoistavaran kauppaa eikä päivittäistavarakauppaa. Hiidenrannan ja Kuoppanummen alueilla säilyy nykyiset lähipalveluiden (päivittäistavarakauppa) sijoittumismahdollisuudet.
Rakennettu ympäristö ja maankäyttö	Vaihtoehto parantaa maankäytön tehokkuutta selvästi Nummelan keskustassa ja sen jo asemakaavoitetuilla alueilla. Keskustan täydennysrakentaminen sekä Kuikun, Maaniitunlahden ja Asemantien eteläpuolen toteutumattoman kaavavarannon hyödyntäminen tehostavat olemassa olevaa rakennetta. Lisätään taajaman kaupunkikuvan vehreyttä mm. tiiviisti rakennettujen alueiden taskupuistoilla ja kehittämällä toria ja sen lähiympäristöä monipuolisena visuaalisesti omaleimaisena ja vehreänä tapahtuma- ja kokoontumispaikkana. Vesistötulvariskit on huomioitu kaavaratkaisussa sijoittamalla maankäyttö tulva-alueiden ulkopuolelle.	Vaihtoehto lisää maankäytön tehokkuutta Nummelan keskustassa ja sen asemakaavoitetuilla asuinalueilla vähemmän kuin VE1:ssä. Keskustan täydennysrakentaminen ja Kuikun sekä Maaniitunlahden toteutumattoman kaavavarannon hyödyntäminen tehostavat olemassa olevaa rakennetta, mutta selvästi vaihtoehtoa 1 vähemmän. Lisätään taajaman kaupunkikuvan vehreyttä mm. tiiviisti rakennettujen alueiden taskupuistoilla ja kehittämällä toria ja sen lähiympäristöä monipuolisena visuaalisesti omaleimaisena ja vehreänä tapahtuma- ja kokoontumispaikkana. Vesistötulvariskit on huomioitu kaavaratkaisussa sijoittamalla maankäyttö tulva-alueiden ulkopuolelle.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Maisema	Maiseman ominaispiirteet toimivat yksityiskohtaisemman suunnittelun lähtökohtina. Maiseman paikallisia ja maakunnallisesti merkittäviä alueita ja ominaispiirteitä vaalitaan ja säilytetään, jotta luonnon ja ihmisen elinympäristöjen viihtyisyys sekä eliöstön elinympäristöt ja ekologiset yhteydet paranisivat. Joissakin kohteissa maisemaa turvaavat ratkaisut asettavat reunaehdot rakentamiselle, kuten Hemminrannassa ja Nummipeltojen alueilla. Lankilan peltoaukean rakentamisella on vaikutusta avoimeen maisemaan ja sen reuna-alueisiin sekä näkymiin. Oinasjoen alueella asuinrakentaminen vaikuttaa avoimen peltolaakson maisemaan muuttamalla sitä rakennetumpaan suuntaan. Rakentaminen muuttaa alueiden avointa maisematilaa puoliavoimeksi.	Maiseman ominaispiirteet toimivat yksityiskohtaisemman suunnittelun lähtökohtina. Maiseman paikallisia ja maakunnallisesti merkittäviä alueita ja ominaispiirteitä vaalitaan ja säilytetään, jotta luonnon ja ihmisen elinympäristöjen viihtyisyys sekä eliöstön elinympäristöt ja ekologiset yhteydet paranisivat. Joissakin kohteissa maisemaa turvaavat ratkaisut asettavat reunaehdot rakentamiselle, kuten Hemminrannassa ja Nummipeltojen alueilla. Lankilan peltoaukean rakentamisella on hieman vähemmän vaikutusta avoimeen maisemaan ja sen reuna-alueisiin sekä näkymiin. Oinasjoen alueella elinkeinoiniin liittyvä isompimittakaavainen rakentaminen vaikuttaa avoimen peltolaakson maisemaan muuttamalla sitä rakennetumpaan suuntaan. Rakentaminen muuttaa vähemmän alueiden avointa maisematilaa puoliavoimeksi, koska uusille alueille rakennetaan vähemmän.
Kulttuuriympäristöt	Kaavaratkaisu turvaa kulttuuriympäristön arvot ja maisemalliset erityispiirteet. Kaavaratkaisulla luodaan hyvät edellytykset Nummelan identiteetin ja omaleimaisuuden säilyttämiselle ja kehittämiselle. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on huomioitu toimintojen sijoittamisessa ja kaavamääräyksissä. Kulttuuriympäristöjen ja rakennusten suojelu vaikuttaa välillisesti ihmisten elinympäristöihin ja niiden viihtyisyyteen.	Kaavaratkaisu turvaa kulttuuriympäristön arvot ja maisemalliset erityispiirteet. Kaavaratkaisulla luodaan hyvät edellytykset Nummelan identiteetin ja omaleimaisuuden säilyttämiselle ja kehittämiselle. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on huomioitu toimintojen sijoittamisessa ja kaavamääräyksissä. Kulttuuriympäristöjen ja rakennusten suojelu vaikuttaa välillisesti ihmisten elinympäristöihin ja niiden viihtyisyyteen.
Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat	Kaavassa turvataan luonnon monimuotoisuutta edistämällä kytkeytynyttä, yhtenäistä viherrakennetta ja ekologista verkostoa sekä varmistamalla verkostojen kytkeytyneisyys kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavan myönteiset luontovaikutukset liittyvät kaavatyön aikana tarkasteltuihin luonnon monimuotoisuutta käsitteleviin erityistee-moihin, kuten siniviherrakenteeseen ja ekologiseen verkostoon. Kaavaratkaisu tukee mm. ekologisen verkoston katkoskohtien ja yhteys-tarpeiden parantamista. Haitalliset luontovaikutukset liittyvät yhdyskuntarakenteen kasvuun ja uusien alueiden myötä syntyvään luontokatoon. Haitallisia vaikutuksia on pyritty vähentämään tiivistämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta sekä osoittamalla uutta maankäyttöä arvokkaiden	Kaavassa turvataan luonnon monimuotoisuutta edistämällä kytkeytynyttä, yhtenäistä viherrakennetta ja ekologista verkostoa sekä varmistamalla verkostojen kytkeytyneisyys kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavan myönteiset luontovaikutukset liittyvät kaavatyön aikana tarkasteltuihin luonnon monimuotoisuutta käsitteleviin erityistee-moihin, kuten siniviherrakenteeseen ja ekologiseen verkostoon. Kaavaratkaisu tukee mm. ekologisen verkoston katkoskohtien ja yhteys-tarpeiden parantamista. Haitalliset luontovaikutukset liittyvät yhdyskuntarakenteen kasvuun ja uusien alueiden myötä syntyvään luontokatoon. Haitallisia vaikutuksia on pyritty vähentämään tiivistämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta sekä osoittamalla uutta maankäyttöä arvokkaiden

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnon-varat	luontokohteiden ulkopuolelle. Merkittävä osa uusista työpaikka- ja asuinalueista sijoittuu nykyisille maatalousalueille. Suuremmasta väestömäärästä aiheutuu vaihtoehdossa 1 isompi käyttöpaine ja potentiaali luonnon kulumiseen kuin vaihtoehdossa 2. Kaavassa on huomioitu Enäjärven ja Hiidenveden vesistönsuojelulliset tavoitteet ja tarpeet mm. hulevesimääräyksillä ja rantarakentamisen ohjaamisella sekä edellytetty pienvesien kehittämistä luonnonmukaisempaan suuntaan. Pohjavettä koskevilla määräyksillä turvataan pohjaveden hankintaan soveltuvat alueet. Lisäksi pohjavesiesiintymää kuormittavia toimintoja on ohjattu esiintymän ulkopuolelle ja ohjattu nykyistä maankäyttöä pohjavedensuojelun näkökulmasta edullisempaan suuntaan. Täydennysrakentamisen tukeutuminen olemassa olevaan kunnallistekniikkaan ja liikenneverkkoon vähentää luonnonvarojen kulutusta ja luontoalueiden turmelemista. Vehreä rakenne tarjoaa hyvän lähtökohdan luonnonvarojen kestäväälle käytölle, mutta rakentamisen myötä tapahtuvat luonnonympäristön ja maaperän menetykset heikentävät hiilivarastoja ja hiilinieluja jonkin verran.	luontokohteiden ulkopuolelle. Merkittävä osa uusista työpaikka- ja asuinalueista sijoittuu nykyisille maatalousalueille. Vaihtoehdossa 2 on esitetty vähemmän uusia asuinalueita. Kaavassa on huomioitu Enäjärven ja Hiidenveden vesistönsuojelulliset tavoitteet ja tarpeet mm. hulevesimääräyksillä ja rantarakentamisen ohjaamisella sekä edellytetty pienvesien kehittämistä luonnonmukaisempaan suuntaan. Pohjavettä koskevilla määräyksillä turvataan pohjaveden hankintaan soveltuvat alueet. Lisäksi pohjavesiesiintymää kuormittavia toimintoja on ohjattu esiintymän ulkopuolelle ja ohjattu nykyistä maankäyttöä pohjavedensuojelun näkökulmasta edullisempaan suuntaan. Täydennysrakentamisen tukeutuminen olemassa olevaan kunnallistekniikkaan ja liikenneverkkoon vähentää luonnonvarojen kulutusta ja luontoalueiden turmelemista. Vehreä rakenne tarjoaa hyvän lähtökohdan luonnonvarojen kestäväälle käytölle, ja luonnosvaihtoehto 2 säilyttää merkittävän osan metsähiilinieluista, mutta laajat uudet elinkeinotoimintojen alueet vähentävät yhtenäisiä peltoalueita ja pienentävät maaperän hiilivarastoja.
Ihmisten elinolot ja elinympäristö	Täydennysrakentaminen tiivistää ja monipuolistaa asumista (ml. palveluasuminen) erityisesti keskustan läheisyydessä. Täydentyvät ja tiivistyvät pientaloalueet Vanha-Nummelassa ja Hiidenrannassa tukevat monisukupolvista asumista samalla tontilla (esim. ”yksiö takapihalla”). Kaavaluonnos vastaa väestön ikärakenteen muutokseen tukien ikääntyvän väestön tarpeita erityisesti keskustan alueella, jossa mahdollistuu lyhyet etäisyydet palveluihin. Täydennysrakentaminen mahdollistaa jo toteutuneiden alueiden elävöittämisen. Kaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan melu- ja muut ympäristövaikutukset sekä erilaiset alueiden ominaispiirteistä ja maankäytöstä aiheutuvat riskit terveyteen ja turvallisuuteen.	Täydennysrakentaminen tiivistää ja monipuolistaa asumista (ml. palveluasuminen) jonkin verran keskustan läheisyydessä. Kaavaluonnos vastaa väestön ikärakenteen muutokseen tukien ikääntyvän väestön tarpeita erityisesti keskustan alueella, jossa mahdollistuu lyhyet etäisyydet palveluihin. Täydennysrakentaminen mahdollistaa jo toteutuneiden alueiden elävöittämisen. Kaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan melu- ja muut ympäristövaikutukset sekä erilaiset alueiden ominaispiirteistä ja maankäytöstä aiheutuvat riskit terveyteen ja turvallisuuteen.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Ihmisten elinolot ja elinympäristö	Kaava varmistaa virkistysverkoston eheyden edistämisen liittämällä paikallisesti tärkeitä kohteita alueelliseen verkostoon sekä liittää uusien asuinalueiden viher- ja virkistysalueet osaksi olemassa olevaa verkostoa. Myös yhteydet kaava-alueen ulkopuolelle on huomioitu. Kaavatyössä on tunnistettu virkistysverkoston kehittämiskohteita, joita kehitetään yhdessä samoilla alueilla olevan viherverkoston ehdoilla. Kaava tukee virkistysalueiden monipuolistamista, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta mm. asuinalueilta, päiväkodeilta ja oppilaitoksista. Tämä tukee myös asukkaiden luontoyhteyden ylläpitoa ja ympäristökasvatuksen lähtökohtia. Kaavaratkaisussa on pyritty edistämään retkeilyn ja luontoelämysten mahdollisuuksien parantamista. Virkistysalueiden etäisyys- ja latvuspeittävyystavoitteet tukevat hyvinvointia. Kaavassa on myös huomioitu ekosysteemipalveluiden vaikutus elinympäristöihin. Tärkein kaava-alueen yhtenäinen virkistysalue, Nummelanharju, säilytetään ja sen asema turvataan. Uusia tai merkittävästi kehitettäviä kohteita ovat mm.: • Enäjärven vene- ja uimaranta monitoimitiloineen • Enäjärven pohjoisrannan, Hemminrannan ja Lankilanpeltojen viher- ja virkistysyhteydet ja -alueet • Oinasjoen virkistysyhteydet • Vanha-Nummelanpuiston (nk. Väinämöisenpuiston) kehittäminen ja Pisteensaaren ympäristön virkistysverkoston eheyttäminen	Kaava varmistaa virkistysverkoston eheyden edistämisen liittämällä paikallisesti tärkeitä kohteita alueelliseen verkostoon sekä liittää uusien asuinalueiden viher- ja virkistysalueet osaksi olemassa olevaa verkostoa. Myös yhteydet kaava-alueen ulkopuolelle on huomioitu. Kaavatyössä on tunnistettu virkistysverkoston kehittämiskohteita, joita kehitetään yhdessä samoilla alueilla olevan viherverkoston ehdoilla. Kaava tukee virkistysalueiden monipuolistamista, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta mm. asuinalueilta, päiväkodeilta ja oppilaitoksista. Tämä tukee myös asukkaiden luontoyhteyden ylläpitoa ja ympäristökasvatuksen lähtökohtia. Kaavaratkaisussa on pyritty edistämään retkeilyn ja luontoelämysten mahdollisuuksien parantamista. Virkistysalueiden etäisyys- ja latvuspeittävyystavoitteet tukevat hyvinvointia. Kaavassa on myös huomioitu ekosysteemipalveluiden vaikutus elinympäristöihin. Tärkein kaava-alueen yhtenäinen virkistysalue, Nummelanharju, säilytetään ja sen asema turvataan. Uusia tai merkittävästi kehitettäviä kohteita ovat mm.: • Enäjärven pohjoisrannan, Hemminrannan ja Lankilanpeltojen viheryhteydet ja -alueet • Vanha-Nummelanpuiston (nk. Väinämöisenpuiston) kehittäminen ja Pisteensaaren ympäristön virkistysverkoston eheyttäminen
Lapset ja nuoret	Lasten ja nuorten näkemyksiä on selvitetty vuosina 2022 ja 2025. Työpajoissa ja kyselyissä nousi esille turvallisuus, monipuoliset harrastetilat, vapaa-ajanviettopaikat sekä virkistysalueet ja luonto. Kaavaratkaisussa on tunnistettu lasten ja nuorten arjen näkökulmasta merkittävät koulujen ympäristöt ja liikuntapaikat vahvistettavina/kehittävinä kohteina. Tilaavaatavien harraste ja vapaa-ajanviettopaikkojen toteuttaminen on mahdollistettu Lankilan, Kenttälän ja Veikkoinkorven monipuolisilla elinkeinotoimintojen alueilla turvalliset liikennejärjestelyt huomioiden. Lähikoulut ovat parhaiten saavutettavissa kävellen ja pyöräillen uusilta vt25:n eteläpuolisilta asuinalueilta.	Lasten ja nuorten näkemyksiä on selvitetty vuosina 2022 ja 2025. Työpajoissa ja kyselyissä nousi esille turvallisuus, monipuoliset harrastetilat, vapaa-ajanviettopaikat sekä virkistysalueet ja luonto. Kaavaratkaisussa on tunnistettu lasten ja nuorten arjen näkökulmasta merkittävät koulujen ympäristöt ja liikuntapaikat vahvistettavina/kehittävinä kohteina. Tilaavaatavien harraste ja vapaa-ajanviettopaikkojen toteuttaminen on mahdollistettu Lankilan, Kenttälän ja Veikkoinkorven monipuolisilla elinkeinotoimintojen alueilla turvalliset liikennejärjestelyt huomioiden. Kuoppanummen koulu on hyvin saavutettavissa kävellen ja pyörällä.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Lapset ja nuoret	Lapset ja nuoret on huomioitu mm. varmistamalla luontoalueiden saavutettavuus oppilaitoksista ja päiväkodeista sekä asuinalueilta (3-30-300-periaatteen mukaisesti). Tällä on pyritty parantamaan ympäristökasvatuksen ja luontoyhteyden ylläpitämisen lähtökohtia. Virkistysverkoston kehittämisessä on pyritty parantamaan tasa-arvoisesti kaikille avoimien ja monipuolisten liikuntapaikkojen saavutettavuutta ja riittävyyttä. Hemminrannalle on osoitettu uusi uimaranta ja venelaituri sekä yhteisöllinen ajanvietopaikka.	Lapset ja nuoret on huomioitu mm. varmistamalla luontoalueiden saavutettavuus oppilaitoksista ja päiväkodeista sekä asuinalueilta (3-30-300-periaatteen mukaisesti). Tällä on pyritty parantamaan ympäristökasvatuksen ja luontoyhteyden ylläpitämisen lähtökohtia. Virkistysverkoston kehittämisessä on pyritty parantamaan tasa-arvoisesti kaikille avoimien ja monipuolisten liikuntapaikkojen saavutettavuutta ja riittävyyttä.
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus, pysäköint, kestävä liikkuminen, liikennejärjestelmä	Nummelan katuverkko kytkeytyy yhä vahvemmin kehitettäviin valteiden pääliittymiin. Vt25:n kehittämistoimenpiteet (esim. Haapakyläntien-Hiidenvedentien tasoliittymien katkaiseminen) voivat toisaalta vaikuttaa kaava-alueen sisäisen katuverkon liikenteen kuormittumiseen. Uudet katuyhteydet, eritasoliittymät ja alikulut parantavat liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta. Pääosa uudesta rakentamisesta tukeutuu olemassa olevaan katuverkkoon. Väestönkasvu lisää liikkumistarvetta. Suurin osa uudesta asumisesta sijoittuu Nummelan keskusta ja sen läheisyyteen, jolloin monet arjen matkat pysyvät kuitenkin suhteellisen lyhyinä. Uudet asuinalueet pidentävät matkaetäisyyksiä keskustan palveluihin verrattuna keskustan täydennysrakentamiseen ja lisäävät yksityisautoilun tarvetta. Asemantie-Vihdintie-pääkatuakselin parantaminen nykyaikaiseksi kaduksi, jolle sijoittuu kävelyn ja pyöräilyn laatukäytävä sekä keskustaan muodostuva hitaan liikkumisen/viihtyisyyden painopistealue parantavat kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä sekä tukevat kestävän ja viihtyisän kaupunkiympäristön muodostumista. Kokonaisuutena maankäyttö ja infrastruktuuri ovat melko hyvin yhteensovitettuja. Vaihtoehto kuitenkin nojautuu edelleen vahvasti tie-liikenteeseen (yksityisautoilu, linja-autoliikenne). Vaihtoehto tukee paremmin kestävän liikkumisen edellytyksiä alueen sisällä ja käveltävää palvelukeskustaa asukasmäärän kasvun ja tiiviimmän rakenteen myötä.	Nummelan katuverkko kytkeytyy yhä vahvemmin kehitettäviin valteiden pääliittymiin. Vt25:n kehittämistoimenpiteet (esim. Haapakyläntien-Hiidenvedentien tasoliittymien katkaiseminen) voivat toisaalta vaikuttaa kaava-alueen sisäisen katuverkon liikenteen kuormittumiseen. Uudet katuyhteydet, eritasoliittymät ja alikulut parantavat liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta. Uusi rakentaminen tukeutuu pääosin olemassa olevaan katuverkkoon. Länsiradan toteutuessa maankäyttö ja infrastruktuuri tukevat toisiaan niin, että merkittävä osa työ- ja asiointimatkoista voi tukeutua raideliikenteeseen liityntäyhteyksien kautta, mutta kaava-alueen sisäisiin lyhyisiin matkoihin sillä on vain välillinen vaikutus. Kulkuyhteyksiä asemanseudulle kehitetään. Asemantie-Vihdintie-pääkatuakselin parantaminen nykyaikaiseksi kaduksi, jolle sijoittuu kävelyn ja pyöräilyn laatukäytävä sekä keskustaan muodostuva hitaan liikkumisen/viihtyisyyden painopistealue parantavat kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä sekä tukevat kestävän ja viihtyisän kaupunkiympäristön muodostumista. Uutta asumista osoitetaan vain Hemminrantaan sekä täydennysrakentamisena keskustaan ja toteuttamattomille asemakaavoitetuille alueille, joten liikkumistarve kasvaa vaihtoehtoa 1 vähemmän. Elinkeinopalvelualueiden määrää kasvaa enemmän verrattuna VE1:en, mikä lisää työmatkaliikkumistarvetta. Asukasmäärä kasvaa maltillisesti ja rakenne pysyy väljempänä, mikä ei tue yhtä merkittävästi kestävän liikkumisen edellytyksiä alueen sisällä tai käveltävää palvelukeskustaa kuin vaihtoehto 1.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus, pysäköint, kestävä liikkuminen, liikennejärjestelmä	Keskustan linja-autoaseman korttelin ja pysäkkien kehittäminen parantaa julkisen liikenteen käytön edellytyksiä ja voi vähentää yksityisautoilun tarvetta. Kaavamääräyksillä ohjataan tutkimaan pysäköintiratkaisujen tehostamista erityisesti keskustatoimintojen alueella yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.	Linja-autoaseman siirtyminen Hiidentorin alueelle tukee joukkoliikenteen liityntäyhteyksiä asemanseudulle ja palvelee myös Nummelan osayleiskaava-alueen saavutettavuutta luoden edellytyksiä raide-liikenteeseen perustuville työ- ja asiointimatkoille. Kaavamääräyksillä ohjataan tutkimaan pysäköintiratkaisujen tehostamista erityisesti keskustatoimintojen alueella yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
Ilmasto	Ilmastovaikutusten osalta kaava tukee vähähiilistä, tiivistä yhdyskuntarakennetta ja ohjaa kasvua joukkoliikenteen, kevyen liikenteen ja lähipalveluiden läheisyyteen. Viherrakenteen eheyttämisellä on pyritty tukemaan hiilinielujen säilymistä. Ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja sään ääri-ilmiöihin varautumiseen on pyritty vaikuttamaan mm. asettamalla vähimmäistavoitteet latvuspeittävyydelle (30 %) ja edistämällä viherverkoston jatkuvuutta sekä esitetty hulevesien hallintaan prioriteettijärjestystä ohjaten sitä kestävällä tavalla luonnonmukaisempaan suutaan. Vaihtoehdossa 1 tiivistyvä keskusta voi altistaa lämpösaarekeilmiölle. Ilmastovaikutusten arvioinnista on laadittu erillinen selvitys (kaavan oheismateriaalina).	Ilmastovaikutusten osalta kaava tukee vähähiilistä, tiivistä yhdyskuntarakennetta ja ohjaa kasvua joukkoliikenteen, kevyen liikenteen ja lähipalveluiden läheisyyteen. Viherrakenteen eheyttämisellä on pyritty tukemaan hiilinielujen säilymistä. Ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja sään ääri-ilmiöihin varautumiseen on pyritty vaikuttamaan mm. asettamalla vähimmäistavoitteet latvuspeittävyydelle (30 %) ja edistämällä viherverkoston jatkuvuutta sekä esitetty hulevesien hallintaan prioriteettijärjestystä ohjaten sitä kestävällä tavalla luonnonmukaisempaan suutaan. Vaihtoehdossa 2 elinkeinotoimintojen alueiden lisääminen voi altistaa lämpösaarekeilmiölle. Ilmastovaikutusten arvioinnista on laadittu erillinen selvitys (kaavan oheismateriaalina).
Yhdyskunta- ja energiatalous, kuntatalous	Uusien asemakaavoitettavien alueiden rakentuminen edellyttää kunnallistekniikan toteuttamista. Luonnosvaihtoehdossa 1 uusia asemakaavoitettavia alueita on osoitettu vaihtoehtoa 2 enemmän. Uudet katuyhteydet Hemminrantaan, Tuohivehmaalle sekä Lankilärinteen ja Veikkoinkorven välille tarvitsevat investointeja ja lisäävät ylläpidettävää infrastruktuuria. Lisäksi valtateiden kehittämisen yhteydessä toteutettavat parantamistoimenpiteet vaativat investointeja myös kunnalta. Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välille toteutettava seudullinen kävely- ja pyöräilyväylä sekä mahdollisesti kehitettävät katuyhteydet vaativat investointeja.	Uusien asemakaavoitettavien alueiden rakentuminen edellyttää kunnallistekniikan toteuttamista. Uudet katuyhteydet Hemminrantaan, Tuohivehmaalle sekä Lankilärinteen ja Veikkoinkorven välille tarvitsevat investointeja ja lisäävät ylläpidettävää infrastruktuuria. Lisäksi valtateiden kehittämisen yhteydessä toteutettavat parantamistoimenpiteet vaativat investointeja myös kunnalta. Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välille toteutettava seudullinen kävely- ja pyöräilyväylä sekä mahdollisesti kehitettävät katuyhteydet vaativat investointeja.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Yhdyskunta- ja energiatalous, kuntatalous	Kaavaluonnoksessa ei osoiteta uusiutuvan energian tuotantoalueita. Voimajohtojen kehittämistarpeita tarkastellaan tarkemmin jatkosuunnittelussa. Käynnissä olevassa kunnan energiaselvityksessä tutkitaan uusiutuvien energiaratkaisujen hyödyntämismahdollisuuksia myös Nummelan alueella. Selvityksen tuloksia hyödynnetään osayleiskaavan jatkosuunnittelussa. Täydennysrakentamisen ohjaaminen pohjavesialueelle vähentää maalämmön hyödyntämismahdollisuuksia, mutta kaupunkirakenteen tiivistäminen tukee kaukolämmön edellytyksiä. Vaihtoehdon 1 tehokas yhdyskuntarakenne tukee kaukolämmön laajentumista resurssiviisaasti. Uudet työpaikka-alueet, monipuolisten elinkeinotoimintojen ja kaupan alueiden kehittäminen vaikuttaa välillisesti kuntatalouteen lisästen työpaikkoja ja verotuloja. Vaihtoehdossa 1 voi muodostua merkittävästi uusia kaupan ja palveluiden työpaikkoja. Asumisen laajentuminen Enärannassa Hemminrannan uudelle asemakaavoitettavalle asuinalueelle saattaa edellyttää investointeja päiväkotiverkostoon. Luontoarvoja säilyttämällä sekä virkistys- ja viherverkostoa kehittämällä on pyritty edistämään ihmisten hyvinvointia ja ohjaamalla siten kaavaratkaisua taloudellisesti suotuisaan suuntaan.	Kaavaluonnoksessa ei osoiteta uusiutuvan energian tuotantoalueita. Voimajohtojen kehittämistarpeita tarkastellaan tarkemmin jatkosuunnittelussa. Käynnissä olevassa kunnan energiaselvityksessä tutkitaan uusiutuvien energiaratkaisujen hyödyntämismahdollisuuksia myös Nummelan alueella. Selvityksen tuloksia hyödynnetään osayleiskaavan jatkosuunnittelussa. Täydennysrakentamisen ohjaaminen pohjavesialueelle vähentää maalämmön hyödyntämismahdollisuuksia, mutta kaupunkirakenteen tiivistäminen tukee kaukolämmön edellytyksiä. Vaihtoehdon 2 väljä täydennysrakentaminen ei merkittävästi tue kaukolämpöverkon tehokasta laajentumista. Uudet työpaikka-alueet, monipuolisten elinkeinotoimintojen ja kaupan alueiden kehittäminen vaikuttaa välillisesti kuntatalouteen lisästen työpaikkoja ja verotuloja. Vaihtoehdossa 2 uusille työpaikka-alueille voi muodostua merkittävä määrä uusia työpaikkoja toimialasta riippuen. Luontoarvoja säilyttämällä sekä virkistys- ja viherverkostoa kehittämällä on pyritty edistämään ihmisten hyvinvointia ja ohjaamalla siten kaavaratkaisua taloudellisesti suotuisaan suuntaan.
Maa- ja metsätalous	Kaavaluonnoksessa uusia asuin- ja työpaikka-alueita sekä viher- ja virkistysverkostoa sijoittuu nykyisille maa- ja metsätalousalueille. Osa maa- ja metsätalousalueista osoitettaneen jatkosuunnittelussa viher- ja virkistysalueeksi.	Uutta rakentamista tulee kaava-alueelle selvästi vaihtoehtoa 1 vähemmän, jolloin alueita säilyy enemmän potentiaalisina maa- ja metsätaloustalouteen soveltuvina alueina. Osa maa- ja metsätalousalueista osoitettaneen jatkosuunnittelussa viher- ja virkistysalueeksi.

Arvioitavat vaikutukset	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Ympäristöhäiriöt, ympäristöhaittojen vähentäminen	Uudet asuinalueet on sijoitettu pääosin liikennemelualueiden ulkopuolelle. Oinasjoentien varren uudet alueet sijoittuvat osittain vt2:n melualueelle, jossa jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota melun ohjearvoihin. Hemminrannan asuinalueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota ratamelun ohjearvoihin. Radan tärinävaikutukset on selvitetty ja huomioitu Hemminrannan suunnittelussa. Toimintojen sijoittamisessa on huomioitu turvallisuus-, ympäristö- ja suojaetäisyysvaatimuksia (esim. pohjavedet, tärinä).	Uutta asuinrakentamista ei ole osoitettu liikennemelualueille. Uuden asuinalueen (Hemminranta) jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota ratamelun ohjearvoihin. Radan tärinävaikutukset on selvitetty ja huomioitu Hemminrannan suunnittelussa. Toimintojen sijoittamisessa on huomioitu turvallisuus-, ympäristö- ja suojaetäisyysvaatimuksia (esim. pohjavedet, tärinä).

LÄHTEET

Kaava-aineistot

- Ajantasa-asemakaava (Vihdin kunta)
- Helsingin seudun vaihemaakuntakaava (Uudenmaan liitto)
- Visio-kaavan lähtökohta-aineistot (Uudenmaan liitto)
- Vihdin strateginen yleiskaava (Vihdin kunta)

Väestö, rakennukset, työpaikat

- Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto: Väestö 2023, Asuntokunnat 2022, Rakennukset 2023, Työpaikat 2022, Työmatkat 2021
- Vihdin kaupallinen selvitys (Sitowise Oy, valmistuu keväällä 2026)
- Vihdin maankäytön mitoitus ja sijoittuminen, loppuraportti (Kaupunkitutkimus TA, 2024)

Liikenne

- Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035 (Uudenmaan liiton julkaisuja C 72 – 2014)
- Nummolan keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma (WSP, 2025)
- Traficom, Valtakunnalliset liikenne-ennusteet 2024, Traficomien tutkimuksia ja selvityksiä 8/2024: https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/VLE%202024_0.pdf
- Valtatien 2 parantaminen välillä Nummola–Karkkila Kehittämisselvitys, Raportteja 47 | 2023, Uudenmaan ELY-keskus (Sitowise Oy), <https://www.doria.fi/handle/10024/189984>
- Valtatie 25 välillä Hanko–Mäntsälä Hankearviointi ja kehittämisselvityksen päivitys, Raportteja 6 | 2019, Uudenmaan ELY-keskus, <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/169689/Raportteja%206%202019.pdf?sequence=5&isAllowed=1>
- Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 37/2023)
- Vihdin kunta, Kaavoituskatsaus ja -ohjelma: <https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/kaavoitusohjelma-ja-kaavoituskatsaus/>

- Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 (WSP), kh 15.1.2024
- Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys (Sitowise, 2022)
- Vt 25 Hanko–Mäntsälä, kokonaisuuden kehittäminen (Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus): Kehittämisselvityksen (2011) viimeisin päivitys valmistui 2023.
- Väylävirasto, Digiroad, toiminnallinen luokka, 30.05.2024 (Julkaisu)
- Väylävirasto, Liikennemäärät, päivitetty 25.02.2025
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt-25-hanko-mantsala>
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt-25-asemantien-liitytyma>
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt2-nummela-karkkila>

Kulttuuriympäristöt ja arkeologia

- Kulttuuriympäristön palveluikkuna, Museovirasto: <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>
- Missä maat on mainiommat, Uudenmaan kulttuuriympäristö (Uudenmaan liiton julkaisuja E 245 - 2022)
- Nummolan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys (Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson / Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2025)
- Nummolan osayleiskaavan arkeologinen inventointi (Mikroliitti, 2025)
- Nummolan osayleiskaavan maisemaselvitys ja -analyysi (Vihdin kunta, 2026)
- Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan, Uudenmaan paikkatietoaineistot (Uudenmaan liiton julkaisuja E113-2011)
- Uudenmaan aluesuunnittelun avoimet paikkatietoaineistot (Uudenmaan liitto): <https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=8a80d8e683bc462298c165a8fd2f-f7cd&page=Aineistot>
- Vihdin asutushistoriaa, kulttuurimaisemaa ja vanhaa rakennuskantaa (Vihdin rakennuskulttuurisäätiö, 2012)

- Vihdin maisemahistoriallinen selvitys (Forsius, 1994)

Luonto

- Enäjärven kunnostussuunnitelma, (LUVY julkaisu 18/2020)
- Luonnonsuojelualueet, Liiteri/Suomen ympäristökeskus (SYKE, 2025)
- Luontoselvitys - Nummolan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut, 2025)
- Nummolan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelma (SITO, 2013)
- Siniviherrakenne ja ekologinen verkosto - Nummolan osayleiskaava (MKN Maisemapalvelut, 2025)
- Valuma-alueet, SYKE, ladattavat paikkatietoaineistot (2025)

Ympäristöhäiriöt

- Nummolan osayleiskaava, Tärinäselvitys (Akukon, 2025)
- Tieverkon melutaso, Väylä: <https://suomenvaylat.vayla.fi/>

Ilmasto ja energia

- Nummolan alustavien osayleiskaavaluonnosten ilmastovaikutusten arviointi (Ramboll Finland Oy, 2026)
- Vihdin energiaselvitys (Sitowise Oy, valmistuu keväällä 2026)

Havainnekuvat

- Nummolan osayleiskaavan idealuonnoksia ja havainnekuvia (Arkkitehtitoimisto Jussi Partanen, 2026)

Havainnekuva Hemminrannasta, luonnosvaihtoehto 1 (Arkkitehtitoimisto Jussi Partanen).

Kaavoituksen yhteystiedot

Vihdin kunta

Kaavoituspalvelut
PL 13, 03101 Nummela

Käyntiosoite:

Asemantie 30, 03100 Nummela

Sähköposti:

kaavoitus(at)vihti.fi / etunimi.sukunimi(at)vihti.fi

Kaavoituspäällikkö Marianne Kaunio,
puh. 044 042 1345
Kaavasuunnittelija Laura Pihlajakangas,
puh. 044 467 5219
Kaavasuunnittelija Teija Liuska-Eloranta,
puh. 040 612 4193
Kaavasuunnittelija Annamari Vuola
puh. 040 617 2940

V/H T\